

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 16 (13.549)

Trst, petek, 19. januarja 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 53382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

primorski dnevnik

S proglasitvijo izrednega stanja niso zaustavili državljanske vojne med Armenci in Azerbajdžanci

Moskva skuša z rezervisti premostiti kavkaški zaplet

Gorbačov se je ob opravičevanju ukrepa zavzel za politično-gospodarske rešitve Teheran skuša azerbajdžanski nacionalistični izbruh preusmeriti na verska pota

Premier ČSR Marian Čalfa zapustil partijo

PRAGA — Češkoslovaški premier Marian Čalfa je včeraj vrnil partijsko izkaznico. Nepričakovana vest je prišla prav na višku širokopotezne akcije, s katero Čehi in Slovaki po vsej državi odstranjujejo komunistične simbole in skušajo odpraviti vse, kar jih spominja na diktaturo proletariata.

Zadnji politični poseg je imel Čalfa ob svoji umestitvi za premiera 10. decembra, ko je pomenljivo navedel, naj ga ne vprašajo, kaj je danes komunizem, ker ne ve odgovora. Pred dnevi je predsednik češkoslovaške republike Václav Havel izjavil, da Čalfi iz dneva v dan bolj zaupa. Premier je od svoje umestitve do danes nesporno dokazal, da je sposoben tehnokrat, ki prepušča politično-ideološka vprašanja drugim.

Pred njim sta podobno vrnila partijske izkaznice njegova namestnika, Valtr Komarek in Vladimír Dlouhý. V češkoslovaški vladi so torej sedaj komunisti v manjšini, saj ohranjajo le obrambno, zunanjetrgovinsko in energetsko ministrstvo, vsi ostali resorji pa so v rokah nekomunističnih predstavnikov.

Trenutno še ni znano, ali bo Čalfa pristopil h kakoli novi politični grupaciji, ali pa bo raje ostal izven sedanjega strankarskega vrenja.

V 40 dneh od ustanovitve prve koalicijske vlade ČSR popolnoma spreminja svoje lice. Danes bodo v Pragi odstranili kip Klementa Gottwalda, prvega češkoslovaškega komunističnega predsednika. Njegova podoba bo kmalu izginita s stokronskih bankovcev. Kdo ga bo zamenjal, ni še jasno. Kandidatov je več, med njimi je prvi češkoslovaški predsednik Masaryk, sveta Neža in celo cesar Karel IV.

Glede preimenovanja cest, ulic in trgov razne občinske uprave opozarjajo na strpnost, da ne bi po nepotrebnem zagrenili življenja poštarjem. Samo v Pragi bodo spremenili več kot 200 imen, ki tako ali drugače spominjajo Pražane na komunistični režim.

MOSKVA — Sovjetsko obrambno ministrstvo je vpoklicalo »omejeno število rezervistov«, da bi pomagali pri vzpostavitvi reda in miru v Zakavkazju. Sovjetski voditelj Gorbačov je na srečanju z delavci, tehniki in kmeti na njihovem dvodnevem kongresu v Kremlju poudaril, da je bila država primorana sprejeti take ukrepe proti »skrajnežem, vandalom in kriminalcem«. Priznal pa je, da medetničnih vprašanj ne bodo uspeli rešiti s silo, temveč s »politično-gospodarskimi akcijami« in z uresničitvijo prave federacije.

Po vsem sodeč, pa je Moskva prav ob tem vprašanju storila hude napake. Sovraštvo med Armenci in Azerbajdžanci ni izbruhnilo preko noči. Spor zaradi Gorskega Karabaha traja že dve leti, v tem obdobju pa je osrednja oblast le gasila požar, nič ni storila, da bi korenito odpravila vzroke sovraštva. Zaradi te omahljivosti pa niso trpeli samo Armenci, svoja ognjišča so morali zapustiti tudi Azerbajdžanci. Prav ti begunci, za katere niso nič poskrbele ne azerbajdžanske in ne zvezne oblasti, so po opravičevanju »dobromiselnih Azerbajdžancev« glavni krivci za prve pogrome proti Armencem v Bakuju in drugih mestih Azerbajdžanske SSR.

Položaj v Zakavkazju pa je iz ure v uro bolj dramatičen. Baku je popolnoma ohromila splošna stavka. Azerbajdžanci skušajo z barikadami preprečiti sovjetski vojski prihod v mesto. Nič boljše ni na drugih območjih, kjer na vse načine

ovirajo sile notranjega in obrambnega ministrstva. Po trditvah sovjetskega obrambnega ministra Jazova je območje, na katerem so proglasili izredno stanje preobširno, da bi ga lahko nadzorovali z obstoječimi policijskimi in vojaškimi silami. Prav zato je bil vpoklic rezervistov nujen. Po vsem sodeč, pa bodo pod orožje vpoklicali predvsem Ruse, v manjši meri Beloruse in Ukrajince, skrbno pa se bodo izognili vpoklicu rezervistov iz azijskih republik, ker se bojijo, da bi ti podprli Azerbajdžance. Teheran namreč razplamteva verske strasti, ker se boji, da bi sedanje azerbajdžansko nacionalistično vrenje okužilo tudi iranski Azerbajdžan, kjer ta turško-tatarski narod ne uživa nobenih narodnih pravic.

Komsomolskaja Pravda je včeraj zapisala, da nahičevanski Azerbajdžanci dobivajo orožje iz tujine. Glasilo sovjetske komunistične partije ni izrecno omenilo Irana, a vsakomur je lahko jasno, da trenutno Turčija nima nobene koristi pri netenju verskega sovraštva.

Po pričevanju armenskih beguncev se Azerbajdžanci že znašajo tudi nad ruskimi priseljenci. V zadnjih 24 urah je Baku že zapustilo več kot 4.500 Armencev. Od začetka pogromov so iz Bakuja izselili skoraj 11 tisoč Armencev. Pričevanja teh beguncev so srhljiva, tako da kritike na Kremelj dobesedno dežujejo. Uradno število mrtvih je že naraslo na 66, notranje ministrstvo pa naveda, da je to le začasen obračun.

Pripadnik sovjetskih elitnih enot pripravlja svoj desantni kalašnikov (Telefoto AP)

Po Češkoslovaški, ki se je o umiku sovjetskih vojakov že pogajala z Moskvo Madžarska in Poljska zahtevata umik sovjetskih vojakov z njunega ozemlja

DUNAJ — Madžarska vlada je včeraj uradno prosila Sovjetsko zvezo, naj umakne svoje vojaške enote z madžarskega ozemlja do konca tega leta ali najkasneje do konca leta 1991. Vest je posredoval podtajnik madžarskega zunanjega ministrstva Ferenc Somogyi, ki je v teh dneh na Dunaju, kjer sodeluje na konferenci o konvencionalnem orožju in razorožitvi v Evropi.

Somogyi je dejal, da bi se lahko že v prihodnjih dneh sestali madžarska in sovjetska delegacija, ki naj bi prvič razpravljali o umiku sovjetskih vojakov iz Madžarske. To naj bi bili vsekakor razgovori, ki bi potekali vzporedno z rednimiasedanji o razorožitvi na področju konvencionalnega orožja. Madžarska zahteva umik približno 60 tisoč sovjetskih vojakov in trdi, da je madžarska vojska dovolj močna, da lahko sama, to je brez tuje pomoči, predvsem pa brez tujega vmešavanja, poskrbi za varnost države. Tudi domače vojske pa naj bi bilo preveč, pravi Somogyi, ki je že namignil na možnost, da bi ko leta 1991 okrnili število vojakov za 35 odstotkov.

Že pred dnevi je tudi Češkoslovaška izrazila podobno željo in odprla s Sovjetsko zvezo pogajanje o umiku kontingentov rdeče armade. V Češkoslovaški je namreč še približno 75 tisoč sovjetskih vojakov, ki so nepriljubljena zapuščina iz leta 1968, ko so se s tanki pripeljali v Prago, kjer so zatrli Dubčkovovo pomlad.

Brez ostankov sovjetske vojske bi radi bili tudi Poljaki, kot dokazuje prošnja, ki jo je voditelj Solidarnosti Lech Walesa izročil sovjetskemu veleposlaniku v Varšavi Vladimiru Brovikovu. Walesa je dejal, da je umik sovjetskih čet predpogoj za sleherno nadaljnje pogajanje med Poljsko in Sovjetsko zvezo.

Brovikov je sporočil Walesi, da so ga sovjetske oblasti povabile na uradni obisk v Moskvo. Walesa je vabilo sprejel, niso pa se še dokončno domenili za datum. O tem se bo vsekakor pogajal profesor Bronislaw Geremek, ki bo poskrbel za program obiska voditelja poljskega sindikata Solidarnost v Sovjetsko zvezo in bo Waleso morda tudi pospremil v Moskvo.

Aretirali Todora Živkova

SOFIJA — Bolgarsko državno pravdnništvo je včeraj ukazalo aretacijo bivšega bolgarskega partijskega in državnega voditelja Todora Živkova zaradi »hudih zločinov proti državi in bolgarskemu narodu«. Živkova, ki so ga odstranili lanskega 10. novembra po 35 letih neomajne vladavine, obtožnica bremeni, da je »podpihoval medetnično sovraštvo« in da je »neopravičeno razmetaval ogromne vsote javnega denarja«.

Bolgarsko sodstvo je torej ukrepalo z bliskovito naglico, potem ko mu je partija in skupščina dala zeleno luč. Bolgarska partija se sedaj na vse kriplje trudi, da bi dokazala, kako je bil vsega zla v Bolgariji kriv Živkov in ne komunistični sistem, ki se ga lahko po sovjetskem zgledu reformira in popravi.

Trije mrtvi v verižnem trčenju na A-4

Razbitine enega osemdesetih avtomobilov, ki so bili vpleteni v verižnem trčenju pri Padovi

BENETKE — V gosti megli, ki je tudi včeraj ležala v nižinah, je včeraj prišlo do verižnega trčenja na avtocesti A-4 med Padovo in Grisignanom pri Vicenzi v smeri proti Milanu.

V trčenju je bilo vpletenih približno 80 avtomobilov in 30 tovornjakov. Tri osebe so izgubile življenje, več kot petdeset pa jih je bilo ranjenih. Med temi je tudi nekaj ljudi, ki se v bolnišnici bori za življenje. Žrtve prometne nesreče, ki je spremenila kilometer avtoceste v pokopališče avtomobilskih razbitin, so bili 40-letni Giuseppe Chirentin iz Padove, 52-letni Lino Mimo iz Sant'Angela di Piove pri Padovi ter 26-letni Omero Cian, ki je bil prav tako doma iz Padove. V verižnem trčenju sta bila najtežje ranjena 36-letni Marco Vicentini iz Vicenze ter 46-letni Gorican Wladimiro Bak.

Zaradi nesreče so del avtoceste A-4 zaprli prometu, ki je do poznega popoldneva potekal na državni cesti.

V breznu nad Bovcem umrl tržaški jamar

BOVEC — Reševalna akcija v Breznu velike razpoke pod Rombonskimi podi je včeraj popoldne žal terjala smrtno žrtev. Zaradi hudih ran je podlegel poškodban mladi tržaški jamar Massimiliano Puntar, ki je sodeloval v akciji za rešitev kolege Maria Bianchettija. Zaman je bil velik napor velike skupine italijanskih in slovenskih reševalcev, smrt tržaškega jamarja, ki se je rnil v noči med ponedeljkom in torkom, je nastopila po 59 urah naporov, da bi ga živega prinesli iz jame, ki je, kot znano, ena najglobljih na svetu.

Vest o smrti, ki je globoko presunila reševalce, je iz brezna sporočil zdravnik, ki je bil ves čas reševanja pri ponesrečencu. Iz Bovca poročajo, da bo po včerašnji tragediji akcija potekala po novem načrtu. Vzrok Puntarjeve smrti bo znan, ko bo na površje prišel tudi zdravnik, ki je bil stalno ob strani nesrečnemu Puntarju.

Če bo šlo vse po sreči, bodo pokojnika prinesli iz brezna morda danes ponoči, po vsej verjetnosti pa jutri zjutraj. V jami je včeraj delalo okrog 25 reševalcev, ki jih bodo s spočitimi ekipami zamenjali po približno 30 urah dela. Ekipa reševalcev se menjujejo tudi v dolini.

NA 5. STRANI

Stanovnik sprejme danes predstavnike manjšinskih organizacij

Zaščitni zakon za manjšino trajna skrb matičnega naroda

LJUBLJANA — Vladni zakonski predlog o globalni zaščiti Slovencev v Italiji oziroma zakonski osnutek, znan kot predlog Maccanico, je deležen posebne pozornosti in zanimanja v slovenskih in jugoslovanskih političnih, diplomatskih in strokovnih krogih. To je tudi razumljivo, saj je do vladnega sklepa prišlo na temelju dvostranskega razgovora predsednikov obeh vlad in zunanjih ministrov v okviru reševanja še odprtih političnih vprašanj med državama. V Bujah je bila izrečena tudi obveza o ohranjanju minimalne ravni zaščite, ki izhaja iz Londonskega memoranduma in osimskih sporazumov.

Vendar se ni mogoče omejiti samo na ta dvostranska vprašanja in odnose, saj so v ospredju mednarodna raven zaščite in moderni evropski standardi, ki so bili uveljavljeni z resolucijami evropskega parlamenta. To vprašanje je v Evropi izredno živo in pomembno, zato je logično, da je treba meriti raven zaščite Slovencev v Italiji tudi iz tega evropskega zornega kota.

Poudarjeno je načelo, da je potrebno več zaščite povsod tam, kjer je položaj za manjšino najslabši, kar pa je v nasprotju z Maccanicovim zakonskim osnutkom, ki predvideva prav nasproten tretma.

Nastop, posredovanje in zanimanje slovenske in jugoslovanske vlade, njene diplomacije, politike in stroke za to vprašanje je legitimno z mednarodno pravnega, političnega in pravnega vidika, saj gre za izpolnjevanje jasno izrečenih obveznosti.

V okviru tega je govor o treh problemih oziroma o različnih vidikih zaščite, ki so v zakonskem osnutku še zlasti pomanjkljivi.

Prvo je prav gotovo teritorialno vprašanje oziroma ozemlje, za katero velja zaščita. Pri tem prihaja do absurdov, da bi dosledno izvajanje besede zakona nekatere osnovne pravice celo omejevalo ali odpravljalo.

V vseh manjšinskih zaščitnih normah je poglavito vprašanje raba jezika in njena zakonitost, pri čimer se v moderni Evropi izhaja iz enakopravnosti rabe in ne iz enostranskega prevoda.

Naposled so še vedno odprta številna šolska vprašanja tako glede nevarnih omejitev, kot ustanavljanja novih šol, njihovega izpopolnjevanja in drugih problemov.

Treba je poudariti zavzeto zanimanje jugoslovanske diplomacije, vladnih in političnih krogov za to odprto vprašanje, in to v trenutku, ko Jugoslavijo zanimajo nekateri pereči in odločilni lastni problemi. To je vsekakor zanimivo in pomembno dejstvo.

Danes bo predsednik slovenskega predsedstva Janez Stanovnik s sodelavci priredil v slovenskem predsedstvu novoletni sprejem za predstavnike slovenskih manjšinskih organizacij iz Italije, Avstrije in Madžarske. Ti sprejemi so postali že tradicionalni in so priložnost ne samo za izmenjavo voščil, temveč tudi za poglobljeno razpravo o perečih vprašanjih matičnega slovenskega naroda in narodnostnih skupnosti v Italiji, Avstriji in na Madžarskem.

BOGO SAMSA

Sporazum med hrvaško vlado in delavci

Zagrebski strojevodje so preklicali stavko

ZAGREB — Predstavniki izvršnega sveta Hrvaške, sabora, republiškega sindikata strojevodij železniškotransportnega podjetja Zagreb, so se včeraj popoldne sporazumeli o ustavitvi tridnevne stavke hrvaških strojevodij. Po sklenjenem sporazumu se bodo plače strojevodij zvišale za 15 odstotkov, ugodili pa so tudi zahtevam, da pet spornih vodilnih delavcev odstopi s položajev. Pred tem sestankom je bila seja sindikalnega aktiva Hrvaške, ki se je odločno uprl možnostim uvedbe delovne obveznosti za stavgajoče strojevodje. Predsednik hrvaških sindikatov Bernardo Jurlana je, kot kaže, odigral odločilno vlogo pri reševanju zapleta, saj je opozoril, da delovna ob-

veznost ni nikakršna rešitev, saj so slovenski strojevodje izrekli solidarnost s hrvaškimi kolegi, ob morebitni uvedbi delovne obveznosti pa bi se splošni stavki tudi pridružili beograjski strojevodje.

Predsedstvo sindikata strojnega osebja Slovenije in Istre je včeraj uresničilo napoved o enourni opozorilni solidarnostni stavki. Sklep o tem so sprejeli na izredni seji v znamenje podpore zahtevam železničarjev iz Zagreba. Tako je bil med 13. in 14. uro povsem ustavljen potniški in tovorni promet v Sloveniji in Istri z izjemo delavskega vlaka proti Mariboru in vlaka iz Sežane v Trst. (dd)

Interes za ceste v Jugoslaviji

BEograd — Jugoslavija bo Evropski skupnosti predlagala, da železniško magistralno progo Sever-Jug in avtomobilsko cesto Bratstvo enotnost razglasi za prometni povezavi, ki sta posebnega pomena za Evropsko skupnost. Predlog bodo preučili med obiskom člana komisije Evropske skupnosti in komisarja za promet Karla Van Mirta, ki bo na povabilo jugoslovanske vlade 22. januarja obiskal Beograd. Takšen sporazum z Jugoslavijo bi bil pomemben za Evropsko skupnost, saj bi omogočil prometno zvezo Grčije z ostalimi članicami skupnosti. (dd)

Remzi Koljgeci o procesu proti Azemu Vllasiju

PRIŠTINA — Kosovo bo zagotovo ena od najvažnejših tem in morda celo povod in razlog za spore in razkol na 14. izrednem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. Razmere v pokrajini so skrajno kritične, pri čemer je očitno, da izredni ukrepi niso prispevali k izboljšanju stanja, to je k premostitvi krize, ampak so še bolj zaosttrili mednacionalne odnose in pospešili izseljevanje srbskega in črnogorskega prebivalstva. Odračje nasilja, ki je prevladujoče v sedanji uradni politiki srbskega in kosovskega vodstva, se kaže tudi v sodni obravnavi proti Azemu Vllasiju in štirinajstim drugim obtoženim v Titovi Mitrovici.

Obtoženi v Titovi Mitrovici so končali svoj zagovor, razprava pa se bo nadaljevala 29. januarja, ko bodo pričeli zasliševati priče obtožbe. Menda je pripravljenih okoli 90 prič, sedva pa bo zelo veliko prič predlagala tudi obramba. Toda že iz obtožnice in iz zagovorov bivšega kosovskega voditelja Azema Vllasija in soobtoženih, ki so vsi zanimali obtožbe in zavrnili svojo krivdo, izhaja, da je obravnava v Titovi Mitrovici dejansko politični konstrukt v funkciji uradne politike, ki jo zdaj na Kosovu izvaja, zlasti srbsko vodstvo.

O obravnavi v Titovi Mitrovici je govoril tudi Remzi Koljgeci, ki je bil v času tako imenovanih protirevolucionarnih dogodkov, ki jih navaja obtožnica, to je od novembra leta 1988 in do februarja lani, predsednik predsedstva Kosova in vršilec dolžnosti predsednika kosovske zveze komunistov. To je napravil v intervjuju, ki ga je danes dal podpisanemu posebnemu poročevalcu RTV Ljubljana in ki je sploh prvi njegov nastop v javnosti, odkar so ga prisilili k odhodu s političnega prizorišča. Dejal je, »da iz tistega, kar sem prebral v obtožnici in iz tistega, kar so povedali na sodišču, izhaja, da obtožnica ne temelji na dejstvih, ki bi jih lahko označili kot kazniva dejanja. Sodna obravnavna, neglede na to, koliko časa bo lahko trajala, ne bo mogla dokazati protirevolucionalnega delovanja Azema Vllasija in drugih obtoženih«.

Remzi Koljgeci je tudi povedal, da je predsedniku sodnega senata v Titovi Mitrovici poslal pismo z zahtevom, da bi pričal o dogodkih, pri katerih je sam neposredno odločal ali pa pri njih sodeloval. Doslej ni prijel dogovora. V pogovoru za RTV Ljubljana je Koljgeci opozoril, da bo z resnico o dogodkih, ki jih sedaj uradno označujejo za protirevolucijo na Kosovu, če to ne bo mogoče pred sodiščem, na drug način seznanil javnost v Jugoslaviji in v tujini.

Remzi Koljgeci je sedaj zaposlen v skupščini Kosova, kjer opravlja funkcijo predsednika sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko Kosova. O tem je dejal: »Moja zaposlitev in vloga sta le formalni. V svoji politični karieri sem imel svoje nazore in stališča. Nisem izhajal iz stališč posameznikov. Menil sem, da je na Kosovu mogoče živeti skupaj samo ob resnični enakopravnosti vseh narodov in narodnosti. In to svoje stališče sem do konca poskušal uresničevati. Toda pri tem na žalost nisem uspel«.

MARJAN DROBEŽ

Ustavno sodišče izreklo pozitivno mnenje o 4 ljudskih referendumih

RIM — Medtem ko se vladne stranke z vse večjo zaskrbljenostjo soočajo z delikatnimi in eksplozivnimi problemi informacije (glej primer Mondadori in zakon Mammì), reforme krajevnih uprav, volilnega zakona in mamil, je včeraj poskrbelo za dodatno obremenitev političnega položaja ustavno sodišče, ki se je dokončno pozitivno izreklo o štirih predlaganih ljudskih referendumih. To pomeni, da maja meseca ne bomo šli na volišča samo za obnovitev krajevnih uprav, temveč tudi zato, da bi se izrekli proti uporabi pesticidov v kmetijstvu, proti odpravi »pravične stvari« pri odpustih z delovnih mest v podjetjih z manj kot šestnajstimi uslužbenci, in proti lovu (en referendum zadeva splošne norme za lov, drugi pa prepoveduje vstop lovcev na zasebna zemljišča brez privoljenja lastnikov). Po vsej verjetnosti pa teh štirih referendumov ne bo mogoče združiti z upravnimi volitvami 6. maja. Tako je včeraj izjavil notranji minister Gava, ki pa je pripomnil, da bi se izrekli lahko izvedli neposredno po upravnih volitvah in pred mundialom. Nedvomno bodo referendumi znatno zakomplicirali že itak zapleteno politič-

no prizorišče, čeprav je pričakovati, da stranke ne bodo vpregle v te referendume svojih sil in bodo v glavnem prepustile svojim volilcem prosti izbiro.

Glavni problem pod reflektorji političnega zanimanja je problem informacijskih sredstev. Danes bo o tem razprava v poslanski zbornici na pobudo KPI, ki je vložila resolucijo. Že sinoči pa je o tej problematiki razpravljala petstrankarska večina, ki je očitno v precejšnji zadregi. V vrstah vladne večine v tem pogledu namreč ni složnosti in soglasja. Socialdemokrat Caria je pred srečanjem jasno poudaril, da bo srečanje potekalo »v temi«, ker so zavezniki glede zakona Mammì pač hudo sprti. Socialisti pa so predlagali odložitev razprave in napovedali izdelavo novega predloga, ker so pač dogodki teh mesecev (napad na De Benedettija in vstop Berlusconi v Mondadori) preseglji nekdanje petstrankarske dogovore in odprli nova razmerja in nove politične potrebe. Vladni koaliciji se po vsem tem napovedujejo burni časi.

Nič manj burno ni v petstrankarskem taboru v zvezi z volilno reformo. Podtajnik PSI Amato je

včeraj izrazil hude pomisleke nad predlogom o razširitvi večinskega volilnega sistema na občine z do 30 tisoč prebivalcev. To je takoj odprlo polemiko s KD. Scotti je nekoliko grenko odgovoril, da ima pač vsakdo lahko svoje mnenje, važno je le, da pride do tvornega soočenja. Se ostrejšo puščico je proti Scottiju izstrelil njegov strankarski tovariš Segni, ki ni prebavil grožnje o kazenskih sankcijah v primeru, da bi vztrajal pri zahtevah glede spreminjanja zakona o krajevnih upravah s popravki volilnega značaja. Te grožnje so nedopustne, trdi Segni, še zlasti če upoštevamo, da je volilna reforma ena glavnih točk demokristjanskega volilnega programa.

Novi temni oblaki se za vladno večino zgirajo tudi na področju gospodarske politike. Komunisti so namreč včeraj v senatu zbrali zadostno število podpisov, ki zagotavljajo, da se parlament v teku tridesetih dni ponovno izreče o gospodarski politiki vlade, ki jo komunisti smatrajo za neučinkovito.

DUŠAN KALC

»Zastrupljeni« Milančani brez avtomobilov Slovincem pa že grozi primanjkovanje vode

MILAN, LJUBLJANA — Milančani se pripravljajo na nedeljo brez zasebnih avtomobilov v mestnem središču. Župana so v tem primeru podprle organizacije naravovarstvenikov, ki so vsekakor opozorile na dejstvo, da ne bo mogoče rešiti milanske kronične bolezni z enodnevnimi prepovedmi. Onesnaženost milanskega zraka je res zaskrbljujoča, kot dokazujejo tudi včerajšnji podatki. Dušikov dvokis, ki naj bi bil sprejemljiv do 200 mikrogramov na kubični meter zraka, je v milanskem primeru prisoten tudi v količini 458 mikrogramov na kubični meter, kar spominja prej na počasno zastrupljanje prebivalstva, kot pa na »redno onesnaženje« zraka.

Neugodne vremenske razmere so v zadnjih dneh prispevale k precejšnji onesnaženosti zraka tudi v Sloveniji, zdaj pa je zaradi suhe zime začelo primanjkovati še vode. Po besedah pristojnih v Ljubljani, Kočevju, Ribnici, Kopru in na Jesenicah, stanja še ne morejo dramatizirati, vsekakor pa je postalo problematično.

Na Dolenjskem in v Beli krajini je oskrba s pitno vodo zaenkrat še dobra, primanjkuje je jo le na območjih brez vodovoda. Tako gasilci in komunalna podjetja vsak dan vozijo vodo s cisternami v številne višje ležeče kraje.

Težave s preskrbo pitne vode imajo tudi v Zagorski občini, kjer za zadoščanje potreb primanjkuje v zajetjih okoli petine vode. V občinskem komunalnem podjetju porabo vode usmerjajo tako, da vsaj delno zagotavljajo vodo prebivalcem v višjih predelih mesta in tistih v višjih nadstropjih stanovanjskih zgradb. Zagorjani nameravajo težave s pitno vodo odpraviti z novo vodno vrtino v Savi.

Pomanjkanje vode čutijo tudi v šentjurski občini. Najhuje je v devetih zaselkih na območju Kozjanskega, Dramelj in v bližini občinskega središča, kjer so domačije odvisne od krajevnih vodovodov in kapnice. Manjša zajetja so namreč zaradi suše usahnila in za okoli 400 kranjanov morajo voziti vodo s cisternami, kar pa je povezano s precejšnjimi stroški.

Razprava o srbski blokadi

LJUBLJANA — Že dva dni zaseda zvezni zbor jugoslovanske skupščine in razpravlja o blokadi, ki jo je uvedlo srbsko vodstvo, ter o jugoslovanskem programu za Kosovo. V obeh primerih je prišlo do ostrih polemik in srbskih napadov na slovensko vodstvo. Uredilo pa se ni nič, razen, da so odobrili program za Kosovo, ki pa je po splošnem mnenju povsem neučinkovit.

O blokadi so govorili že na seji v sredo. Slovenski delegati so navedli vrsto podatkov o izrednem obsegu in škodi ne samo za Slovenijo in Srbijo, temveč za vso Jugoslavijo, za njeno obrambno moč in prizadevanja, da se izpelje program gospodarske reforme.

Seveda vse to ni veliko pomagalo, prišlo je do napada srbskih, vojskovodinskih in kosovskih delegatov, ki so uporabljali predvsem politične argumente, pravega zaključka pa ni bilo, oziroma je prevladalo mnenje, da je blokada politična zadeva, s katero vlada in skupščina nimata nič opraviti.

Včeraj se je razvnela ostra razprava o Kosovu in jugoslovanskem programu, ki ga je

zagovarjal član vlade Veselin Vukotić. Priznal je, da se ne dosegajo temeljni cilji, zastavljeni v programu: izseljevanje Srbov in Črnogorcev s Kosova se nadaljuje, prav tako tudi napadi albanskih nacionalistov in iredentistov, slabšajo se mednacionalni odnosi, gospodarsko stanje je kritično in pokrajina je tik pred gospodarskim polomom.

Slovenski delegat Danijel Pučko je ugotovil, da je Slovenija vlagala v kosovsko gospodarstvo že od 1981. leta in ustvarila 14.000 novih delovnih mest. Sedaj 91 podjetij pripravlja projekte in so že poskrbeli za 5.900 delovnih mest. Toda Srbija je razglasila blokado in dokler se izvaja, ni mogoče niti govoriti o uresničevanju programa. Bojkot Srbije praktično pomeni prekinitev vseh odnosov in doslej je 229 srbskih podjetij opustilo odnose z 207 slovenskimi. Za Slovenijo kosovskega programa ni, dokler traja srbska blokada.

O vseh teh problemih so včeraj govorili na predsedstvu slovenske republike, ki jo je obiskal predsednik predsedstva SFRJ Janez

Drnovšek in bosanski član predsedstva Bogičević. Slovenski predstavniki so zveznemu predsedniku v zelo ostrem tonu očitali neučinkovitost pri premagovanju srbske blokade, ki se še povečuje. Opozorili so ga na neučinkovito represivno politiko na Kosovu, ki prihaja še zlasti smratno do izraza s procesom proti Vllasiju. Soglasno so se zavzeli za nov ustavni dogovor republik in pokrajin in glasno je bila izrečena beseda konfederacija, o čemer je še posebej odločno govoril predsednik Socialistične zveze Jože Smole.

Janez Drnovšek je posegel dvakrat, oba-krat je skušal umiriti razpravo. Tako je dejal, da se razmere v državi izboljšujejo, ker prodirajo zamisli o demokraciji. Tudi na Kosovu so varnostne razmere nekoliko boljše in v Jugoslaviji je samo še 232 političnih zapornikov, od katerih so sedeva skoraj vsi Albanci. V zvezi s procesom proti Vllasiju pa je govoril o možnosti rešitve brez jasne specifikacije.

B. S.

»Pomagaj si, kot veš in znaš« na milanski način

(AP)

Okrog 10.000 tujih delavcev išče zaposlitev v naši deželi

TRST — Kot v preostalih delih Italije je tudi v F-JK veliko število delavcev iz drugih držav, ki so sklenili poslužiti se novih predpisov o bivanju na italijanskem ozemlju. Le-ti jim namreč omogočajo, da se lahko vpišejo v redne sezname tistih oseb, ki iščejo zaposlitev.

Samo v tržaški pokrajini je skoraj 600 tujih državljanov, ki so se že obrnili na kvesturo, da bi prejeli dovoljenje za vpis v seznam tistih, ki iščejo zaposlitev. V prvem tednu se jih je prijavilo 476, 72 v ponedeljek in 50 dan pozneje. Dne 1. decembra, kar je glavni pogoj za vpis v omenjene sezname, je bilo v tržaški pokrajini okrog 3.200 tujcev, ki iščejo zaposlitev. Več kot 90 odstotkov vseh, tako prisotnih kot tistih, ki so zaprosili za vpis v sezname, je jugoslovanskih državljanov, ki delajo v obrtniškem in gradbenem sektorju.

Tudi v goriški pokrajini je podobno, kjer pa naj bi se na kvesturo obrnilo iz Maroka. Doslej je bilo vloženih 40 prošenj za vpis v sezname na pordenonski in 120 prošenj na videmski kvesturi.

Drugačna pa je sestava (po narodnosti) prositeljev v ostalih dveh pokrajinah F-JK, kjer je največ tujih delavcev iz Maroka. Doslej je bilo vloženih 40 prošenj za vpis v sezname na pordenonski in 120 prošenj na videmski kvesturi.

Vseh tujih državljanov, ki iščejo zaposlitev v F-JK je okrog 10.000.

italijani na obali - italijani na obali

Prihodnje volitve so velika preizkušnja

KOPER — V vrstah avtohtone italijanske narodnostne skupnosti na slovenski Obali se pospešeno pripravljajo na prihodnje volitve. Z novo zakonodajo imajo, podobno tudi Madžari v Pomurju, zagotovljenih 63 delegatskih mest: po eno v vseh treh zborih slovenske skupščine; zatem po eno v vseh treh zborih občinskih skupščin v Kopru, Izoli in Piranu, prav toliko pa tudi v zborih obalne skupščine: v četrtih zborih treh občinskih in obalne skupščine pa je za pripadnike narodnosti zagotovljenih po 12 delegatskih mest. Skupaj torej 63 in ker bodo volilne liste odprte, bodo morali evidentirati vsaj še enkrat toliko, to je 126 kandidatov narodnosti.

To zagotovo ne bo lahko! Vendar pa ta ni edina skrb pripadnikov italijanske skupnosti v sedanjih volilnih pripravah. Dejstvo je, da zdaj ni več frontne SZDL, ki bi skrbela za kadrovsko in politično zastopanost italijanske narodnosti. Prepuščeni so pravzaprav sami sebi, v slabem in dobrem pomenu oziroma posledicah. Kdo bo torej predlagal kandidate za zagotovljena delegatska mesta narodnosti? Kako bo z njihovimi političnimi barvami? Bodo res zastopali interese italijanske skupnosti?

Doslej sta se v pogovorih izoblikovali dve tendenci ali boljše dva načina. Za prvega, morda bolj tradicionalnega, se zavzemajo v Kopru in Izoli. Predsednik obalne samoupravne narodnostne skupnosti GIUSEPPE DEBERNARDI:

»V naših skupinah se je izoblikovalo mnenje, da bi bila volilna baza za delegate narodnosti obstoječa narodnostna skupnost, znotraj katere bi prihajali do izraza vsi interesi italijanske skupnosti. To bo zahtevalo hiter postopek in spremembe veljavnih statutov teh skupnosti. Tako bi naj bilo za delegate v skupščine in tudi v četrtih zbore.«

Vpr.: Kakšne politične barve bodo ti delegati? Vprašanje velja zlasti za tiste v četrtih skupščinskih zbore?

Debernardi: To bi naj ne bil problem! Večje bodo težave pri zagotovitvi tako velikega števila pripadnikov narodnosti! Bojim se, da nam ostaja še malo časa in da ne bomo uspeli izkoristiti vseh prednosti, ki nam jih izvedba tokratnih volitev prinaša.

V Piranu so se odločili za oblikovanje Skupnosti Italijanov kot politične organizacije. SANDRO KRAVANJA, član komisije za narodnosti slovenske skupščine in tudi delovne skupine, ki je pripravljala volilni zakon:

»Uresničili smo tisto, kar nam v 25. členu omogoča zakon o političnem združevanju. Možnost je ponudil, predvsem zaradi odsotnosti jamstva, da druge politične stranke, četudi imajo v svojih programih skrb za obstoj in razvoj

italijanske narodnostne skupnosti, po volitvah ne pozabijo na obljubo. Ocenili so, da bi bilo smiselno narodnosti sami omogočiti, da se politično organizira in tako sama poskrbi za protiutež na celotnem političnem prizorišču.«

Vpr.: Za oblikovanje politične stranke bo dovolj 50 glasov?

Kravanja: Da, tako določa zakon o volitvah. S tolikšnim številom glasov lahko politična stranka narodnosti predlaga svoje liste ali pa predlaga predstavnike narodnosti na posebnih listah zborov volilcev v krajevnih skupnostih in organizacijah.

Vpr.: Ali lahko taka organiziranost v stranki zagotovi prisotnost vseh predstavnikov narodnosti, tudi tistih, ki niso v stranki?

Kravanja: Na politično organizacijo je treba gledati kot na organizem, ki ima svoj program. Ta temelji na človekovi svobodi izražanja v lastnem jeziku, na pravici do lastnega šolstva, na enakopravnosti vseh ljudi, neglede na narodnostno pripadnost in nenazadnje na avtohtonosti prebivalcev. V svojem programu se še zavzema za delovanje v pravni državi.

Vpr.: Tako torej Skupnosti Italijanov! Kako samoupravna narodnostna skupnost?

Kravanja: Ta se tudi z dopolnili k slovenski ustavi vse bolj vključuje v skupščinski sistem; četrti skupščinski zbori bi naj bili predstaviški organi narodnosti, nekakšen mini parlament.

Vpr.: Delegate narodnosti v četrtih zborih bodo v Kopru, tako določa občinski odlok, volili le pripadniki narodnosti, kar je v nasprotju z obalnim, ki pravi, da to lahko naredi vsakdo, ne glede na narodnostno pripadnost. Kaj zdaj?

Kravanja: V 10. členu volilnega zakona so opredeljeni tudi volilci posebnih list in to so dejansko lahko vsi zainteresirani občani. Tisti, ki jim je narodnostna problematika blizu, se bodo pač sami odločili, ali bodo volili tudi posebne liste z imeni kandidatov italijanske narodnosti.

Vpr.: Je koprski odlok torej protizakonit?

Kravanja: Žal, je!

Vpr.: Bi se v Kopru in Izoli, če bi se v volilnih pripravah piranska pot pokazala za boljšo tudi sami odločili zanjo?

Debernardi: Povem lahko samo svoje oziroma mnenje nekaterih sodelavcev: tudi tokrat bomo zamudili priložnost za enotne temelje samoupravne organiziranosti italijanske skupnosti na Obali.

MIRJAM MUŽENIČ

pismo uredništvu

Predkongresna razprava, ime in simbol KPI

Dragi Primorski dnevnik!

Prištevam se k dokajšnjemu številu tvojih bralcev, ki ne sledijo ravnodušno predkongresni obravnavi v KPI, pa naj gre za člane partije, njene volilce, somišljenike in sopotnike ali preprosto za bralce, ki si želijo zanesljivega obveščanja o dogajanju v najmočnejši italijanski opozicijski stranki.

V sredo, 10. t. m., tem bralcem nisi ustregel!

Meglen posnetek zasedanja državnega vodstva KPI pod naslovom »Priprave na kongres in volitve že sedaj trdi izkušnji za KPI« je tvoj urednik pospremil z besedilom: »Simbol stranke za predsedniško mizo so že nadomestili z belim reliefnim grbom«.

Res je, da so sejo dvorano partijskega vodstva preuredili in na novo opremili in res je, da sta v njej partijska srp in kladivo upodobljena (kot že davno v dvorani za srečanja z javnimi občili) v mavčnem reliefu, toda povsem iz trte izvita je kakršnakoli trditve o »nadomestitvi« partijskega simbola.

Priznal boš, da utegneta površnost in neučakanost časnikarske race (o njeni zlonamernosti si ne drznem soditi...) bralca krepko zavesti v zmotno prepričanje o spremembi strankinega simbola. Zato dovoli, da pribijem!

Strankin simbol ostaja slejkoprej istil

Strankin simbol in strankino ime nista na dnevnem redu izrednega kongresa KPI!

19., izredni kongres KPI je sklican, da se članstvo izreče o predlogu centralnega komiteja, naj partija požene ustanovni postopek nove politične tvorbe.

Jasno je torej, da bo šele na koncu takega postopka lahko ustanovni kongres nove politične tvorbe suvereno odločal o njenem imenu in njenih simbolih.

O tem, kako naj KPI v naglo spreminjajočih se mednarodnih in domačih razmerah najuspešneje zastavi svojo bogato zgodovinsko izkušnjo in dediščino bojev za mir, demokracijo ter osvoboditev izkoriščenih in teptanih v korist demokratične alternativne v Italiji ter politično obvladane soodvisnosti v Evropi in v svetu, govorijo tri resolucije: večinska s tajniškim predlogom o novi politični tvorbi ter dve manjšinski, ki predlogu nasprotujeta.

Vsa tri besedila so zgledno spričevalo antidogmatskega izročila italijanskih komunistov in pozivljajoče raznorodnosti idejnih in filozofskih tokov, ki jo prevečajo. Z njo se lahko brez sleherne zadrege merijo z najsoodnejšimi in najbolj pronicljivimi dognanji evropske in svetovne demokratične levice.

Velja jih prebrati!

Seveda so lahko mnenja o njih vsakršna. Toda nekaj je v vsakem pogledu zanesljivo: vnel se je spor o politiki! Ne o kozmetiki!

Ravel Kodrič

Najbrž ni niti naš prijatelj Ravel Kodrič prezrl dejstva, da je v vsej italijanski javnosti, torej tudi v vrstah Italijanske komunistične partije, že nekaj časa govor o morebitni spremembi imena in simbola. Diskusijo o tem je sprožil sam vsedržavni tajnik Achille Occhetto, o tem vprašanju je bilo veliko napisanega tudi v glasilu KPI L'Unità in tudi v slovenskem glasilu komunistov Delo. O teh Occhettovih predlogih so svoje izjave dali tudi nekateri slovenski komunisti na Tržaškem in na Goriškem. Povedali so svoje mnenje o morebitnih spremembah imena stranke in grba. Seveda so govorili tudi o morebitnih spremembah strankine politike.

Res je tudi, da je v treh resolucijah, ki so jih pristaši različnih skupin ali struj predlagali v predkongresno diskusijo, veliko govora o programih. To ni nič novega, saj so programi sestavni del predkongresne razprave v vseh italijanskih strankah. Res pa je tudi, da na neuraden in neformalen način, pridejo v ospredje stvari, ki jih ne najdemo napisane v omenjenih programih.

Vsa italijanska javnost dobro ve, da se je v KPI vnel oster boj o bodoči politiki te stranke. Italijanska javnost tudi dobro ve, da v to bodočo politiko sodita tudi morebitni spremembi imena in grba. O tem se tudi največ piše, delajo se prognoze o novem imenu. Po našem ni to nič škandaloznega. Resnici na ljubo to ni nič škandaloznega za vse druge novinarje v Italiji in niti za dober del članov in volilcev KPI. Stvari se pač spreminjajo, pa čeprav nam je to všeč ali ne.

Če nekoliko pogledamo čez italijanske meje se nekaj podobnega dogaja v Sloveniji in v Jugoslaviji. Nekaj podobnega se je že zgodilo v Španiji, kjer so komunisti opustili naziv »komunist« in srp in kladivo ter šli pred volilce z enostavnim znakom »i« (izquierda - levica) in najbrž tudi zaradi tega na lanskih parlamentarnih volitvah podvojili glasove. Španci se zaradi tega niso razjezili.

Zaradi tega naše poročanje ni hotelo biti in ni bilo škodoželjno. Reliefni grb v novinarski dvorani osrednjega vodstva KPI je zamenjal prejšnjega živopisanega, vtem ko je prej beli reliefni grb bil drugače postavljen v prostoru, v katerega imajo dostop novinarji. V tem okviru je bilo naše poročanje. Za zaključek še enkrat ugotovitev: v vrstah KPI je danes spor o bodoči politiki, tesno s tem v zvezi pa sta tudi vprašanji imena stranke in simbola.

Portorož brez letalske zveze z Beogradom

PORTOROŽ — Že v decembru Jativa letala ATR-42 niso več pristajala na sečoveljskem letališču. Od prvega januarja pa je beograjski JAT tudi uradno sporočil, da ne bo podaljšal pogodbe o poslovno-tehničnem sodelovanju s tem letališčem. Tako so v Portorožu izgubili letalsko linijo z Beogradom, čeprav so načrtovali, da naj bi letala prihajala celo petkrat in ne le trikrat tedensko. Delavci portoroškega letališča zatrjujejo, da je bila zasedenost letal na redni progi z Beogradom ter nazaj 47,7-odstotna, kar naj bi bilo za prvo leto sorazmerno dober rezultat. Kaže pa, da pri Jatu niso bili istega mnenja. Drugi pa ocenjujejo, da je prekinitev letalske zveze posledica srbskega bojkota.

Trenutno letališče Portorož nima nobene druge redne letalske zveze. Pristajalno stezo so lani (prav zaradi uvedbe rednih linij) osvetlili.

B. Š.

V izolskem mandraču bodo postavili nov betonski obalni zid

IZOLA — Gradbinci Pimara (bivšega tozda Operativa piranskega Komunalnega podjetja) bodo do pomladi postavili nov obalni zid izolskega mandrača na trgu JLA. S celovito prenovo bodo preprečili nadaljnje posejanje tega obalnega objekta, hkrati pa uredili tudi varne priveze za ribiške barke in druga manjša plovila, ki domujejo v tem najstarejšem izolskem pristanu.

Z gradnjo novega obalnega zidu v mandraču v Izoli nadaljujejo s prenovo dolga leta zanemarjenih in slabo vzdrževanih obalnih objektov. Pred tremi leti so se namreč najprej lotili obnove obalnega zidu v Kidričevem nabrežju, pri čemer so nov obalni zid potegnili še za nekaj metrov v morje in na nabrežju uredili široko promenado. Že tedaj pa se je pokazalo, da je vse nabrežje v starem mestnem jedru potrebno celovite prenove, kar so pokazale tudi fotografije morskega dela mandrača, glavnega in carinskega pomola. Posnetki, ki so jih opravili poplavljači, so pokazali, da je samo na carinskem pomolu 28, na glavnem pa 18 velikih razpok, s tem da se je morje zajedlo tudi do tri metre globoko v

konstrukcijo pomolov. Ob čiščenju dna v mandraču pa se je izkazalo, da je obalni zid tega pristana tako rekoč brez temeljev, kar je le še potrdilo posejanje dela zidu na trgu JLA.

Po projektih prenove bodo v mandrač delavci Geološkega zavoda morali zabiti najmanj 25 pilotov in sicer šest do enajst metrov globoko v morsko dno, na koncu pa bodo vse skupaj zalili z betonom. Gradnjo nove betonske pregrade bodo krili z denarjem izolskega skisa, računajo pa tudi na prispevek turističnega in ribiškega gospodarstva in delež od turistične takse. Doslej je skis Pimaru že nakazal milijon din, predvidevajo pa da bo prenova mandrača stala še najmanj enkrat toliko.

Igor Maraž iz zavoda za planiranje, urbanizem, stanovanjske in gradbene zadeve je povedal, da ob prenovi mandrača preučujejo tudi možnost, da bi speljali tudi pretok vode od pristana proti carinskemu pomolu in s tem povečali samoočiščevalno funkcijo v ribiškem pristanu.

Besedilo in slika: IZTOK UMER

Postopek za Sosljanski zaliv

Podrobnostni načrt pod drobnogledom deželne komisije

Na srečanju, ki ga je imel te dni z devinsko-nabrežinskim županom Bojanom Brezigarjem, je deželni odbornik za ozemeljsko načrtovanje Gianfranco Carbone natančneje obrazložil način, s katerim bodo preučili podrobnostni načrt za Sosljanski zaliv.

Občina Devin-Nabrežina, ki je načrt že pred časom sprejela, ga je pred dnevi posredovala deželni upravi. Po besedah odbornika Carboneja so v ta namen že imenovali posebno tričlansko komisijo, ki bo za deželni tehnični odbor pripravila interdisciplinarno poročilo. Postopek bo torej enak tistemu, ki so ga uvedli za odobritev variante k splošnemu urbanističnemu načrtu. Poleg tega pa bosta o tem vprašanju razpravljali tudi sekciji za urbanistična vprašanja ter za krajinska vprašanja in gozdne površine. Carbone je ob tem potrdil politično izbiro deželne uprave, ki teži k uresničevanju turističnega središča v Sosljanskem zalivu, kar je med drugim predvideno tudi v regulacijskih načrtih devinsko-nabrežinske občine, ki so jih tamkajšnje uprave sprejele v zadnjih 20 letih.

Odbornik Carbone je poudaril, da pomenijo postopki, kakršne so predvideli za preučevanje podrobnostnega načrta jamstvo, da se bo deželni tehnični odbor v sodelovanju z drugimi tehnični in pristojnimi telesi resnično poglobil v načrt in pri tem poleg funkcionalnih vidikov upošteval tudi probleme v zvezi z okoljem.

Glede rokov pa je Carbone dodal, da sicer ne more napovedati, kdaj bo komisija zaključila svoje delo in predstavlja vso potrebno dokumentacijo, vendar je zagotovil, da se bo deželni tehnični odbor sestel takoj, ko bo prejel to dokumentacijo, na osnovi katere bo izdelal svoje mnenje, le-to pa bo seveda bistvenega pomena za dokončno odločitev deželnega odbora.

Odbornik Saro na seji upravnega sveta

Friulia kot gonilo tehnološkega razvoja v gospodarstvu FJK

Včeraj je bila prva skupščina novoimenovanega upravnega sveta deželne finančne družbe Friulia, ki ji zdaj predseduje poslanec Giuseppe Tonutti. V imenu deželne vlade ji je prisostvoval odbornik za industrijo Ferruccio Saro, ki je v daljšem pozdravnem nagovoru poudaril izredno pomembno vlogo Friulie kot »temeljnega instrumenta za gospodarski razvoj Furlanije-Julijske krajine, posebno še v zdajšnjem obdobju radikalnih sprememb pri naši proizvodni osnovi«.

Od tega trenutka dalje oziroma do leta 1993 finančna družba ne bo smela biti več zgolj podpornica podjetništva, je nadaljeval Saro, ampak se bo morala preobraziti v gonilo tehnoloških inovacij v celovitem sklopu deželnega industrijsko-predelovalnega aparata, seveda ob tesnem sodelovanju z deželno upravo, njenimi ustanovami in krajevnimi proizvajalci. Le tako se bo lahko deželni industrijski sistem uspešno uveljavil na mednarodni ravni.

Glede dosedanjega delovanja finančne družbe je odbornik Saro naglasil: »Friulia je finančno soudeležena pri več kot 120 podjetjih in mimo vsake polemike smo dolžni priznati, da bi marsikatero od teh podjetij brez njenega odločilnega prispevka propadlo.« V zvezi z nadaljnjim delom pa je Saro navedel, da bo morala Friulia rešiti vprašanja kriznih podjetij Cogolo (Videm) in Seleo (Pordenon), sicer pa se pozorno lotiti izvajanja deželnega zakona št. 22. Finančni posegi v korist podjetnikom, ki jih predvideva ta zakon, bodo morali biti po odborikovem zatrdilu enkratne narave (prispevki »una tantum«) oziroma izrednega značaja in pometakem ne bodo združljivi. Kočljivi problem nezadostnega kapitala pri tem ali onem podjetju naj bi Friulia skušala rešiti z neposrednim angažiranjem samega lastnika oziroma vodstva podjetja.

Pogovor s prof. Ljudmilo Cvetko Dragoceno delo jezikovne posvetovalnice pri NŠK

Že od januarja leta 1987 deluje v sklopu Narodne in študijske knjižnice v Trstu jezikovna posvetovalnica, ki je začela svojo sezono v začetku šolskega leta in bo približno do njegovega zaključka tudi nadaljevala z delom v letošnji sezoni. Posvetovalnico vodi prof. Ljudmila Cvetko - Russi, ki je sicer tudi lektorica na Inštitutu za slovensko filologijo pri tržaški univerzi.

»O vašem delu sva se pred skoraj dvema letoma že pogovarjali. Zanima nas sedaj, kako se je ta posvetovalnica vživela v okolje, v katerem deluje, kako jo sprejemajo krogi, ki so bolj v kontaktu s slovenskim jezikom in kako jo nasploh sprejema in sledi njenemu delu slovenska javnost.«

»Posvetovalnica, ki deluje v okviru Odseka za slovenski jezik pri NŠK, deluje enkrat tedensko, in sicer ob sredah od 17. do 19. ure. Za tako zastavljeno delo, kakor je v njej do sedaj potekalo, so morda ta srečanja oziroma razgovori enkrat na teden dovolj. Če pa bi hoteli delo razširiti na vsa tista področja, kamor bi lahko naši nasveti, naša mnenja lahko še segli - na primer na razne ustanove, društva, organizacije - potem bi ta naša časovna prisotnost ne zadostovala.«

Prof. Ljudmila Cvetko stanuje v Luciji pri Portorožu. Trikrat tedensko, včasih tudi več, opravlja svojo službo tudi na tržaški univerzi.

»Delo v posvetovalnici opravljam z velikim veseljem. Zavedam se, da je za slovensko manjšino materin jezik in njegovo poznavanje veliko bogastvo. Zavedam se tudi, da bi bilo potrebno še večje sodelovanje medamejstvom in matično domovino. Sama skušam opraviti svoje delo čim bolj vestno, da sem torej v korist tistim, ki se name obračajo, pa naj bodo to šolniki, večkrat tudi študenti, pa takšni, ki želijo svoje tekste objaviti, uslužbenci tržaške slovenske radijske postaje, večkrat pa tudi posamezniki, ki iščejo na primer slovenski izraz za italijansko besedo, pa ga ne najdejo.«

Že sam naziv posvetovalnice pove, da ne gre za nobeno jezikovno razsodišče, temveč za ustanovo, ki želi svetovati, ki lahko posreduje nasvete glede izbire knjig, leksikonov, glede morebitnih prevajalcev, pa tudi glede uporabe pravih strokovnih izrazov

ali pa uporabe pravilne slovenščine pri tiskanju raznih glasil, brošur itd.

»Vpliv italijanščine je seveda močan, zato se ljudje pogosto znajdejo v besedni stiski. V takšnih težavah so na primer ekonomisti, ko iščejo pravno besedišče, ko si na primer drugi postavljajo vprašanje v zvezi s slovensko sintakso, pa probleme s pravopisnimi zadevami.«

Večkrat se ji oglašajo ljudje tudi po telefonu. »Zadnjič sva na primer z neko gospo iskali italijanski izraz za kremenico. Hotela si je namreč sama pripraviti zdravilo, pa je bilo v receptu rečeno, da potrebuje tudi kremenico. Po pregledovanju raznih slovarjev sva ugotovili, da gre za »silice«. No, pa še veliko takih nasvetov potrebujejo naši ljudje, ko iščejo razne pravilne besede ali izraze.«

Profesorica Cvetko že 15 dela na tržaški univerzi in je prepričana, da je tudi to delo zelo pomembno: »Morda bi mu morali posvetiti kaj več pozornosti.« Vsakodnevne vožnje iz Portoroža v Trst tudi niso vedno prijetne, a jih opravlja z veseljem, ker ima svoje delo rada, ker se je že dodobra vživela v našo stvarnost in ker želi dati tudi svoj prispevek k boljšemu poznavanju slovenskega jezika.

Vse razgovore, vsak klic po telefonu in poteke svojih ur ob sredah v Narodni in študijski knjižnici, si prof. Cvetko skrbno zapisuje v zvezek, ki je tako tudi že nekaj pregled opravljenega dela, pa tudi skupek morebitnih opomb o tem, kaj bi bilo treba še opraviti, kje poseči, kaj še storiti.

»Ne pozabite prosim omeniti, da potekajo v sklopu Odseka za slovenski jezik pri NŠK tudi razna predavanja, ki jih imamo kar na univerzi. To pa zato, da se ne zapiramo le v svojo stvarnost, temveč da z našo problematiko seznanjamo tudi druge. Tudi ta predavanja so zelo koristna in bi jih morali, po mojem, nadaljevati.«

Na jezikovno posvetovalnico se ne obračajo samo šolniki in drugi s Tržaškega, temveč tudi z Goriškega. »Vesela sem tudi teh obiskov in kolikor mi bo čas dopuščal, bom vsem, ki se bodo obrnili na posvetovalnico, rada v pomoč z nasveti.«

NEVA LUKEŠ

Podtajnik De Luca v gosteh pri EZIT

Na povabilo vodstva Ustanove za tržaško industrijsko cono EZIT bo danes dopotoval na uradni obisk v naše mesto podtajnik pri ministrstvu za finance posl. Stefano De Luca. V spremstvu predstavnikov ustanove si bo najprej ogledal industrijsko cono samo, nato pa se bo udeležil izredne skupščine upravnega sveta EZIT.

Na zasedanju bo imel daljše poročilo načelnik komisije za posebne zadeve pri Ustanovi za tržaško industrijsko cono dr. Gianfranco Trebbi. V njem bo razgrnil sliko o zdajšnjih razmerah in načrtih, ki jih že izvajajo, še posebej pa bo poročal o izgledih za nadaljnji razvoj in širjenje proizvodnih dejavnosti znotraj območja tržaške industrijske cone.

Tržaško pristanišče naj se bolj nasloni tudi na deželno zaledje

Na sedežu videmskega združenja industrijev je bil v sredo posvet, na katerem so obravnavali tarifne in operativne perspektive v tržaškem pristanišču in položaj italijanskih in tujih ladjarjev, ki delujejo v jadranskih lukah. Udeležili so se ga predstavniki tržaških pristaniških dejavnikov (Posebnega luškega podjetja in Družbe pristaniških delavcev), furlanski industriji, ki uvažajo in izvažajo blago prek našega pristanišča, in zastopniki agencije pomorskih tvrdk AIOM.

Poglabili so vprašanje razmer, ki so nastale po spremembah v italijanskem normativu o pomorskih dejavnostih, in vprašanja v zvezi s preustrojem pristaniških ustanov in družb, ki je potreben, da se doseže večja operativno-po-

slovna učinkovitost oziroma smotrnejše upravljanje pristaniških struktur. Edinole na ta način - so poudarili udeleženci posveta - bo lahko tržaško pristanišče pridobilo nove prometne tokove; mimo tradicionalnih blagovno-tranzitnih operacij iz tujine za tujino naj bi namreč izdatneje izkoristilo tudi potencial, ki ga ponuja proizvodno zaledje v naši deželi.

Posvet je torej izzvenel v opozorilo, da se morajo zadolženi - v prvi vrsti pristaniška ustanova EAPT, ki je »na operativni ravni premalo agilna« - močno zavzeti za učinkovitejši in hitrejši poslovanje, pri tem pa še zlasti za ustreznejšo carinsko službo, ki so jo uporabniki pristaniških storitev že večkrat hudo kritizirali.

Včeraj na tržaškem sedežu KPI

Javno srečanje med pristaši »dokumenta Ingrao-Natta«

Na sedežu tržaške federacije KPI je bilo včeraj javno srečanje pristašev političnega dokumenta Ingrao-Natta, ki se predstavljajo pod geslom »Za resnično obnovo KPI in levice«. Nastopiti bi moral vidni podpisnik dokumenta Giuseppe Chiarante, ki pa je moral ostati doma zaradi influence. Nadomestil ga je član centralnega komiteja Sandro Morelli.

Uvodoma je spregovoril predsednik federalnega odbora Antonino Cuffaro, v slovenščini pa je povzela osnovne razloge dokumenta bivša senatorka Jelka Gerbec. Cuffaro je naglasil odločno nasprotovanje stališču vsedravnega tajnika Occhettoja in omenil razširjenost nasprotovanja, kar je močno občuteno tudi v Trstu. Govornika je med drugim skrbelo, da ne bi odpravili z zgodovino in kulturnim bogastvom KPI. Gerbeceva se je zavzela za obnovo, ne pa za razpustitev stranke.

Član centralnega komiteja Morelli je naglasil, da pristaši dokumenta št. 2 niso struja. Gre za različne ljudi, ki so jih močno zaskrbelo Occhettova stališča. Zanimal je tudi, da bi šlo za ločevanje med inovatorji in konservativci, nasprotno, novosti si želijo tudi podpisniki dokumenta Ingrao-Natta, različna pa so stališča do gibanja in očitno tudi do perspektiv. Morelli je namreč močno kritiziral Occhettoja zaradi metode, s katero je iznesel svoja stališča in zaradi tega, ker želi »preseči sedanji kulturni ustroj stranke, ne da bi vedel, kaj novega je treba narediti«. Skratka, Ingraoovi pristaši se zavzemajo za obnovo, vendar obtožujejo Occhettoja, da vsiljuje povsem nejasne perspektive.

Senator Stojan Spetič je v svojem posegu dejal, da je proti prenapetim stališčem in preostrim sporom. Zavzel se je za pravico do mišljenja, ki je različno od tistega, ki ga ima tajništvo. Dejalo je, da si KPI ne more privoščiti politike, ki bi slonela na špeklatu. Glede nove levice pa se je Spetič vprašal, kdo naj bi bili partnerji KPI, saj so zeleni že odklonili vabilo, radikalci pa vabijo komuniste, naj se vpišejo v njihovo stranko...

Razlage voditeljev so bile torej polemične, hkrati pa smo slišali apele, naj člani ne pozabijo na to, kar je skupnega. Dejansko pa je v Trstu polemika ostra, kar je postalo očitno, ko

je posegel v razpravo Occhettov pristaš Ugo Poli. Iz posegov članov (teh je bilo veliko) pa je bilo razvidno, da številne člane KPI zanimajo zelo osnovne dileme. Močna je njihova čustvena navezanost na stranko, poslušalec je občutil dokaj intimne dileme, ki nikakor niso nekaj formalnega. Starejši člani so si zastavili vprašanja o dogajanjih na Vzhodu. Močno so poudarili, da italijanska partija ne nosi krivd za tamkajšnje napake, zato se ne smejo ukiniti njene tradicije. Odločen je odpor do spremembe imena, Cuffaro je pri tem dostavil, da nova formacija ne bi mogla nastopiti s sedanjim imenom in tudi s tem argumentom polemiziral z Occhettom. Skratka, vprašanje komunizma in njegove usode je med bistvenimi dilemami, ki prevzemajo čustva in misli članov KPI. Vprašanja so namreč močno občutena, vzdušje na včerajšnjem srečanju pa je bilo jasen dokaz, da gre za stvari, ki so vse prej kot formalne ali metodološke.

Naj ob koncu zapišemo, da so v Trstu resolucijo podpisali Arturo Calabria, Antonino Cuffaro, Franca Cuffaro, Jelka Gerbec, Sergio Minutillo, Silva Monti, Stojan Spetič, Claudio Tonel, Roberto Viezzi in Dennis Visioli, torej pomembni in znani voditelji KPI. (am)

Izkušnje dveh animatork ZSKD v Toskani

Tudi pri nas potrebujemo nov pristop h kulturno-vzgojni politiki do mladih

strukture se nahajajo v izvrstnih naravnih okoljih, v glavnem v Toskani, Umbriji in Emiliji-Romagni.

V te »hiše« zahajajo otroci na nekoliko drugačna letovanja: spoznavajo in proučujejo okolje, so v živem in tesnem stiku z naravo, jo opazujejo in s pomočjo mentorjev odkrivajo njene zakonitosti, imajo idealne pogoje za socializacijo in skupno rast.

Dejavnosti, ki jih nudita okolje in struktura so raznovrstne: od jahanja in kulturno-zgodovinskih oz. naravnih sprehodov do laboratorijev, npr. za naravno prehrano, za proučevanje sončne energije, za nabiranje in proučevanje najrazličnejših vrst zelišč itd. Te delavnice so med drugim jedro tako imenovanih »zelenih tednov«, ki so za mestne šole, podobno kot zimovanja, izredne priložnosti poučnega in zdravega šolskega turizma.

Ni naključje, da v teh strukturah potekajo med letom tudi seminarji in tečaji za odrasle. Animatorji in vzgojitelji poglobljajo bistvene teme vzgojnega dela v obliki skupinskega dela, ki predvideva razne vaje in igre, pa tudi delitve važnih skupinskih trenutkov, s katerimi se tečajniki srečujejo v večdnevnem skupnem bivanju.

Tudi San Martin del Colle je tovrstna struktura in prejšnji december je bil tam izredno zanimiv seminar, na katerem sta sodelovali tudi dve animatorki, ki delujeta v sklopu ZSKD. Sicer pa so se tečaji udeležili animatorji in voditelji raznih sekcij ARCI-Ragazzi iz severne in srednje Italije (Bologna, Modena, Pesaro, Rim, Genova, Milan, Piza), ki se nameravajo posvetiti usposabljanju. ARCI-Ragazzi se je namreč v zadnjih letih sistematično in zavestno lotil problema samoformacije svojih kadrov.

Formacija je proces rast ljudi. Ni dovolj poznati tehnike in vsebine dela, nujna je tudi sposobnost, da se ustvarijo pogoji za komunikacijo. Tečaji navadno ne nudijo odgovorov, niti receptov, marveč so bistveni trenutki za izmenjavo mnenj in izkušnje posameznikov, za iskanje in pridobivanje skupnega jezika in smernic, za razmišljanje in poglabitev ter za udržitve raznih metodologij vzgojnega dela v okviru združevanja.

V ta okvir se je lahko povsem naravno vključila tudi slovenska izkuš-

nja na področju animacije pri ZSKD. Zveza slovenskih kulturnih društev namreč že več let vloga svoje energije v izvenšolske dejavnosti za otroke in ima pri tem zelo podobne cilje kot ARCI-Ragazzi.

Za animatorki ZSKD je bila torej izkušnja v Toskani zelo zanimiva. Utrdila je občutek, da niso osamljene in da je izmenjava izkušenj z ostalimi stvarnostmi po Italiji nujna in potrebna. Ker je seminar potekal bodisi v obliki govorne kot tudi neverbalne komunikacije, so bile težave pri delu lažje premostljive in so v drugih udeležencih zbudile pravo zanimanje, da spoznajo našo slovensko manjšinsko stvarnost v Italiji.

Na seminarju je bila vloga animatorja-vzgojitelja, ki deluje na področju združevanja zelo jasno utemeljena. Veliko se je govorilo o vrednotah in o nalogah vzgojitelja, o njegovi osebnostni rasti. V vzgojnem delu se položaj spreminja glede na potrebe, ki prihajajo v tistem trenutku od otrok. Zato mora animator ta položaj nenehno znova opredeljevati, tako da bo vedno idealen tako za lastno rast kot tudi za razvoj otrok. Pri tem pa je njegova bistvena vloga vedno v usklajevanju odnosov.

Izkušnja v San Martinu del Colle je bila v individualnem pogledu izredno bogato doživetje, ki ga je v besedami dejansko zelo težko opisati. Za naju, ki sva se ga udeležili s posredovanjem in na pobudo Zveze slovenskih kulturnih društev, pa je bil pomemben tudi v delovnem pogledu, še zlasti zaradi stikov, ki sva jih vzpostavili z drugimi vzgojitelji in zato, ker se je utrdilo naše prepričanje, da je tudi pri nas potrebna drugačna kulturno-vzgojna politika do otrok in mladih.

Odrple so se nam tudi zelo konkretnosti sodelovanja z združenjem ARCI-Ragazzi, posebno glede prirejanja krajskih enotedenskih ali tudi daljših organiziranih letovanj za slovenske otroke.

Ob koncu seminarja je bila nakazana tudi možnost drugih skupnih izobraževalnih seminarjev. O tem seveda že razmišljamo, kajti take dragocene izkušnje ne smejo ostati le doživetje redkih posameznikov.

NEVA BAK

Oboist F. Quaranta dobitnik letošnje nagrade C. Barison

V nedeljo dopoldne se bo v koncertni dvorani palače Ferdinando zaključil 3. mednarodni festival komorne glasbe Cesare Barison. Ob 11. uri bosta nastopila oboist Francesco Quaranta, dobitnik letošnje nagrade Cesare Barison, in komorni ansambel Aurora Ensemble, ki bosta izvajala skladbe Mozarta, Brittna, Bottesinija in Salierija.

Pobudnik festivala je tržaška letoviščarska ustanova, ki ga organizira v sodelovanju z glasbenimi združenji Aurora Ensemble in Nuova Espressione, z denarno podporo deželne uprave in pod pokroviteljstvom Občine Trst (rajonski svet za Kjadin-Rocol) v spomin na znanega tržaškega glasbenika.

Med prvim in drugim delom nedeljskega koncerta bodo mlademu oboistu Francescu Quaranti podelili nagrado Cesare Barison. Letošnji dobitnik nagrade se je rodil v Milanu leta 1967, kjer je dokončal konservatorij, kot prva oboa pa je igral v mladinskem simfoničnem orkestru Alpe-Jadran.

Žirijo, ki je F. Quaranti dodelila nagrado zaradi njegove velike glasbene nadarjenosti in izredno lepega zvoka njegove oboe, so sestavljali predsednik turistične ustanove Alvisse Barison, prof. Romolo Gessi, predsednik združenja Aurora Ensemble, in odv. Antonio Stigliani, predsednik glasbenega združenja Nuova Espressione.

Massimiliano Puntar je včeraj kljub vsem prizadevanjem umrl za posledicami poškodb

Izgubljen boj za življenje

Včeraj ob 12. uri in 58 minut je 970 metrov globoko pod Rombonskimi podi v Breznu velike razpoke podlegel poškodbam glave mlad tržaški jamar Massimiliano Puntar. Rombonsko brezno, ki je zaradi močnosti, da postane celo najgloblja odkrita jama na svetu, postala za italijanske in slovenske jamarje izziv posebne vrste, je torej komaj pol leta za tem, ko so ga začeli raziskovati, zahteval smrtno žrtev. Massimiliano Puntar se je ponesrečil v noči med ponedeljkom in torcom, ko je sodeloval v prvem moštvo, ki je šlo na pomoč Mariu Bianchettiju. Puntar je umrl med transportom, ki se je pričel predvčerajšnjim popolnoči oziroma med postankom pri podzemskem kanjonu imenovanem Acqualunga.

Izgubljena je torej še ena bitka za življenje. Zaman je bil nečloveški napor blizu 80 italijanskih in slovenskih jamarjev reševalcev, ki so se še včeraj zjutraj radostili novice, da so zdravila, ki jih je ponesrečenec prinesel zdravnik Giuseppe Giovine pomagala in da Puntarjevo zdravstveno stanje dovoljuje pričetek transporta na površje. Prvi žarek upanja v srečni konec te drame v breznu, pa je posijal že predvčerajšnjim, ko je na površje prihajal prvo ponesrečeni Mario Bianchetti. Žal se je drama srečno iztekla le zanj.

Kot nam je sporočil vodja udeleženec v tej veliki reševalni akciji Igor Potočnik, je smrt tržaškega jamarja nastopila po 59 urah naprezanja, da bi ga živega prinesli iz jame. Vest o smrti je iz brezna sporočil zdravnik, ki je bil ves čas reševanja pri ponesrečenecu. Odslej bo akcija potekala po novem načrtu, v katerem je predvsem zagotovljena previdnost in skrb za varnost reševalcev. Akcijo bodo nadaljevali samo telesno in umsko spočiti jamarji, vse utrujene pa bodo umaknili iz jame. Vzrok Puntarjeve smrti bo znan, ko bo na površje prišel tudi zdravnik, ki je prisostvoval zadnjim uram nesrečnega jamarja. Če bo šlo vse po sreči, bodo pokojnika prinesli iz jame v 40 do 50 urah.

Vrnimo se na začetek tega četrtka, ki bo v italijanske in slovenske jamarске anale zapisan kot dan izgubljene bitke. Kot je včeraj dopoldne povedal Marko Paternu (pogovor z njim objavljamo posebej), ki je v akciji zadolžen za stike z javnostjo, je sicer čemerno in oblačno jutro na Bovškem naredila lepše novica, da so zdravila, ki jih je ponesrečenec prinesel zdravnik, pomagala. Prenos ranjenja se je zato pričel že okoli polnoči. Reševalci, ki so ga nosili in spremljali, so naredili to noč prvi postanek malo pred tretjo uro zjutraj. Do takrat so že prestopili magično mejo minus tisoč metrov, po dolžini pa so napredovali za kakih 300 metrov, kar pomeni, da so bili od izhoda oddaljeni še vedno blizu štiri kilometre. Potem so do včerajšnjega poldneva napredovali še za nadaljnjih 250 metrov in dosegli globino minus 970 metrov. Pri tem so morali prečiti 20-metrsko brezno. Ustavili so se na začetku daljšega 250 metrov dolgega podzemeljskega kanjona. Tako naj bi napredovali tudi naprej, pri čemer nihče ni mogel napovedati, koliko časa bo trajala drama mladega Tržačana. Novica o Puntarjevi smrti je načrt reševanja postavila na glavo, žalost in potrnost reševalcev pa je njihove telesne napore spremenila v eno samo veliko duševno trpljenje.

V jami je včeraj delalo okoli 25 reševalcev, ki naj bi jih s spočitimi ekipami zamenjali po 30 urah dela. Moštva so se menjavala tudi v dolini, kjer so utrjeni odhajali domov, v Bovec pa so prihajali novi reševalci. Reševalno moštvo še vedno šteje okoli 80 italijanskih in slovenskih jamarjev. Na delu so bile tudi skupine z električnimi pnevmatskimi kladivi, ki služijo za odstranjevanje zaprek v ožinah brezna. Včeraj je z delom začela tudi skupina, ki jo vodi profesionalni minier in strokovnjak za delo v podzemlju Danilo Rizner. S pomočjo kladiv in min so namreč nameravali razširiti kakih deset kritičnih mest in tako zagotoviti bolj varen prenos tovarisa iz jame.

V »Club 1000«, kakor jamarji pravijo družini tisoč in več metrov globokih jam, je Jugoslavija prišla lani prav z Breznom velike razpoke, do katerega so lanskega oktobra prodrli najprej 1.100 metrov globoko, potem pa še 95 metrov globlje. Brezno pod Rombonom bi utegnili po mnenju strokovnjakov, ki jama še raziskujejo, meriti v globino okoli 1.500 metrov torej malo manj ali celo malo več od svetovnega rekorderja francoskega brezna Réseau Jean Bernard (-1.535 m). Jama oziroma njen dihalnik so lansko pomlad med turno smuko odkrili Italijani, ki so jama v dogovoru s slovenskimi jamarji tudi začeli raziskovati. Kraški svet kaninskega pogorja je z več kot 400 doslej odkritimi jamami pravi jamarški raj. Tam se nahaja tudi drugo najgloblje jugoslovansko brezno, in sicer Skalarjevo brezno, ki meri 911 metrov. Brezno velike razpoke, katerega vhod

leži 2.080 pod Rombonom, je dolgo več kot štiri kilometre. Jama je precej mokra: po njej teče potok, ki ustvarja sifone, slapove in jezerca. Predvidevajo, da bi utegnili pri nadaljnjem raziskovanju naleteti na sifon, ki ga ne bo možno obhoditi po stranskih rovih in ga bo treba premagati s potapljanjem. Zanimivo tudi je, da so bili jamarji doslej prepričani, da je največja nevarnost, ki se ji izpostavljajo raziskovalci rombonskega brezna, voda. Med raziskovanjem jame, ki običajno traja neprekinjeno po 40 ur, bi na površju lahko prišlo do hudega naliva, narasle vode v jami pa bi lahko onemogočile umik iz jame. Zaradi te nevarnosti so jamarji, med njimi tudi nesrečna Bianchettijeva trojica, hiteli z raziskovanjem v času letošnje sušne zime. Da voda še zdaleč ni največji človekov sovražnik v bovškem podzemlju, pa je pokazala rombonska tragedija.

KATJA ROŠ

Massimiliano Puntar

Vest so prejeli v centru pri Briščikih

Puntarjeva smrt presunila Tržačane

Na Tržaškem je včeraj popoldne močno odjeknila vest o smrti Massimiliana Puntarja, ki je bil med prvimi reševalci ponesrečenega Maria Bianchettija. Vest o smrti 25-letnega speleologa je sporočil operativni center speleološkega odseka gorske reševalne službe s sedežem v Briščikih, njemu pa so jo telefonsko posredovali člani reševalne ekipe s pobočja Kanina.

Smrt mladega jamarja je ugotovil zdravnik Giuseppe Giovine, ki pripada vsedrjavni italijanski reševalni gorski službi. Po poročanju tiskovne agencije ANSA je Massimiliano Puntar umrl zaradi komplikacij na srcu in dihalnih organih, ki so nastopile zaradi hudega udara v glavo.

Številne skupine reševalcev, ki so priskočile na pomoč najprej Mariu Bianchettiju in nato še Massimilianu Puntarju, čaka sedaj žalostna naloga, da iz Brezna velike razpoke potegnejo truplo mladega tržaškega jamarja. Kljub temu da odslej ne bo več potrebna takšna previdnost pri reševanju, pa predvidevajo, da trupla pred soboto ne bodo mogli prenesti v dolino.

Potem ko smo prejeli vest o tragičnem epilogu tržaške jamarске odprave v Breznu velike razpoke, smo se za mnenje obrnili tudi na Stojana Sancina, ki se rad posveča tej dejavnosti. Čeprav po njegovem mnenju jamarstvo kot tako ni posebno nevarno, pa je treba računati na možnost, da pride do nesreč. Isto mnenje je sicer izrazil tudi Mario Bianchetti novinarjem potem ko so ga predvčerajšnjim potegnili iz brezna. Prav gotovo ni niti zdaleč pričakoval, da mladi Massimiliano Puntar, ki je bil v skupini njegovih prvih reševalcev, ne bo prenesel posledic udara.

Glede značilnosti smrtonosnega brezna pa Sancin meni, da gre za precej običajno alpsko jama, ki je med drugim precej široka. Vendar pa to še ne pomeni (kot nas kruto opominja Puntarjeva smrt), da ni lahko zahrbtno nevarna.

Skupina 78

prireja tečaj plesa kot terapije

Ples kot ena izmed preizkušenih terapevtskih metod ni nikakršna novost, čeprav je v Trstu ta vidik plesne dejavnosti (kot sicer veliko drugih) precej neznan. Zato je toliko bolj zanimiva pobuda, ki jo predlaga Skupina 78. Na posredovanje tega kulturnega krožka bo od 26. do 28. t. m. tridnevni tečaj plesa kot terapije. Prvi dan bo tečaj potekal v telovadnici zavoda Rittmayer v Miramarskem drevoredu, medtem ko se bo v soboto in nedeljo nadaljeval v telovadnici CUS v Ul. Fabio Severo 158.

Tečaj bo vodila znana italijanska strokovnjakinja Anna Catalano, ki je leta 1982 v sodelovanju z združenjem Danzaterapia ustanovila poseben center za uvajanje v to posebno plesno zvrst.

Obisk v Dolini

Na županstvu v Dolini je bil včeraj na predstavitvenem obisku nov poveljnik vojaških enot v Trstu general Riva. V daljšem prijateljskem razgovoru je župan Švab posredoval gostu informacijo o dogajanjih v občini in o občinskih pobudah na raznih področjih, s posebnim poudarkom na pobude za mir, sožitje in zakonsko zaščito slovenske manjšine v Italiji.

Srečanje na Pokrajini in interpelacija županu

Zaskrbljujoča prisotnost alg v toplem morju našega zaliva

Nadloga alg se sicer pojavlja poleti, vendar so tudi v tem, ki bi moral biti zimski čas, posledice prevelike prisotnosti alg hudo opazne. Z algami se morajo namreč vsakodnevno boriti sicer maloštevilni tržaški ribiči, ki se pravzaprav s svojim delom ne morejo več preživljati.

Masa alg se namreč vsak dan znajde v mrežah, ki se zaradi tega raztrgajo. Ribe v mreže skorajda ne zaidejo več, prvič, ker jih skorajda ni več v našem morju, zasičenem z algami, in drugič, ker bi jih nepotrebne navlake prepolne mreže ne mogle sprejeti.

Takšna, povsem negativna slika o ribolovu v Tržaškem zalivu izhaja iz pričevanj tržaških ribičev, ki so nad svojim položajem že precej obupani. O ulovu dejansko ne morejo govoriti, kar seveda postavlja pod vprašaj preživljanje njihovih družin.

Dodatne težave prinaša ribičem precej visoka temperatura morja, v katerem se alge še bohotneje razvijajo. Dobrodošlo pa ne bi bilo niti slabo vreme, kajti burja bi že res lahko »prevetrila« tudi morje, vendar pa v slabem vremenu ni mogoče izpluti na odprto morje. Tržaški trg je sicer zadnje čase dobro založen z ribami, ki pa praviloma prihajajo iz južnoameriš-

kih morij ali iz pristanišč bližnjih Španije in Portugalske.

O škodi, ki jo alge povzročajo ribolovu, je občinski svetovalec PSI Alessandro Perelli naslovil posebno vprašanje tržaškemu županu Richettiju. V njem Perelli ugotalja, da dogodki zadnjih dni, ko so se v ribiških mrežah množično pojavile alge, navajajo k izredno pesimističnim izglemom za leto. Pri tem je ob ribolovu omenil tudi turizem in možnosti za kopanje v Tržaškem zalivu.

Zato Perelli predlaga županu, da bi se z ozirom na težavnost položaja tržaška občinska uprava zavzela za skupno akcijo v deželnem okviru. Socialistični svetovalec nadalje pravi, da bi bilo oportuno, ko bi se odločili tudi za koordinirane posege s kraji v Istri.

Tako bi na eni strani omejili škodo v ribištvu, po drugi pa zaščitili turistično dejavnost na Severnem Jadranu.

Včeraj pa so na to temo že priredili srečanje na tržaški Pokrajini, ki so se ga poleg predstavnikov pokrajinske uprave udeležili tudi zastopniki KZE, letoviščaške ustanove in upravitelji kopališč. Podčrtali so, da je izredno zaskrbljujoča takšna zasičenost z algami v zimskem času. Zato so menili, da je nujno potrebno skupno zavzemanje javnih uprav in raznih ustanov.

Ali ste med prevozom ponesrečenca zvedeli, da se je njegovo stanje poslabšalo?

Nič nam ni bilo sporočeno, da bi lahko zasumili, da se je položaj zaostрил. Zaradi tega smo se v štabu že dogovarjali, kako naj bi stekle zadnje faze reševanja, zrl v nebo in upali, da se vremenski pogoji ne bodo spremenili. Telefonska vest o smrti mladega Tržačana nas je zadela kot strela z jasnega. To je bilo nekaj minut pred trinajsto uro.

Po prvih podatkih je reševalna ekipa bila na poti kakih dobrih deset ur. Pri kakšni globini je zdravnik ugotovil smrt mladeniča?

»Kot sem že rekel, je reševalna akcija zahtevala veliko pazljivost, tako da so ponesrečenca prenašali dokaj počasi in varno. Po tem, kar so nam sporočili iz dna brezna, je Puntar izdihnil pri globini kakih 970 metrov.«

Bo ta tragični dogodek spremenil način prihoda iz jame?

Reševalec M. Paternu (Foto Pavšič)

»Tehnično gotovo ne, kvečjemu bo časovni lok za prihod reševalcev iz brezna krajši. Sicer moram povedati, da bomo odslej skušali izbrati vse najbolj varne variante. S ponesrečencom smo morali namreč računati tudi na čas njegovega bivanja v podzemlju, sedaj pa je naša osnovna skrb ta, da zagotovimo vsem reševalcem čimbolj varen prihod iz jame.«

Marko Paternu, ki je član jamarске družine iz Ljubljane, nam je še povedal, da v zadnjih letih niso zabeležili večjih nesreč v jamah. Zadnja hujska je bila leta 1988, ko se je v Kačji jami smrtno ponesrečila tržaška jamarica. Povedati je sicer treba, da je reševanje v podzemlju Rombona otežkočilo predvsem globina jame, ki je s svojimi doslej raziskanimi 1100 metri najgloblja v Jugoslaviji in celo na svetu. Za kakih 200 metrov krajša (911) pa je Skalarjevo brezno na Kaninu, v Črni gori pa so odkrili Jamo v Ujetrenih brdih, ki je globoka 879 m. Ob tem velja povedati, da je kaninsko pogorje »posejano« z jamami, saj so jih doslej našli več kot petsto.

RUDI PAVŠIČ

† Odšel je v večnost naš predragi

Stanislav Filipčič

Pogreb bo jutri, 20. t. m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v rojansko cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Štefanija, sin Edi z Dorico, Tanjo in Igorjem ter hči Nadja s Francom

Iskreno se zahvaljujemo zdravnikom in osebju onkološkega oddelka glavne bolnišnice.

Trst, 19. januarja 1990

Kolegi uredništva Primorskega dnevnika in Novega Matajurja sočustvujejo z Nadjo Filipčič ob izgubi dragega očeta.

Ob izgubi dragega očeta izrekajo Nadjo Filipčič iskreno sožalje uprava in uslužbenci Založništva tržaškega tiska in Primorskega dnevnika

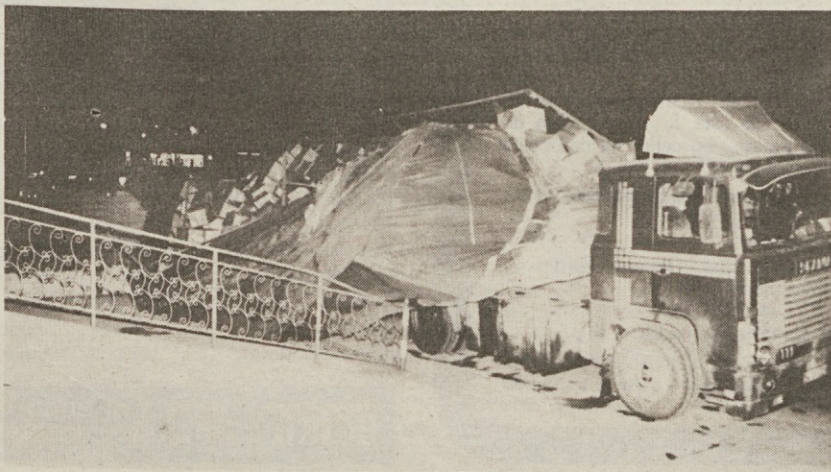
Ob težki izgubi dragega Stanota izrekajo iskreno sožalje Štefaniji, Edotu in Nadjo

Nini Stok ter družini Zobec in Šiškovč

Člani in odbor TPK Sirena izrekajo občuteno sožalje svojemu predsedniku Ediju Filipčiču in svojem ob izgubi dragega očeta.

Uslužbenci Adriatoura izrekajo Ediju Filipčiču in družini iskreno sožalje ob izgubi predragega očeta.

Slikovita nesreča na Trbiški cesti

Na začetku državne ceste št. 202 v Ul. Brigata Casale v bližini razstavne trgovine podjetja Terpin se je sinoči pripetila slikovita nesreča, ki na srečo ni imela hujših posledic in je povzročila samo precejšnjo materialno škodo. Tovornjak, ki je peljal iz industrijske cone proti kraški planoti se je iz še nepojasnjenih razlogov nevarno nagnil na bok ter izgubil del tovora.

Težko vozilo je prevažalo embalažo, ki se je precej poškodovala. Šofer se v nesreči ni poškodoval, na kraj so prihiteli mestni redarji, ki so imeli največ dela pri urejanju prometa in kolone, ki se je ustvarila za težkim vozilom.

Na sliki (foto M. Magajna) vidimo tovornjak, ki se je nagnil na bok na državni cesti št. 202.

Predsinočnim v srenjski dvorani

V Borštu veselo proslavili praznik vaškega zavetnika

Kot pač narekuje stara navada, se je v sredo zvečer, na praznični dan vaškega zavetnika sv. Antona, veliko Borštanov zbralo v dvorani Srenjske hiše. Na vrsti je bila namreč običajna prireditev, za katero vsako leto poskrbi PD Slovenec. V zadnjih letih je bilo to srečanje sicer manj živahno kot ponavadi. V glavnem zaradi nekakšne krize, ki jo, žal, po vrsti doživljajo vsa naša kulturna društva. Borštanski »sv. Anton« je namreč veliko ljudi naokrog poznalo kot prireditev, ko je bila redno na vrsti kaka domača veseliga, največkrat v vaškem krogu napisana, zrežirana in zaigrana.

Letos pa je PD Slovenec povabilo v goste dramsko skupino, ki deluje v okviru KD Domovina z Ospa. Skupina se je predstavila z Linhartovo veseligrjo Županova Micka, ki je še posebej prijetno izvenela v pristnem domačem istrskem narečju, v katerega so

sami člani dramske skupine »prepisali« izvirnik. Igro je režiral član skupine Branko Dubac, ki je obenem odigral vlogo Anžeta oziroma - v »istrski« varianti veseloigre - Dreje Hudobe.

V imenu prirediteljev je pozdravil podpredsednik PD Slovenec Saša Ota. Zbranimu občinstvu je spregovoril o dejavnosti, ki zadnje čase označuje delo v vaškem društvu. Omeniti treba, da PD Slovenec slavi letos 90-letnico ustanovitve, ki jo bodo primerno proslavili predvidoma na začetku poletja. Na vrsti je bil nato krajši koncert MePZ Slavec-Slovenec, ki ga sestavljajo pevci iz Boršta in Ricmanj. Pod vodstvom Alda Kumarija je zbor zapel splet beneških, istrskih, medimurskih in primorskih ljudskih pesmi. (dam)

Na sliki (foto Magajna) mešani pevski zbor Slavec-Slovenec med nastopom.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30 bosta v gledališču Rossetti nastopila Natalja GUTMAN in Elisso VIR-SALADZE.

Glasbena matica vabi ljubitelje glasbe in abonente na premiero operne predstave Kogojevih ČRNIH MASK, ki bo v torek, 30. t. m., ob 19. uri v Cankarjevem domu v Ljubljani. Prijave sprejema tajništvo Glasbene matice, tel. 418605.

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

V petek, 26. t. m., ob 20. uri bo v gledališču Verdi na sporedu premiera Leharjeve opere VESELA VDOVA (red A). Dirigent Daniel Oren, režiser Gino Landi. V glavni vlogi bo nastopila Luciana Serra, ostali interpreti so: D. Mazzucato, R. Frontali, M. R. Cosotti, G. Riva, E. Pandolfi G. Vanzelli, D. Zerial, G. Botta, R. Susovski, M. Volo, M. Lubini, P. Zuzich, G. Jenco.

ROSSETTI

Nocoj ob 20.30 (red prost) bo gledališka skupina Teatro delle Arti ponovila Wilderjevo delo PICCOLA CITTÀ. Režija: Ermanno Olmi. V abonmaju odrezek št. 6. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Od 23. do 28. t. m. bo skupina Osi 85 predstavila Gardnerovo delo RAPPORT. Režija E. Coltorti. V abonmaju odrezek št. 10 A. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Od 30. t. m. do 4. februarja se bosta v gledališču Rossetti predstavila Dario Fo in Franca Rame z delom IL PAPA E LA STREGA Daria Foja. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

GLEDALIŠČE CRISTALLO - LA CONTRADA

Jutri, 20. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Cristallo premiera glasbene komedije Ashmana in Menkena LA PICCOLA BOTTEGA DEGLI ORRORI.

šolske vesti

Osnovna šola Marica Gregorič - Stepančič pri Sv. Ani obvešča, da poteka vpisovanje za prvi razred za šolsko leto 1990/91. Otroci lahko obiskujejo popoldanski pouk do 16. ure. Za informacije tel. 812214 od 8. do 16. ure.

izleti

SPDT obvešča člane in prijatelje, da je še nekaj prostih mest za smučarski izlet v SESTO - Monte Elmo v nedeljo, 21. t. m. Prijave pri načelniku smučarskega odseka Pavlu Fakinu - tel. 742488.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Scene di lotta di classe a Beverly Hills, ZDA 1989, r. Paul Bartel, i. Jacqueline Bisset, □
EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Orchidea selvaggia, i. Mickey Rourke, Jacqueline Bisset, □□
EXCELSIOR AZZURRA - 17.15, 21.45 Oliver & Company, ris., prod. Walt Disney.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 Sorvegliato speciale, i. Sylvester Stallone.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Ho vinto la lotteria di Capodanno, kom., i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Cicciolina e Moana Pozzi supervogliose di maschi, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Sono affari di famiglia, i. Dustin Hoffman, Sean Connery.

GRATTACIELO - 16.30, 22.10 Ritorno al futuro 2, r. Robert Zemeckis, i. Michael J. Fox.

MIGNON - 16.30, 22.00 Alla ricerca della valle incantata, ris., prod. Steven Spielberg.

EDEN - 15.00, 22.00 Momenti blu in Quella viziosa, porn., □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 Willy Signori... e vengo da lontano, r.-i. Francesco Nuti, Isabella Ferrari.

LUMIERE - 17.00, 22.15 Piccoli equivoci, r. Ricky Tognazzi.

ALCIONE - 17.15, 22.00 L'attimo fugente, i. Robin Williams.

RADIO - 15.30, 21.30 Conturbanti esperienze di una ragazzina in calore, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Sekcija KPI občine Dolina vabi na

JAVNO ZBOROVANJE

ki bo danes, 19. t. m., ob 20. uri v dvorani KD V. Vodnik v Dolini na temo:

"Diskusija o reformah, ki jih je predložil tov. Occhetto, državni tajnik KPI".

Sodelovala bosta tov. **Miloš Budin**, deželni svetovalec KPI, ter tov. senator **Stojan Spetič**.

razne prireditve

KD Kraški dom vabi na ogled komedije J. Tavčarja LOČITEV v izvedbi amaterskega odra Jaka Štoka, režija Drago Gorup. Prireditev bo jutri, 20. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Colu.

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, prireja jutri, 20. t. m., ob 18.30 večer posvečen ZNANSTVENI FANTASTIKI. Predavala bosta Štefan Pahor in Aljoša Saksida. Prebrala bosta tudi nekatere odlomke iz največjih uspešnic znanstvene fantastike. Vsi prisrčno vabljeni!

KD Fran Venturini vabi na POPOLNE POSVEČENO HARMONIKI. Nastopajo gojenci društvenih šol za klavirsko in diatonično harmoniko v nedeljo, 21. t. m., ob 17. uri v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju.

V ponedeljek, 22. t. m., bo v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu govoril SOCIOLOG PROF. JOŽE PUČNIK, ki je na čelu Združene slovenske demokratične opozicije. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 z začetkom ob 20.30.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 19. januarja 1990
MARIJ

Sonce vzide ob 7.39 in zatone ob 16.52 - Dolžina dneva 9.13 - Luna vzide ob 1.06 in zatone ob 10.55.

Jutri, SOBOTA, 20. januarja 1990
BOŠTJAN

PLIMOVANJE DANES: ob 2.13 najvišja 30 cm, ob 11.18 najnižja -16 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,4 stopinje, zračni tlak 1022,9 mb ustalen, brezvetrije, vlaga 78-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 8,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniele Messi, Valentina Armone, Martino Esposito, Gabriele Falconer.

UMRLI SO: 81-letna Maria Dalla Giovanna, 54-letni Luigi Luciano Frisan, 57-letni Sergio Tomat, 86-letni Nicola Colonna, 74-letni Mario Spadaro, 83-letna Fosca Zvek, 87-letna Rosaria Longo vd. Buzzurro, 76-letni Liberato Furlani, 85-letni Guido Dapretto, 83-letna Giovanna Candido vd. Pollesel, 68-letna Livia Rusi, 93-letna Irma Presotto vd. Schiavella, 93-letna Maria Cappellari vd. Covri, 70-letna Carla Bardi por. Arnari, 47-letni Pasquale Trocchia, 89-letna Giustina Barissi, 52-letna Elvira Flego por. Bertoli, 49-letni Giovanni Mineo, 48-letna Maria Pia Ieva por. Lesino, 70-letna Maria Stegu, 84-letna Carla Serin, 85-letna Viola Mauro vd. Scala, 83-letni Silvio Zimolo, 87-letni Riccardo Raunikanr.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 15., do sobote, 20. januarja 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 13.00 do 19.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarški dvored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramarški dvored 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Skavtinje z Repentabra bodo jutri, 20. t. m., od 15. ure dalje izvršile akcijo pobiranja papirja in kartona. Lepo prosijo vse prebivalce Repentabra, da pustijo papir in karton pred vhodnimi vrati.

Pokrajnsko vodstvo VZPI-ANPI Trst javlja vsem interesentom, da je uprava Dispral iz tehničnih razlogov odpovedala dvorano. Zaradi tega najavljena jutrišnja prireditev odpade. Novi datum bomo javili kasneje.

Obvestilo ZSKD - 31. t. m. zapade rok za predložitev prošelj na Pokrajino za prispevke v smislu deželnih zakonov 68/81, 15/87, 49/83 in 43/80, ki so osnovni zakoni s katerimi podpira naša dežela kulturno, glasbeno, rekreacijsko in športno dejavnost. V ta namen priredi ZSKD v ponedeljek, 22. t. m., ob 19. uri v Gregočičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, POSVETOVANJE oz. INFORMATIVNO SREČANJE za sestavo prošelj, na katerega vabi včlanjena društva in godbe, ki so v prejšnjih letih že zaprosili za prispevek in tudi društva oz. skupine, ki to mislijo storiti prvič.

Predsedstvo VZPI-ANPI Trst obvešča vse člane pokrajinskega odbora, da je seja zaradi bolezni nekaterih članov preložena na prihodnji četrtek, 25. t. m., ob 19. uri v Domu na Opcinah. Prosimo za polnoštevilno udeležbo.

mali oglasi

DRUŽINA išče varuško s Tržaškega, z vozniškim dovoljenjem, za dveletnega otroka. Tel. 575198 ob večernih urah.

TAKOJ ZAPOSILIMO izkušenega slaščičarja. Tel. 213055.

SLAŠČIČARNA na Krasu išče prodajalco s prakso. Tel. 213055.

PRODAM renault super 5 GTL 1100, letnik '85, v odličnem stanju, rdeče barve, prevoženih 78.000 km, za 6.000.000 lir. Tel. v jutranjih urah na št. 220367.

PRODAM motor cagiva 125 v dobrem stanju, letnik '87. Cena po dogovoru. Tel. 774103 v popoldanskih urah.

PRODAM omoligran stolček za avto za otroke do 9 mesecev starosti. Tel. ob urah kosila na št. 228785.

PRODAM avto alfa romeo giulietta 1600, letnik '85, km 43.000, v dobrem stanju. Tel. 228909.

PRODAM renault 20 TS v dobrem stanju. Tel. 228616.

POČITNIŠKO stanovanje, takoj vseljivo, v zimsko-sportnem središču v Karniji ugodno prodam. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Zima/poletje".

KUPIM stanovanje v okolici Trsta. Tel. 827094 v večernih urah.

PROFESSIONAL SPORT - Ul. Udine 45/a, Trst, tel. 418315 - obvešča, da bo sezonska razprodaja zimске opreme od 16. januarja do 27. februarja s popusti do 50 odst.

23-LETNA tajnica išče kakršnokoli službo, tudi kot varuška. Tel. 229402.

PRI POSTAJI prodam 6-sobno prazno stanovanje, primerno tudi za urade, dvigalo in avtonomna kurjava. Tel. 943182 ob urah kosila.

UVOZNO/IZVOZNO podjetje v Gorici išče uslužbenko/ca za komercialno dejavnost, tudi začetnika. Zahteva se poznanje jezikov. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored XXIV. maja št. 1, 34170 Gorica, pod šifro "Komericala".

MLADA GOSPA išče službo par ur dnevno za vsa gospodinjska dela, posebno pridna kuharica. Tel. v večernih urah na št. 575145.

KUKUKEVI v Dohodobu so odprli osmiko. Nudijo svež kruh in vino; v shrambi pa visijo dobrote iz jesenskih kolon.

24-LETNA študentka iz Nove Gorice s pasivnim znanjem italijanskega jezika, išče resno zaposlitev v Gorici. Tel. (003865) 54543.

INŠTRUIRAM angleški in slovenski jezik. Imam izkušnje s poučevanjem učencev slovenskih srednjih šol v Gorici. Tel. (003865) 23733 v popoldanskih urah.

ZAIZDLJIVO zemljišče v tržaški ali zgornji občini iščem. Plačilo v gotovini. Tel. 413142 po 20. uri.

FINANČNO PODJETJE V TRSTU išče sodelavce z univerzitetno diplomijo iz prava, ekonomije, socialnih ved, političnih ved ter informatike in sodelavce z diplomijo višje srednje šole znanstveno/tehnične smeri in večletno delovno izkušnjo v komercialnem ali upravnem poslovanju v podjetjih terciarnega sektorja. Potrebno odlično znanje slovenskega in italijanskega jezika; dobrodošlo znanje srbohrvaščine, nemščine in angleščine. Žaželeni: odprtost, prilagodljivost, komunikativnost. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Finance" do 31. januarja 1990.

HOČES imeti zadoščenje pri delu tudi kot part time? Če imaš več kot 23 let in imaš lasten avtomobil javi se v ponedeljek, 22. t. m., ob 18. do 19. ure v Ronkah, Ul. Roma 76.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1266,600	1250.—
Nemška marka	744,750	742.—
Francoski frank	219,140	217.—
Holandski florint	661,010	658.—
Belgijski frank	35,592	35.—
Funt šterling	2084,800	2055.—
Irski šterling	1969,250	1950.—
Danska krona	192,490	190.—
Grška drahma	7,990	7,500
Kanadski dolar	1084.—	1060.—

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava kiparja PETRA JOVA-NOVIČA.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - razstavlja svoje najnovejše grafike ZORA KOREN ŠKERK.

V muzeju Sartorio je do 21. t. m. na ogled razstava o ruskih baletih DIAGHILEVA. Urnik: od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o ČAROBNIH SVETILKAH.

V galeriji Cartesius - Ul. Marconi 16 - bo jutri, 20. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave slikarja CLAUDIA CERNI GOIA.

V galeriji Rettori Tribbio 2 bodo jutri, 20. t. m., ob 18. uri odprli razstavo slikarja NICOLE SPONZE. Razstava bo trajala do 2. februarja po običajnem urniku.

Na sedežu CENTRO VOLTAIRE - Trg S. Giovanni - bodo jutri, 20. t. m., ob 18. uri odprli fotografsko razstavo CLAUDIA DEL BIANCA in FERRUCCIA BUTA. Razstava bo na ogled do 3. februarja s sledečim urnikom: od ponedeljka do petka od 16.00 do 19.30.

V Peterlinovi dvorani - Ul. Donizetti - je do 1. februarja na ogled grafična razstava osmih slikarjev z naslovom OD DUNAJA DO JADRANA. Urnik ob delavnikih od 18. do 20. ure.

prispevki

V spomin na očeta Cvetka Gomtžija daruje sin Edi z družino 50.000 lir za repentabski mladinski pevski zbor in 100.000 lir za SZ Gaja.

Namesto cvetja na grob Ninota Kanteja daruje Marčela Škabar z družino 30.000 lir za Vaško skupnost Praprotn.

V spomin na Ninota Kanteja daruje družina Angelo Škrk 20.000 lir za Vaško skupnost Praprotn.

Namesto cvetja na grob Albina Petarosa darujejo Milan Komar 20.000 lir, Marija in Mario Pregarc 10.000 lir ter Rosana in Maksimilijan Komar 50.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V počastitev spomina Antona Štoke daruje hči Štefanija 30.000 lir za MPZ V. Mirk.

V spomin na brata Marjana daruje sestra Štefanija 30.000 lir za Mladinski krožek Prosek-Kontovel.

V počastitev spomina Tamare Petaros daruje N. Štoka 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Družina Kalc daruje 50.000 lir za dograditev doma Skupnosti družina Opčine.

V spomin na pok. Silvestro Križmančič (Fajotve) darujeta družini Marije in Zore (Štanderjevih) 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na starše in brata Ivana daruje Zmaga Malalan 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

Angela Sferzi daruje 50.000 lir za gradnjo Ljudskega doma na Opčinah in ne v Trebach.

Ob drugi obletnici smrti moža in očeta Ivana Andolška darujejo svojci 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev in 20.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

V spomin na Justa Švaro daruje Nataša z družino 20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na prijatelja in sorceba Marjana Štoko daruje Dinči Gorup 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.

V spomin na brata Marjana Štoko darujeta sestra Dorka in Ivanka 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku in 25.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-Kontovel.

V spomin na pok. Ivana Veršo (Juka) daruje družina Nabergoj - Štolfa 50.000 lir za obnovo bolnice Franja.

Namesto cvetja na grob Alojzije Slejko darujeta družini Guštin in Škabar (Col 87) 30.000 lir za KD Kraški dom.

V spomin na Ljubo Gržinič darujeta Vera in Marcello Betocchi 50.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na nepozabnega Danila Benčina daruje N. N. 30.000 lir za Sklad za dvojezičnost.

Namesto cvetja na grob drage gospe Ljube Cerlenizzo vd. Gržinič darujeta Nadja in Livio Visintin 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev in 25.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V spomin na drago Ljubo Cerlenizzo vd. Gržinič darujeta Rosanda in Silva Gasperčič 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev in 25.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

V spomin na nono Marijo darujejo vnukinje Sonja, Tamara in Dragica z družinami 150.000 lir za ŠK Kras.

Namesto cvetja na grob Marije Bonete por. Lorenzi darujeta Vittorio in Marija Milič 10.000 lir za ŠK Kras.

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA LETO 1990

S 1. marcem TV dnevnik Fininvesta

MILAN — Čeprav z enomesečno zamudo, kaže, da bo Berlusconijev televizijski dnevnik vendarle privelkal. Pred nekaj dnevi je namreč uredništvo Videonews sprejelo založniški načrt, ki ga je pripravila družba Fininvest. Dnevniku bo ime TG4, začel se bo s 1. marcem, v oddaji pa bo vsak dan na Rete4 od 19.30 do 20. Poleg televizijskega dnevnika bodo mreže Fininvesta ohranile tedenske novinarske oddaje in posebne reportaže, za katere skrbi Giorgio Medail. Kaže tudi, da bo uredništvo okrepjeno in da bodo novinarjem priznali »čine«.

Eden od glavnih korakov na poti uresničevanja televizijskega dnevnika za mreže Fininvesta je bil dogovor med novinarji, sindikatом FNŠI in lastništvom, s katerim je bilo med drugim dogovorjeno, da bo notranji ustroj uredništva v skladu s predpisi novinarske delovne pogodbe, finančni načrt pa mora ustrezati potrebam.

Novinarji zasebnih televizijskih mrež Fininvesta so se zavzeli za čimprejšnjo zakonsko ureditev na področju množičnih medijev, predvsem pa so zahtevali, naj vlada in parlament priznata tudi zasebnim mrežam možnost neposrednih oddaj. Glede trenutno najbolj spornega vprašanja na medijskem področju, bitke med Berlusconiem in De Benedettijem za nadzorstvo družbe Mondadori, pa so se novinarji Videonews opredelili za nevtralnost.

»Oscar Show« letos tudi po sovjetski TV

NEW YORK — Popuščanje napestosti med vesilama ne rodi uspešnih sadov samo na političnem in gospodarskem področju, pač pa vpliva tudi na druge človeške dejavnosti, ki niso morda tako bistvenega pomena, a vendarle prispevajo k boljšemu počutju. Eno od teh področij je nedvomno film. Letos bo v znamenju perestrojke in popuščanja napetosti med vesilama tudi sovjetska televizija prvič neposredno prenašala svečanost ob podelitvi oscarjev, v Moskvi pa bo ena od spremnih prirediteljev.

Tako je napovedala v Hollywoodu Ameriška filmska akademija. Med tiskovno konferenco je producent programa »Oscar Show« Gilbert Cates, dejal, da bo osrednja prireditev tudi letos v losangelskem glasbenem središču 26. marca, odražala pa bo »dramatične spremembe, ki jih je svet doživel v zadnjem letu«. Prireditelji bodo prek satelita prenašali v 90 držav, računajo pa, da ji bo sledila približno milijarda ljudi. To po mnenju Gilberta Catesa potrjuje univerzalnost filmske govornice, ki je dojemljiva vsakemu človeku. Poleg osrednje prireditve bodo v nekaterih mesih priredili predstavitve slovesnosti.

Doslej ni bil še pripravljen dokončen seznam mest, v katerih bodo organizirali predstavitve. Gotovo pa je, da bodo »Oscar Party« v Moskvi, Londonu, Tokiu, Buenos Airesu in Sydneyu.

Jeff Alexander podlegel bolezni

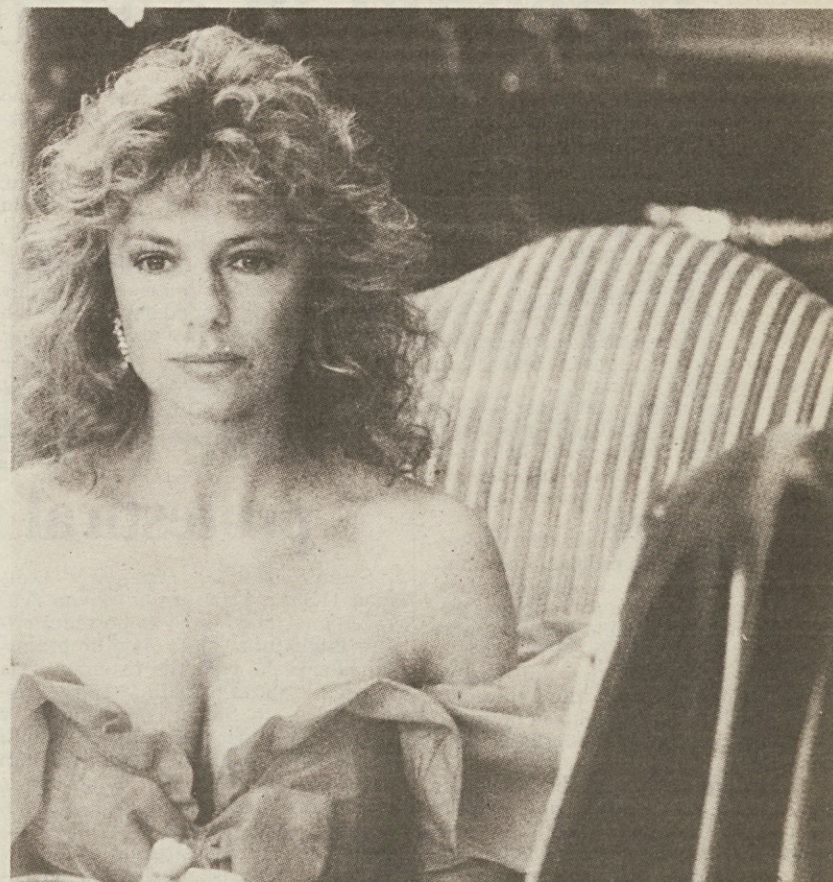
NEW YORK — V Seattlu je predčerašnjim umrl glasbenik Jeff Alexander, ki je slovel predvsem zaradi glasbenih kulis nekaterih znanih filmov. Alexander, ki je bil star 79 let, se je že dalj časa boril z rakom.

Alexander je začel svojo umetniško kariero kot pevec in plesalec, zaslovel pa je predvsem kot glasbenik in aranžer. Med filmi, za katere je pripravil glasbeno kuliso, velja predvsem omeniti »Pojoč pod dežjem« in »Gigi«, ob teh dveh pa še druge, v katerih sta nastopala Fred Astaire in Elvis Presley. Alexander je glasbeno opremil okoli 40 filmov in televizijsko nanizanko »Na meji resničnosti«.

filmske premiere

eva fornazarič

Zmešnjava v Beverly Hillsu

Kako pojmujejo razredni boj v Beverly Hillsu? Na dokaj erotičen način, se nam vsili ugotovitev po predstavitvi Bartlovega filma *Scene di lotta di classe a Beverly Hills*. V pričakovanju, da nam distribucija tudi v naši deželi ponudi *Indijski nočno* ali *Iseljanijev film Bila je luč* si lahko kratimo čas s tem ljubkim filmom, ki je najbrž primernejši za skupinski večer na domačem fotelju, kot pa za organizirano potovanje v kino.

Če ste prisluhnili radiu, ste najbrž slišali reklamo, ki vas (nas) vabi v kino, kjer naj bi se lahko mirne duše poljubljali in božali, saj je vendar tema in vas (nas) otroci ne morejo motiti. Zato je prav, da nam v kinu postrežejo s primernim filmom, takim, ki ga lahko gledamo z enim očesom, saj moramo z drugim preskakovati s partnerja na otroke, naše ali tuje, v smislu, da smo komu naredili veliko uslugo in se podali v kino z naraščajem kake prijateljice.

Da se povrnemo k našemu razrednemu boju v Beverly Hillsu, naj omenim, da gre za delo, v katerem je dovolj prostora tudi za fantastiko. Clare Lipkin (Jacqueline Bisset), ena dveh junakinj Bartlovega filma, je namreč vdova, ki ji ne bo dano, da se bo rešila ne povsem ljubljenega moža. Njen življenjski sopotnik (kameo vloga režiserja Paula Mazurskega), ki je sicer izdihnil med ljubezensko seanso, se ji bo oglašal tudi iz onostranstva. V glavnem jo bo motil zgolj zaradi tega, ker je on pač »angel«, ki nima pravice do spolnega življenja, in zato meni, da mora tudi vdova ostati brez intimnega zadoščenja. Clare se s tem ne strinja preveč, prav tako zoprni pa ji je tudi dietolog (kameo vloga Paula Bartla), ki pravi, da ne sme jesti čokoladnih kolačev.

Toliko v informacijo o tem, kako se bogataši preživljajo v Beverly Hillsu. Vendar je bogataš dejansko le žrtev delavskega razreda, to je tiste služinčadi, brez katere ne bi mogel živeti tako, kot si želi in si lahko privoščiti. V

tem trenutku stopi v akcijo še druga polovica igralske ekipe, to sta Frank (Ray Sharkey) in Juan (Robert Beltran), ki bosta stavila, da ni prav nič težko skočiti v posteljo z lastnikom, oziroma lastnico.

Ker so tudi v Beverly Hillsu doma ščurki in drugi mrčes, ki se vgnezdijo predvsem po razporokah, je Clarina prijateljica Lisabeth zapustila svoj dom in se začasno preselila h Clare. Položajski farski je tako zadoščeno. Imamo dve nepotešeni dami visoke družbe in dva erotično razpoložena

šofera, imamo pa tudi trapastega avtorja ljubezenskih romanov in njegovo najnovejšo ženo, enkratno temnopolto »teto« To-Bel (Arnetia Walker, ki je interpretirala tudi pesmi glasbene kulture), zavrtga najstnika in romantično kuharico, skratka vse, kar lahko pripomore k sestavi enkratne filmske zmešnjave. Kot sem že omenila je to prijeten film, ki ga pa ne bo nič škoda, če se boste občasno posvetili otrokom in njihovim lepljivim prstkom. Saj jedo otroci bombone in pacajo s čokolado tudi v kinu, mar ne?

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Ljubljana 1	TV Koper	RADIO TRST A
7.00 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nan.: Santa Barbara 10.30 Jutranji dnevnik 10.40 Variete: Ci vediamo 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Piacere RAI 1 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Occhio al biglietto 14.10 Glasbeni variete: Tam Tam Village 15.00 Rubrika: L'Aquilone 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.55 Iz parlamenta in vesti 18.05 Aktualno: Italia ore 6 18.45 Variete: Un po d'azzurro 19.40 Almanah in dnevnik 20.30 Film: Per vincere domani (pust., ZDA 1984, r. John Avildsen, i. Ralph Macchio, Pat Morita) 22.35 Dnevnik 22.45 Aktualno: Za kulisami filma Tesoro, mi si sono ristretti i ragazzi 23.15 Glasba: Zucchero - Un uomo in blues 24.00 Dnevnik in vreme 0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni 0.35 Odprta šola: Aliens - Ameriška šola in etnične manjšine	7.00 Otroški variete: Pata-trac, nan. in risanke 8.30 Nadaljevanke: Capitol 9.30 Tečaj angleščine in francoščine za otroke 10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è 13.00 Dnevnik 13.15 Rubrika: Diogenes, nato Gospodarstvo 14.00 Nad: Quando si ama 14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 16.15 (Non) Entrate in questa casa, vmes (15.50) nanizanka Alf 17.00 Vesti in Iz parlamenta 17.10 Rubrika: Tutto sul due 18.20 Šport nocoj 18.35 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Rubrika: Rosso di sera 19.45 Dnevnik, šport, vreme 20.30 Variete: ...e saranno famosi (vodi R. Carrà) 22.40 Dnevnik - nocoj 22.50 Oddaja o aktualnostih: Diogenes 23.40 Dnevnik, vreme in horoskop 0.10 Film: Il testamento del dottor Mabuse (krim., ZRN 1933, r. Fritz Lang, i. R. Klein-Rogge)	12.00 Gledališka predstava: Giuditta (Carlo Terron, r. Davide Montemurri, v parterju s kritiki Laura Lattuada) 14.00 Deželne vesti 14.30 Dokumentarna oddaja: Aladinova svetilka 15.30 Evropsko prvenstvo v biljardu 17.15 Nanizanki: I mostri - Ciak si gira, 17.45 Vita da strega 18.10 Dokumentarna oddaja: Geo 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.00 Variete: Blob - Di tutto di più 20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato 20.30 Film: La valle delle bambole (dram., ZDA 1967, r. Mark Robson, i. Barbara Parkins, Patty Duke), vmes (21.35) Dnevnik - nocoj 22.45 Oddaja o ženskah: Harlem (2. niz, vodi Catherine Spaak) 23.45 Nočni dnevnik 24.00 Pred 20 leti	9.00 Zimski počitniški spored: 9.35 Sladolej za plesalce, 10.25 Kam, kje, kako med počitnicami, 10.30 Sokoli (5. del), 11.55 dok. Dolga in ravna proga, vmes risanke 13.05 Mozaik. Dok.: V hribih se dela dan, 10.30 nad. Domovina (10. del) 15.25 Dok.: Teleski '90 15.55 Žarišče (pon.) 16.30 Dnevnik in poslovne informacije 16.45 Mozaik. Tednik, nato TV Okno 18.00 Spored za otroke in mlade: Pojdi nekam, ne ve se kam, 18.15 nan. Pika Nogavička (18. del) 19.00 Risanka in TV Okno 19.20 Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik, vreme in Zrcalo tedna 20.20 Dok.: Nafta (3. del) 21.20 Nanizanka: Ulice San Francisco (ZDA, i. Michael Douglas, 12. del) 22.10 Dnevnik, šport in vreme 22.30 Oči kritike 23.10 Film: Cesta (dram., It. 1954, r. Federico Fellini, i. Giulietta Masina, Anthony Quinn)	13.30 TVD Novice 13.45 Rubrika o nogometu: Mon-gol-fiera (pon.) 15.00 Teniški turnir Avstralian Open (pon.) 16.15 Americanball (pon.) 16.45 Košarka NBA 18.15 Wrestling Spotlight 18.45 TVD Novice 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.00 Športna oddaja: Juke Box - Zgodovina športa po želji 20.30 Ameriški nogomet NFL 22.00 Oddaja o košarki: Sottocanestro 22.45 Teniški turnir Avstralian Open (povzetki) 24.00 Rubrika: Eurogolf 1.00 Športna oddaja: Juke Box (pon.)	8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolar; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Soft music; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Revival; 9.40 Beležka; 9.50 Orkestri; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega in koncertnega repertoarja; 11.30 Blues; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Revija ZCPZ; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotiček: Narišimo pravljico; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Kulturni dogodki; 15.40 Jazzovski utrip; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (14. del); 17.25 Mladi val: Radio za vas - vi in radio; 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO KOPER (slovenski program)
7.30 Nanizanke: Fantasilandia, 8.30 Hotel, 9.30 Love Boat - Un libro compromettente 10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro 16.00 Zdravniški pregled 16.30 Canale 5 za vas 17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro) 20.25 Variete: Striscia la notizia 20.35 Film: I picari (pust., It. 1987, r. Mario Monicelli, i. Giancarlo Giannini, Enrico Montesano) 23.00 Rubrika: Rivediamoli 23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show 1.20 Variete: Striscia la notizia (pon.) 1.40 Nanizanki: Lou Grant - La premiazione	8.00 Nan.: Il Virginiano 9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando domani, 11.30 Così gira il mondo 12.15 Nanizanka: Strega per amore 12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke 13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Topazio, 15.25 La valle dei pini, 16.00 Veronica, il volto dell'amore, 17.00 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore 18.30 Variete: Star 90 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti 19.30 Nanizanka: Mai dire sì 20.30 Film: Lucy Gallant (dram., ZDA 1955, r. Robert Parrish, i. Jane Wyman, Charlton Heston) 22.30 Filmski tednik: Ciak 23.20 Rubrika: Veliki golf 1.20 Film: Gotò, l'isola dell'amore (erot., Fr. 1986, r. Walerian Borowczyk, i. Pierre Brassur) 2.10 Film: Morte sul Tamigi (krim., ZRN 1972, r. Harald Philipp, i. Ushi Glas, Werner Peters)	7.00 Otroška oddaja: Caffelatte in risanke 8.30 Nanizanke: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper - Niente da perdere, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I. 14.30 Variete: Smile 14.35 DeeJay Television 15.30 Italijanske smešnice 15.30 Nanizanka: Batman - Giù la maschera Pinguin! 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 18.00 Nanizanke: Arnold, 18.35 A-Team, 19.30 I Robinson, vmes (18.30) Italijanske smešnice 20.00 Risanka: Denver - La macchina del tempo 20.30 Film: Piramide di paura (pust., ZDA 1985, r. Barry Levinson, i. Nicholas Rowe, Alan Cox) 22.35 Športna rubrika: Calcio-mania 23.25 Nan.: Troppo forte 0.05 Variete: Playboy Show 0.25 Košarka NBA 2.00 Italijanske smešnice	12.30 Nan.: Quattro in amore 13.00 Otroški variete: Sugar 15.00 Nad.: Anche i ricchi piangono, 16.00 Passiones, 17.00 Mariana, il diritto di nascere 18.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo 18.30 Dok.: Človek in zemlja 19.30 Risanke in smešnice 20.15 Variete: Sportacus 20.35 Film: Vigilante (dram., ZDA 1982, r. William Lustig, i. Robert Forster) 22.30 Rubrika: Forza Italia 24.00 Variete: Sportacus 0.30 Glasbena oddaja: SOS pianeta Terra	11.30 Nan.: Squadra segreta 12.00 Rubrika: Il salotto di Franca 12.30 Nanizanka: Kodjak 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: I diamanti della morte 15.30 Music box 17.15 Nadaljevanke: Diciott'anni, Versilia 1966, 18.00 Cristal 19.00 Vesti 19.00 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Zelena dežela 20.30 Nad.: Lo scialo 22.00 Nanizanka: Il grande teatro del West 22.30 Tednik: Tigi 7 23.00 Nan.: Orson Welles 23.30 Dnevnik 0.10 Rubrika: Il salotto di Franca 1.15 Vesti: News	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servisi; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Dinar na dinar; 17.30 Primorski dnevnik, nato Aktualna tema; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO KOPER (italijanski program)	TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	RADIO KOPER (italijanski program)
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servisi; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Dinar na dinar; 17.30 Primorski dnevnik, nato Aktualna tema; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.30 Simfonija zvezd; 7.35 Glasbeni program; 8.00 Razglednica; 8.20 Glasba in Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pogovori o italijanščini; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.05 Glasba; 15.00 Srečanje; 16.10 Kviz; 16.45 Made in YU; 17.00 Srečanje z; 17.05 Bubbling; 18.00 Puzzle; 18.40 Mi in vi; 19.00 Operete.	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočna glasba.	7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočna glasba.

Odprto pismo pokrajinskega tajnika Pinija Socialisti za kakovosten skok v politiki in gospodarstvu

Lansko je bilo leto izjemnih dogodkov. Uspešno je bilo tudi na Goriškem, zlasti kar zadeva odpravljanje nezaposlenosti in pozitivne gospodarske dejavnosti. Vse težave pa kljub temu še niso bile odpravljene.

Tako ugotavlja v odprtem pismu predstavnikom političnih strank in gospodarskega ter družbenega življenja na Goriškem, pokrajinski tajnik socialistične stranke, Luciano Pini.

Ob tem opozarja zlasti na še zmeraj visok odstotek nezaposlenih žensk in na nekaj drugih vprašanj.

Za uspešno nadaljevanje začete prenoje, je treba v politično in gospodarsko življenje uvesti novo kakovost, nove smernice. Z drugo besedo: potrebne so spremembe dosedanje politike.

V postopku industrializacije bo treba, poleg ekološke problematike, nujno pretehtati tudi v kolikšni meri bodo nove gospodarske pobude prispevale k zmanjševanju nezaposlenosti žensk.

Pozitivni premiki, ki so bili lani že zelo zaznavni odpirajo nove možnosti tudi v prihodnjih letih, ko se bo nekako sklenil prvi krog Evropskega združevanja.

Intenzivnost razvoja bo vsekakor odvisna od tega, kako bomo na Goriškem znali in hoteli izkoristiti novo vlogo v tem okolju. Imamo potencialne možnosti (n. pr. razvejanost pro-

metnih struktur), vendar je treba, po Pinijevem mnenju, te možnosti smotno vključiti v širši prostor severovzhodne Italije. Ostati ograjeni v lokalnem, ali kvečjemu v deželni merilu, bi bila napaka, ki bi se kaj kmalu maščevala.

H kakovostnemu skoku na področju gospodarske in splošne politike bi bistveno prispevala sprememba kriterijev glede podpore gospodarstvu iz javnih skladov. Razpoložljiva sredstva je treba smotrnejše usmerjati in uporabljati.

V zaključnem delu odprtega pisma pokrajinski tajnik PSI navaja ugotovitve glede Goriškega sklada in proste cone. Sklad ostaja eden od glavnih vzvodov gospodarske obnove, prizadevati si je treba za izboljšanje njegove funkcionalnosti in ažurnosti v poslovanju in seveda za večjo razpoložljivost, tudi z operiranjem v tako imenovanem okviru prelevmanov.

Tako socialisti, besedo imajo menda zdaj predstavniki drugih strank, ki jim je pismo namenjeno.

Samo Pahor bo v nedeljo protestiral na Travniku

Samo Pahor bo v nedeljo, 21. t. m., med 11.30 in 12.30 priredil javno zborovanje na Travniku, v neposredni bližini Prefekture. Zborovanje bo protestnega značaja, podobno tistemu, ki ga je pred kratkim priredil v Trstu. Prejšnji teden je Samo Pahor poslal, v skladu s predpisi, goriškemu kvestorju Torricelliju obvestilo s predvidenim potekom manifestacije. V obvestilu, napisanem v slovenščini - Pahor pojasnjuje, da bo protestiral "proti zakasnitvi in odobritvi ustreznih predpisov za zaščito slovenske jezikovne manjši-

ne v smislu 6. člena ustave" ter "proti prizadevanjem, da bi se z zakonom določilo manjši obseg (v prostorskem in vsebinskem smislu) pravice do rabe slovenskega jezika, od tistega, ki izhaja po sodbi Ustavnega sodišča iz 6. člena Ustave".

Udeleženci zborovanja, kakor izhaja iz obvestila, ki ga je Kvestor vzel na znanje predvčerajšnjim, bodo držali slovensko narodno zastavo in italijansko državno zastavo, enega ali več transparentov ter delili letake. Ni predviden noben govor in noben govornik.

Izjemen koncert pianista M. Gona

V priredbi Glasbene matice iz Gorice

Glasbena matica Gorica je prejšnji petek priredila izjemen klavirski recital znanega goriškega pianista Massima Gona. Program večera, ki je vseboval Lisztove zahtevne in enkratne etude, je privabil v veliko dvorano goriškega Kulturnega doma res lepo število navdušenih ljubiteljev klasične glasbe.

Massima Gona ni treba posebej predstavljati, saj ga goriški in nasploh širši glasbeni svet prav dobro pozna. Gon je z odliko diplomiral na tržaškem konservatoriju Tartini, kjer je za svoj čudoviti diplomski nastop prejel še dodatno ministrsko priznanje. Sodeloval je na številnih mednarodnih natečajih in tekmovanjih, kjer bil deležen nagrad in laskavih priznanj.

Goriški virtuoz, ki bo v kratkem odpotoval na turnejo po največjih mestih Sovjetske zveze, je na petkovem koncertu podal Lisztove Etudes D'execution Transcendentale. Program je bil za Gorico prava novost, saj si omenjen zaključeno celoto Lisztovih etud, ki jih je nepozabni madžarski glasbenik komponiral leta 1826, lahko privoščijo le skromna peščica svetovnih pianistov. V prvem delu koncerta je zaigral Preludij, La Minore, Paysage, Feux Follets, Vision in Eroica, v drugem pa Wilde Jagd, Ricordanza, Fa Minore, Harmonieus du soir, Chasse-neige, Mazzeppa.

Gon se je ponovno izkazal za izredno temperamentnega pianista, ki zna podati vsako skladbo z vrhano mero profesionalnosti in vplivnosti. Primer- no zaigrati omenjene Lisztove etude pomeni obvladati izredno tehniko, hkrati pa imeti še določeno fizično odpornost, saj je treba pri nekaterih stavkih učinkovito sodelovati s celotnimi rokami in z rameni. Izvajalec ne sme pri tem zgubiti koncentracije, saj je treba poleg očitnih specifičnih težav še močno paziti na številne ritmične in interpretativne zamenjave. Goriški virtuoz je na nedavnem koncertu dokazal, da je kos vsem tem izvajalskim niansam, saj mu je uspelo prevzeti še najbolj nepazljivega poslušalca. Lisztove umetnine je namreč veliko lažje podati med snemanjem na trak, na koncertni sceni pa je zelo težko ustvariti pravilno podobo skladbe. Mislimo, da je prav v tem Massimo Gon dokazal, da spada v sam vrh svetovnih izvajalcev in da bomo o njem v bodoče slišali še marsikatero smelo vest.

Zvesti goriški publiki, ki je ob koncu dolgo in glasno poskalo, je Gon po zahtevnih Lisztovih etudah zaigral še dva biserčka, in sicer skladbi Škrjabinina in Rachmaninova ter s tem potrdil svojo interpretativno dovršenost in skladnost. Skratka, krasen večer, ki ga ljubitelji klasične glasbe ne bodo zlahka pozabili. (af)

Mestni redarji: vedno več administracije

Če bi kdo mislil, da je prvenstvena naloga mestnih redarjev urejanje prometa, bi se motil. Mogoče je bilo to pred leti. Danes je administrativna dejavnost prevladujoča.

Z drugo besedo: več birokracije, več aktov, več nadzorstva nad dovoljenji, gradbenimi deli itd, manj službovanja na ulici, za urejanje prometa.

Taki podatki izhajajo iz letnega poročila dejavnosti zbora goriških mestnih redarjev, ki so nam ga poslali te dni. Osemintridesetčlanski kolektiv je med lanskim letom recimo opravil skoraj dva tisoč ur manj dela, za petino manj službenih poti (leta 1988 96.918 kilometrov, lani 74.258), poskočile pa so tako imenovane administrativne naloge, od izdajanja raznih dovoljenj do nadzora nad izvajanjem občinskih in drugih predpisov.

Dobro obiskan je bil tudi lani tečaj prometne vzgoje za osnovnošolske otroke, ki se ga je udeležilo štiristo mladih, razdeljenih v osemindvajset razredov.

Povedati je treba tudi kajpak, kje nas žuli. Za več kakor 1300, ali za dobrih deset odstotkov, se je povečalo število mandatnih kazni. V letu 1988 so jih izrekli 9.668, lani pa 10.974.

Na gradbišču, so se člani redarskega zbora podali 344-krat. To so pomembnejše naloge, kakor izhaja iz podrobnega poročila.

Kolektivni ogled gradbišča šolskega centra

Do jeseni obetajo vselitev

Gradbišče novega slovenskega šolskega centra so si prejšnji popoldan ogledali tudi člani občinske konzulte za vprašanja slovenske narodnostne skupnosti ob spremstvu ravnateljev naših šol, župana Antonia Scarana,

šolskega skrbnika dr. Leotte in pomočnika načrtovalca inženirja M. Cefarina.

Na gradbišču so se predvsem ravnatelji šol neposredno seznanili s potekom del in si ogledali velike hale, kjer

bodo učilnice, laboratoriji, tajništva in profesorske sobe.

Kot smo že pred dnevi poročali, bodo v središču namestili vse višje šole z izjemo slovenske sekcije tehničnega zavoda ITI, če ne bo prišlo do avtonomije te šole. O tem se bo moralo sicer izreči šolsko ministrstvo, ki je že dobilo prošnjo ravnateljstva šole ITI, za osamosvojitve. V primeru, da do te avtonomije ne bo prišlo (odgovor pričakujejo v naslednjih tednih) pa bi v novem središču dobila mesto tudi nižja srednja šola Ivan Trinko.

Kar zadeva dela so le ta skoraj pri kraju in ni razlogov, da bi se v novem središču pouk ne začel že z novim šolskim letom. Zaradi neugodnih vremenskih razmer (nizke temperature) bodo do marca počakali z zadnjimi zidarskimi deli, ki zadevajo predvsem postavitev premičnih sten. Zatem, kot je povedal tudi inženir Cefarin, bo glavnina dela pri kraju in začeli bodo z urejevanjem zunanosti in seveda z opremljanjem prostorov.

Pri opremljanju naj bi pomagali kreditni zavodi in gospodarske ustanove. Tako željo je pred kratkim izrazil župan Scarano.

Na sliki (foto Čubej) predstavniki konzulte, šol, šolskega skrbništva in župan med ogledom slovenskega šolskega središča.

V Kulturnem domu razstavlja akademski slikar F. Novinc

V Kulturnem domu bo od danes do 30. t. m. gostovala prva likovna razstava v novem letu. Svoja dela bo predstavil akademski slikar Franc Novinc iz Godešiča pri Škofji Loki. Številna priznanja doma in v tujini, med drugim je dobitnik Groharjeve nagrade

za leto 1987, govore o uveljavljenem in po izraznem načinu svojevrstnem umetniku.

Slovesnost ob odprtju razstave, katere prireditelj je Kulturni dom v sodelovanju z Likovnim svetom Ljubljanske banke, bo drevi ob 18. uri.

Druga komponenta v KPI pojasnjuje svoje stališče

V torek smo poročali o predkongresnem zborovanju, ki so ga v pokrajinski sejni dvorani pripravili somišljeniki Occhettove izbire glede prenove italijanske komunistične partije. Sinoči je bila na pokrajinskem sedežu KPI tiskovna konferenca, kjer so svoje poglede na prenovitveni proces, ki je vsekakor nujen in potreben, pojasnili somišljeniki Ingraove struje, ki se sklicujejo na kongresni dokument št. 2. Le ti se bodo zbrali na javni skupščini 25. t. m. v Trzinu, kjer bo govoril član CK Fausto Bertinotti. Na Goriškem pa so prisotni, čeprav v manjšem številu, tudi somišljeniki tretje linije, Cossuttove. Vendar do zdaj svoje dejavnosti niso obešali na veliki zvon.

Srečanje z novinarji je vodila občinska svetovalka Gianna Pirella, v pogovoru pa so sodelovali nekateri, zlasti mlajši člani partije kot Fedel, Pollino, Zilli.

"Odločno odklanjamo etiketiranje, češ, da mi predstavljamo fronto odločnega ne prvega kongresnemu dokumentu", je uvodoma pojasnila Pirellina ter poudarila, da je 18. kongres pomenil dobro osnovo za začetek prenove v stranki. Pobuda Occhettove skupine pomeni prelom z linijo kongresa, prelom v naglici in pod vplivom dogodkov na Vzhodu.

"To kar objavlja Occhetto, to je nekakšno stopitev KPI znotraj ne točneje opredeljene levice, nas ne prepriča. Saj to niti ne predstavlja tiste prenove, vsaj take ne, kot jo mi pojmujeemo". Po mnenju Pirelle in somišljenikov je Occhettov načrt precej medel, predvsem pa pomeni ošibitev celotne

levice v Evropi in to v zelo kočljivem trenutku sprememb v Evropi. Ena od glavnih kritik na račun Occhettove linije je, da zasleduje strogo strankarske cilje, da je boj za oblast, ki ne namenja dovolj pozornosti velikim družbenim vprašanjem, na podlagi katerih je mogoče graditi konsenz širokih množic.

In dalje, da je vse preveč usmerjena v italijanske notranje probleme, medtem ko bi bilo treba ojačiti prizadevanja za mir in sodelovanje med narodi, za solidarnost, za pomoč razvitega severa, jugu, za utrditev pravic in svobode posameznika in skupin.

Sicer bodo o kongresnem dokumentu poglobljeno razpravljali na skupščini, ki bo v Trzinu. "Kljub različnim gledanjem, cepitve ne bo", so zatrdili. Nasprotno, mimo priprav na pokrajinski kongres, ki bo od 15. do 18., so skupaj angažirani v iskanju možnosti za gradnjo alternativne koalicije na krajevni ravni, ob majske volitvah.

Protest

Preureditev, ki jo namerava izvesti Dežela glede zemljkrajnih uradov in ki se je dejansko že pričela, utegne prizadeti tudi nekatere večje kraje. Tako je trziški župan De Marchi ostro protestiral proti ukinitvi zemljkrajnih urada v Trzinu. Ta urad je na razpolago prebivalcem obsežnega teritorija.

Upati je, da bo protest še pravočasen in predvsem da bo kaj zalegal.

Več kamionov

Družba SDAG, ki upravlja tovarno postajališče (avtoporto) in druge mejne strukture, pozitivno ocenjuje promet tovornih vozil v lanskem letu, preko mejnega prehoda v Štandžu. Preko mejnega prehoda je šlo skupaj 132929 tovornih vozil, 72818 v smeri Jugoslavije, 60111 pa v obratni smeri. Porast v primerjavi z letom poprej znaša približno petnajst odstotkov.

V letu 1988 so zabeležili nekaj nad 116 tisoč tovornih vozil.

Rezultat bi bil verjetno še ugodnejši, ugotavljajo predstavniki SDAG, če ne bi dokaj zaviralno vplivala gospodarska kriza v Jugoslaviji.

razne prireditve

V občinski knjižnici v Zagreju bo drevi predavanje Luciana Sinica o Zgornji Trenti ter o Triglavskem narodnem parku. Predavanje bodo spremljali diapozitivi. Pričetek ob 20.30.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo obvešča, da so vabila za planinski ples na razpolago v trgovini Bavcon. Ples bo 27. t. m. Društvo vabi člane, naj pohitijo s prijavami, ker je število mest omejeno.

V konferenčni dvorani Trgovinske zbornice bo danes ob 18.30 javna razprava o vladnih ukrepih na ekonomskem in finančnem področju za leto 1990. Govoril bo podtajnik pri ministrstvu za finance poslanec Stefano de Luca.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Orchidea selvaggia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI 18.00- 22.00 »Abis«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Fino in fondo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE (Občinsko gledališče) 18.00-22.00 »Skin deep. Il piacere è tutto mio«.

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Leviatani«.

Nova Gorica

SOČA - Nova Gorica 18.00-20.00 »Pekel Rio Abaha«. Filmsko gledališče (v mali dvorani), ob 18.15 in 20.15 »Maškaramada«.

SVOBODA - Šempeter 20.00 »Nevaren posel«. Ob 22.00 »Šefica pozna vsebin«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani — Catterinijev trg — Trg Medaglie d'oro.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Občinska lekarna št. 2 — Ul. A. Manlio 14 — tel. 480405.

pogrebi

Danes ob 8. uri Oreste Ceccotti iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 9.30 Licia Crollis vdova Bergold iz bolnišnice San Giusto na glavno pokopališče, ob 11. uri Ermenegildo Budin iz bolnišnice San Giusto na glavno pokopališče, ob 11.30 Dionisia Favin vdova Zoriat iz Aiella v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče, ob 11.40 Italico Stradiot iz bolnišnice Janeza od Boga v Trstu.

Novi knjigi zbranega dela slovenskih klasikov Kozakova in Aškerčeva književnost

Druga knjiga zbranega dela Juša Kozaka (izšla je pri Državni založbi Slovenije kot 160. knjiga zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev) nosi podnaslov Proza dvajsetih let. Urednik Jože Munda je torej v to knjigo Kozakovega dela uvrstil prozo, ki je nastajala v letih 1920-1929, čeprav povsem dosleden pri tem ni mogel biti. V tem času je pisatelj napisal in izdal tudi roman Šentpeter, ki pa je iz tehničnih razlogov prenešen v prihodnjo tretjo knjigo Kozakovega zbranega dela. Odmik je storjen tudi pri noveli Tuja žena, ki sodi v okvir Mask, v katerih je novela leta 1940 tudi drugič izšla. Tako torej obsega knjiga, ki je pred nami, celoten ostali del Kozakove proze, ki je nastala v prvem desetletju po prvi svetovni vojni. Ta čas je bil za Juša Kozaka znatno bolj umirjen, saj je pisatelj v tem času dopolnil in dokončal svoj študij, se poročil in nastopil mesto profesorja v Ljubljani. Aktivno se je udeleževal v krogih tedanjih slovenskih literatov, zlasti tistih, zbranih okoli Ljubljanskega zvena, sicer pa se je zlasti v času šolskih počitnic uspešno posvečal literarnemu ustvarjanju. Tako je v tem času nastalo enajst del, med katerimi obsegajo zapisi Spomini iz celice tri dele. Poleg ostalih novel in črtic pa sta tu ponovno objavljeni dve daljši povesti, ki sta izšli kot samostojni knjigi takoj po nastanku. To sta Beli macesen in Lectov grad, od katerih je zlasti prva naleta na širok odmev ob izidu.

V celoti gledano pa gre v knjigi za čas zorenja Juša Kozaka kot pisatelja v prvem povojnem obdobju. Na vse to v svojih opombah k drugi knjigi opozarja urednik zbranega dela Juša Kozaka Jože Munda in v zanimivih izvajanjih osvetljuje ne samo Kozakovo umetniško ustvarjalnost, temveč tudi njegovo življenje ter osebnost in čas, v katerem so nastajala dela, objavljena v tej knjigi. Gre tudi za delno osvetlitev tedanjih literarnih razmer, založniških prizadevanj (Tiskovna zadruga) in tudi umetniških osebnosti tedanjega časa (Fran Albrecht, J. Vidmar, Koblar).

Motivika Kozakovih del tedanjega časa je pestra! Srečujemo se z življenjem v mestu, na vasi, v gorah in na morju, z množico oseb in njihovih usod, z raznovrstnimi krajevnimi pejzaži in panoramami z naravo. Pisatelj spominski pečat imata noveli Velikonočni potres in Spomini iz celice, ostala novelistika pa sloni na doživetjih kasnejših let. Povest Beli macesen govori o ljudeh izpod Kamniških planin in je tudi karakterizirana kot povest iz naših gora. Manj odmevna povest Lectov grad pa govori o

dolenjskih ljudeh in posebnostih iz okolice Šentvida pri Stični, kamor je pisatelj zahajal na oddih. Druga knjiga proze Juša Kozaka, nima torej samo literarnozgodovinskega in spominskega značaja, temveč predstavlja še vedno branja vredno knjigo proze, vsaj v glavnem.

Čeprav je bil Anton Aškerc med prvimi slovenskimi klasiki, katerih zbrano delo je Državna založba začela izdajati v tej zbirki, je četrti zvezek izšel šele kot 162. knjiga! Tolika zamuda je nastala zaradi urednice, potem pa še toliko bolj zaradi njene smrti. Marja Boršnikova, ki je bila z začetkom izdajanja Aškerčevega dela tako zagnana, je svoje delo razočarana opustila. Četrto knjigo je uredil in opombe napisal Vlado Novak. Ta je v knjigo uvrstil Aškerčevo epsko poezijo in sicer poezijo, ki jo je pesnik izdal v treh knjigah ob začetku našega stoletja. To so bile zbirke Junaki, Jadranski biseri in Akropolis in Piramide. Te zbirke najdemo v tej knjigi. Junaki so nastali očitno kot rezultat Aškerčevega prizadevanja, da bi ohranil prvo mesto med slovenskimi pesniki in da bi vsako leto izdal po eno pesniško knjigo. Epi o knezu Volkunu, o uporu Ljudevita Posavskega, pesnitev o boju prekmurskega ljudskega junaka Rapoše z madžarskimi Kruci in pesnitev o kralju Matjažu niso niti v slovenski niti v širši javnosti dosegle pravega odmeva.

Balade in romance iz Slovenskega Primorja so nastale v času, ko je Aškerc sam bival v Trstu in okolici, da bi se na kraju samem seznanil s primorsko ljudsko pesmijo, ki govori o morju, pomorščakih in ljudeh z obale. Te pesmi, predvsem balade, z naslovom Jadranski biseri, so naletele na odklonilno kritiko, ki v teh obmorskih romancah in baladah, z motiviko ribiškega in sploh pomorskega življenja na Kontovelu, v Devinu, Nabrežini, Sesljanu in Križu ne vidi umetniške izpovedi, temveč (kot je zapisal pisatelj Pregelj) rapsodstvo. Rapsod pa ni umetnik. In tako so te Aškerčeve pesmi z izjemo redkih, na pr. o čozotskih ribičih, ostale pozabljene. In isto velja za pesmi, ki so nastale kot rezultat pesnikovega potovanja v Egipt in Grčijo in so izšle leta 1908 pod naslovom Akropolis in Piramide. Tako ima četrta knjiga Aškerčevega zbranega dela, s svojimi tehtnimi opombami vred, izključno literarnozgodovinski pomen. Odtod najbrž tudi naklada 1000 izvodov.

Sl. Ru.

Istra Božidarja Jakca

Pred kratkim umrli veliki slovenski slikar Božidar Jakac je svojo pozornost usmeril tudi v Istro. Doživljal jo je tako, kot izpričujeta zgornja posnetka

Jezikovno razsodišče pojasnjuje »ime« slovenske himne Kateri naslov je pravilen - Zdravljica ali Zdravica?

Z naglimi koraki se bliža 8. februar, dan slovenske kulture, našega nacionalnega praznika. V tem času se bodo zvrstili številni nastopi, proslave, veliko bo recitacij in pevskih točk in pri vsem tem ne bo manjkala niti nova slovenska himna - Zdravljica. Ali Zdravica? Kako je z naslovom znamenite Prešernove pesmi skuša pojasniti Jezikovno razsodišče v izjavi št. 415.

Dopisnik V. K. iz Šostanja nas že celo leto spodbuja, naj se vendar izrečemo o naslovu nove slovenske himne. Takole piše: »Zadnja leta se za Prešernovo Zdravico vsepovsod uporablja naslov Zdravljica, kar po mojem ni prav in tudi ne slovensko. Iz faksimila iz leta 1844 je jasno vidno, da je Prešeren napisal Sdraviza (še v bohorici). Kdo si je torej izmislil novi naslov, kar ustreza srbohrvaščini? Mi pravimo "na zdravje", ne pa na "zdravlje".«

Dopisnikov pomislek o naslovu omenjene pesmi se nam zdi razumljiv, posebno zdaj, ko ne gre več samo za umetnostno oz. literarnozgodovinsko vprašanje, temveč za himno kot enega izmed simbolov slovenske državnosti. Vendar zadeva ni tako preprosta in enoumna, kakor si jo skuša razložiti V. K. Najprej je treba povedati, da je poleg omenjenega Prešernovega rokopisa iz leta 1844 ohranjenih še nekaj njegovih poznejših rokopisov istega besedila (prepisi in predelave). Starejši so napisani v bohorici in imajo naslov Sdraviza, mlajši pa v gajici in

imajo naslov Zdravljica. Naslov Zdravljica imata tudi prva natisa te pesmi (v Bleiweisovih Kmetijskih in rokodelskih novicah 26. marca 1848 in v petem snopiču Kranjske čbelice decembra 1848 — oboje torej še za Prešernovega življenja). V naši zavesti pa je najbrž najbolj živa predstava besedila iz dveh ohranjenih cenzurnih izvodov njegovih Poezij — in tam je z razločnim Prešernovim rokopisom obakrat zapisan naslov Zdravljica. Da ne gre za pomoto, vidimo tudi iz tega, da je oblika **zdravljica** dosledno zapisana tudi v besedilu mlajših različic pesmi (npr. Komu najpred veselo/ zdravljico, bratje, čmo zapet?... Mladenčiči zdaj se pije/ zdravljica vaša, vi naš upl), medtem ko imajo starejše različice na teh mestih dosledno uveljavljeno obliko **zdravica** (oz. sdraviza).

Naši prešernoslovci (npr. Žigon, Kidrič, Slodnjak, Paternu, Kos) so to nenavadno spremembo opazili, razložil pa je ni še nobeden. Prešernova poteza je tudi nam uganka: v slovenskih slovarjih iz tistega časa (Murkov, Janežičev) je zapisana samo beseda zdravica, tako je tudi v novejših (Pleteršnikov, Glonarjev, SSKJ); srbohrvaški slovarji navajajo besedo **napitnica**, redkeje (predvsem starejši) tudi **napijnica** in **zdravica**, besede **zdravljica** pa ne poznajo! Ker je tudi znano, da je bil Prešeren nasprotnik nepremišljenega prevzemanja srbohrvaških besed v

slovenščino, ta vir nikakor ni verjeten. Ostala bi še možnost vpliva slovenskih primorskih narečij — tam govorijo **zdravlje** — vendar tudi v tem primeru ostaja nepojasnjeno, zakaj bi bila ta oblika Prešernu bolj všeč kakor že ustaljena osrednjeslovenska in v knjižnem izročilu potrjena oblika zdravice. Jasno je, da je do zamenjave oblik prišlo hkrati s »prevajanjem« pesmi iz bohorice v gajico in da je to zavestno opravil Prešeren sam. Vendar pa je jasno tudi to, da oblika zdravljica ni bila v knjižni slovenščini nikoli živa in da nas moti.

Nazadnje pa, prijatli, se bo treba vendarle odločiti med starejšo in novejšo različico Prešernove pesmi oz. za njeno vsestransko pretehtano priredbo. V njej bi bila po mnenju Jezikovnega razsodišča upravičena tudi starejša Prešernova oblika zdravica. Tisti, ki se jim to zdi »skrunitev«, naj pomislijo, da bo taka ali drugačna priredba nujna že zaradi dolžine pesmi, saj na proslavah ne moremo peti uradne himne z osmimi kiticami (delegati slovenske skupščine so imeli hude težave že s tremi). To je bil v času javne razprave o novi slovenski himni tudi eden izmed pomislekov zoper izbiro te Prešernove pesmi. Če pa smo se kljub temu odločili zanjo, moramo biti pripravljeni tudi na nekatere spremembe, ki jih terja vsaka državna institucionalizacija umetnostnega dela.

Prešeren ne bo zaradi tega nič manjši.

Beaumarchaise v originalu

Velik dogodek v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani! Odločili so se namreč uprizoriti Beaumarchaisovo »Figarovo svatbo«, prvič igrano v slovenskem jeziku (prevod Igor Lampret). Kot znano je delo, ob nastajanju slovenskega gledališča in slovenske dramatike, močno vplivalo na Linhart, ki je Beaumarchaisovo komedijo predstavil kot »Ta veseli dan ali Matiček se ženi«. Režiser uprizoritve (premiera bo prvi teden v februarju) je Jože Babič, ki je na sredini tiskovni konferenci označil Linhartov odnos do francoskega dramatika kot »zakonsko posteljo«.

Da gre za velik dogodek je dejstvo, saj se doslej nobeno slovensko poklicno ali ljubiteljsko gledališče še ni lotilo v celoti originalnega Beaumarchaisovega dela. Sicer pa so na Slovenskem »Figarovo svatbo« uprizorili že leta 1920, a izvedel jo je ruski ansambel z ruskim režiserjem in predstava je bila seveda v ruščini. Izmed slovenskih igralcev pa so v njej nastopili Danilova, Strniša in Potokar.

Uspeh Maicola italijanskega režiserja M. Brente v Gorici

»Maicol« italijanskega režiserja Maria Brente, ki izhaja iz padske šole Olmijeve filmske delavnice Ipotesi Cinema v Bassanu, je na januarski goriški Kinema-Gorizia Cinema ovrgel mnenje, da je Cinecittà italijanski film. Resnici na ljubo je to bilo v dobrem in slabem do konca 70. let; ob produkcijski krizi in ob nezadržnem širjenju zasebnih TV postaj in reklamnih produkcij se je na severu Italije pojavil italijanski film, ki ga distributerji sicer še vedno zapostavljajo, pa je vendar močno prisoten ne le na prvi mreži RAI, ampak tudi na domačih in tujih festivalih.

Na prvi pogled se zdi, kot bi bil Brentov Maicol produkt nostalgичnega realizma, toda skozi navidezno upočasnjeni filmski tempo z dolгими, podaljšanimi kadri v prazno, se ta izvrstni psihološki portret ljudi in ambience sprevrže v izrazito sodoben film. Milan in njegove brezkončne periferijske spalnice proletariata so ovite v meglo, vrata njegovega metroja se v nenehnem pogonu odpirajo in zapirajo in med njimi se prerivajo ljudje po vedno istih z dolgočasen življenjskih itinerarijih, ki jim ni videti konca. Stereo in TV zvoki so preglasili besedo, v supermarketih je odveč, tudi doma.

In v ta svet je Mario Brenta po literarni zasnovi Angele Cervi postavil petletnega škilastega dečka s fonetično izpisanim ameriškim imenom Majk-Maicol. Nezakonski otrok mlade delavke iz Veneta, ki trmasto hoče le kanček sreče, je materi le nekakšen priveseček. Film, ki se odvija skoraj brez zgodbe, poln slikovnih impresij, te polagoma vpreže v svoj čustveni in razmišljujoči svet. Seže ti globoko v dušo, z njim Maicol in njegova mati, podobi materialne in duhovne revščine bogatega italijanskega severa.

Po petnajstih letih je to Brentov drugi celovečerec; ustvaril ga je s skromnimi štiristo milijoni lir in neprofesionalnimi igralci, od katerih sta Maicol-Simone Tessarolo in mama Anita-Sabina Regazzi enkratna. Producenta sta bila Cinema Ipotesi iz Bassana in RAI 1, film je prejel nagrado žirije Film et jeunesse, Cannes 88; nagrado CICAIE v Anconyju in zdaj ga vrtijo v pariških kinodvoranah, toda italijanski distributerji še vedno molčijo. Do kdaj? Ne le profesionalnost mlade italijanske filmske garde, ampak predvsem njihove zgodbe, ki v subtilnem, neobremenjenem filmskem jeziku postavljajo spet v prvi plan posameznika v družbi in njegov odnos do življenja, bodo prodrle. Torej avtorski film z veliko toplino in občutene pripovedi.

DORICA MAKUC

Osem slikarjev od Dunaja do Jadrana

V ponedeljek so v Peterlinovi dvorani odprli razstavo grafike »Osem slikarjev od Dunaja do Jadrana«. Na pobudo Edija Žerjala razstavljajo tokrat tržaški slikarji, katere je predstavil sam Žerjal in razložil njihov pomen. (Foto Magajna)

V 5. kolu košarkarskega pokala prvakov

Philips s težavo, Spličani odlični

PHILIPS - BARCELONA 94:93 (47:44)
PHILIPS: Aldi 2, Pittis 20, D'Antoni 14, Cureton 6, Meneghin, Riva 32, Montecchi 2, McAdoo 18.
BARCELONA: Costa, Solozabal 7, Claudio Martinez, Wood 18, Crespo 9, Ferran Martinez 10, Norris 20, San Epifanio 29.
SODNIKA: Virownick (Izr.) in Kuri-
lić (Jug.); PON: Meneghin (25), Wood
(40); PM: Philips 17:21, Barcelona 13:17;
3 TOČKE: Pittis 0:2, D'Antoni 2:4, Riva
4:9, Montecchi 0:3, McAdoo 1:1, Costa

OSTALA IZIDA 5. KOLA				
Aris - Commodore	110:102			
Limoges - Lech Poznan	115:90			
LESTVICA				
Jugoplastika	5	5	0	435:366 10
Limoges	5	4	1	492:435 8
Barcelona	5	3	2	465:383 6
Aris	5	3	2	460:455 6
Philips	5	3	2	437:444 6
Makabi	5	2	3	396:407 4
Commodore	5	0	5	422:491 0
Lech	5	0	5	420:546 0

PRIHODNJE KOLO
Makabi Tel Aviv - Philips Milan,
Jugoplastika Split - Aris Solun, Bar-
celona - Limoges, Commodore Den
Helder - Lech Poznan.

Po uspehu na Pariz-Dakar

Slovesen povratek italijanskih pilotov

MILAN — Na letališču Linate so včeraj z navdušenjem, ki je doslej ve-
ljalo za nogometaše, sprejeli italijan-
sko »odpravo« na avto-moto rallyju
Pariz - Dakar. Edija Oriolija in Ales-
sandra De Petrija, junaká med moto-
ciklisti, ter posadko Villa-Delfino-Vi-
nante, ki se je uveljavila med tovor-
njaki, so »napadli« s televizijskimi ka-
merami, mikrofoni, zasuli so jih z
vprašanji.

Na rallyju je glede na pogoje, ki jih
je imel, dosegel izjemno dobro uvrsti-
tev tudi član Primotor kluba Franco
Zotti (suzuki), ki je na koncu pristal
kar na 23. mestu po 29.27'40" za zma-
govalcem Oriolijem.

Dirko je kljub hudim težavam izpe-
ljal do kraja tudi edini jugoslovanski
zastopnik, avtomobilist Filipović (z
land roverjem je zasedel 75. mesto po
več kot 85 urah za zmagovalcem).

Jutri spet »med dvema ognjema«

Jutri bo v Borovem športnem centru na vrsti drugi del turnirja v igri med
dvema ognjema, ki ga prireja Športna šola Trst v okviru osnovnošolske olimpia-
de. Ker je prišlo v številu prijavljenih šol do spremembe, bodo tudi tekme
potevale nekoliko drugače kot je bilo prvotno določeno. Šole Grbec, Milje in
Stepančić se bodo namreč v prvi polskupini najprej pomerile med seboj v trobo-
ju za razvrstitev od 1. do 3. mesta. V drugi polskupini pa se bosta za razvrstitev
na 1. in 2. mesto potegovala Župančič in Milčinski. Nato se bosta pomerila med
seboj porazenca obeh polskupin in nato še prvouvrščeni ekipi.

Razpored tekem bo tak: Milje - Stepančić, Župančič - Milčinski, Milje -
Grbec, Grbec - Stepančić, porazenec 2. tekme bo nato igral z drugouvrščenim iz
troboja in končno se bosta pomerila med seboj še zmagovalca obeh polskupin.
Turnir se bo začel ob 15. uri. (boj)

Na sliki: trenutek s prvega dela turnirja, ki je bil pred tednom dni.

kratke vesti

Marsh obtožen umora

LONDON — Bivšega svetovnega
boksarskega prvaka v superlahki ka-
tegoriji (IBF), 31-letnega Britanca Ter-
ryja Marsha, so obtožili, da je novem-
bra lani poskušal umoriti svojega ne-
kdanjega menežerja Franka Warrena.
Slednjega je strel iz samokresa zadel v
prsi, vendar si je povsem opomogel.

Ray »Sugar« Leonard se je odrekel naslovu

BETHESDA (ZDA) — Sloviti boksar
Ray »Sugar« Leonard se še ni odločil,
če bo nadaljeval z boksarsko kariero.
Na vsak način pa se je odrekel svetov-
nemu naslovu v supersrednji kategoriji
(po verziji WBC).

Strekljeva tretja

Na tekmovanju v veleslalomu v
Forni di Sopra, o katerem smo poroča-
li v naši včerajšnji številki, je nastopi-
la tudi članica smučarskega kluba Br-
dina Anja Streklj. Pomerila se je v
kategoriji baby sprint, v kateri je za-
sedla 3. mesto.

0:1, Solozabal 2:4, Wood 1:2, Crespo
1:2, San Epifanio 4:6; GLEDALCEV: 6
tisoč.

MILAN — Milančani so se za zma-
go pošteno namučili in so si oddahnili
še le ob zadnjem zvoku sirene. S tem
uspehom pa so le ohranili možnost, da
se uvrstijo v finalno skupino.

V prvem polčasu je Philips zaostajal
za 9 točk, vendar je zaostanek nado-
knadil in v drugem delu tekme je
vseskozi vodil (v 9. minuti 73:62). Bar-
celona pa se ni vdala, a pri Milančani-
h je prišla na dan nervoza. Meneg-
hin, ki je prav včeraj praznoval svoj
40. rojstni dan, je tekmo končal pred-
časno, a tud McAdooja so sodniki do-
sodili namerno napako. Kljub vsemu,
zlasti po zaslugi Rive, D'Antonija, Pit-
tisa ter McAdooja, katerega koši so
bili na koncu odločilni, so le ohranili
tesno prednost.

JUGOPLASTIKA - MAKABI 79:61
(33:30)

JUGOPLASTIKA: Sretenović 3, Pe-
rasović, Pavičević 5; Kukoč 22, Sobin
3, Tabak, Ivanović 30, Savić 5, Radja
11, Naglič.

MAKABI: Simms 3, Daniel 7, Berg-
stin, Mercer 8, Lippin 8, Katz, Jamchy
6, Magee 11, Cohen, Barlow 18.

SODNIKA: Jungenbrand (Fin.) in
Richardson (Angl.); PON: Sobin in Sa-
vić (40); GLEDALCEV: 7 tisoč.

SPLIT — Spličani so igrali sijajno,
zlasti v drugem polčasu. V začetku
tekme se jim je preveč poznala nervo-
za, igra je bila raztrgana, Izraelci, za
katere igrajo kar štirje temnopolti ig-
ralci, pa so gospodarili v skokih pod
košema. V tem delu tekme sta se zlasti
izkazala Kukoč in Ivanović.

V drugem delu tekme je prišlo do
preobrata: od 26. do 29. minute si je
Jugoplastika z delnim izidom 11:0 utr-
dila prednost, s koši Ivanovića in Ku-
koČa ter z Radjo in Savićem v obram-
bi si je nabrala tudi 23 košev prednos-
ti, tako da je Makabi, kateremu je že
grozila katastrofa, lahko zadovoljen,
da je zaostanek znižal na 18 točk.

POKAL PRVAKINJ

Izidi 4. kola košarkarskega pokala
prvakinj so naslednji: Crvena zvezda -
(Jug.) - Bac Mirande (Fr.) 89:65; VS
Praga (ČSSR) - Enimont Priolo (It.)
71:73; CSKA Moskva (SZ) - Banco Es-
terior Madrid (Šp.) 84:69.

LESTVICA: Enimont in CSKA 8,
Banco 4, Crvena zvezda in Bac Miran-
de 2, VS Praga 0.

Hude težave zaradi odjuge

V dvomu moški smuk

KITZBUEHEL — Organizatorji tekem
za svetovni smučarski pokal nimajo mir-
nega spanca, ali bolje, verjetno so ga že
izgubili. Jutri bi morali v Kitzbuehlu iz-
peljati smuk za svetovni pokal, vendar
se je vreme prav zarotilo. Odjuga je
omehčala progo, tako da včeraj niso iz-
peljali predvidenega kronometriranega
poskusnega spusta.

Že predvčerajšnjim so se odločili, da
bodo tekmo izjemoma izpeljali v dveh
krajših spustih. Če hočejo smuk rešiti, pa
morajo danes izpeljati dva treninga. Če
jim bo tudi ta program šel po vodi, bodo
tekmo morali dokončno odložiti. Kaže
pa, da nimajo težav z nedeljskim slalo-
mom, čeprav bi odpadla kombinacija.

SP v biatlonu

ANTERSELVA (Bocen) — Svetovno
prvenstvo v biatlonu se je pričelo z moš-
kim tekom na 10 km, na katerem se je
uveljavil Sovjet Kaškarov v 28'50"6 pred
rojakom Tčepikovim (28'54"9) ter Norve-
žanom Kvalfossom (29'03"7). Prvi od Itali-

janov je bil Carrara, ki je zasedel 8. mes-
to (29'57"2).

Med ženskami (7,5 km) je zmagala Če-
hoslovakinja Adamickova (24'10"5) pred
Sovjetinjo Panjutino (24'54"1) in Finko
Hyytiainenovo (24'55"4).

Poraz Argentine

LOS ANGELES — V prijateljskem no-
gometnem srečanju je Mehika z 2:0 (1:0)
premagala Argentine. Strelca sta bila
Carlos Munoz in Luis Roberto Alves.

Danes rally Montecarlo

SESTRIERE (Turin) — Z rallyjem
Montecarlo, ki se prične danes, bo stekla
tudi nova sezona avtomobilskih dirk za
svetovno prvenstvo, v katerem bo Lancia
skušala obdržati vodilno mesto. V Mon-
tecarlo bodo tekmovalci krenili iz Lou-
sanne, Barcelona, Reimsa, Bad Houbur-
ga in Sestrieresa. Prava dirka se bo seve-
da začela šele jutri.

športne vesti iz primorske - športne vesti iz primorske

Koprski nogometaši na delu

KOPER — Nogometaši Kopra, naju-
spešnejše slovenske ekipe v tretji ju-
goslovanski ligi, so že pričeli s pripra-
vami na drugi del prvenstva pod vod-
stvom mladega trenerja Branka Zupa-
na, ki mu pri vadbi pomaga Jože
Senk. Čeprav ima novo klubsko vod-
stvo nešteto ponudb, tudi trenerjev z
zvenečimi imeni, se ni moglo odločiti
za učitelja iz tujih logov, ki je povrh
še precej drag in če ne bo nenadnih
sprememb, potem bo Branko Zupan
popeljal Koprčane v drugi del prven-
stva, v katerem jim je prvotni cilj ob-
stanek v ligi ter obenem ustvarjanje
ekipe, ki naj bi v naslednjih dveh le-
tih ponovno potrkala na vrata druge
jugoslovanske lige.

Ekipa bo sedaj močnejša, saj se je iz
JLA vrnil Igor Benedežič, ki ga je na
vsak način želela v svoje vrste Olimpi-
pija, drugih igralskih sprememb pa ni.
Tako bo še naprej okostnica ekipe se-
stavljena iz pretežno domačih igral-
cev, ki so plod koprske nogometne
šole. Te dni so Koprčani vadili na Bo-
nifiki in koprskih telovadnicah, jutri
pa bodo za teden dni odpotovali na
skupne priprave v Žilino (ČSSR).

Že po povratku jih čaka vrsta prija-
teljskih tekem, prve že 3. in 4. februar-
ja, ko bo na Bonifiki tradicionalni no-
gometni turnir z udeležbo prvotigaš-

kih ekip, Olimpije in zagrebškega Di-
nama.

Novo vodstvo, ki ga vodi predsed-
nik Branko Pahor, je krepko zavihalo
rokave in že se je izkazalo s prvo us-
pešno poslovno potezo. Od koprskega
Slavnika je NK Koper odkupil avto-
bus.

Pridobitev za Škofije

ŠKOFIJE — Na obmejnih Škofijah
deluje že devet let izredno razvejano
Športno društvo Škofije, ki združuje
več sekcij, med katerimi je najuspeš-
nejša rokometna, ki deluje pod ime-
nom Rokometni klub Burja Centroco-
op in goji ženski rokomet. Dekleta so
že enkrat osvojile naslov slovenskih
prvakinj; v prvenstvu, ki poteka, pa so
osvojile naslov jesenskih prvakinj z
najmlajšo ekipo v slovenski ligi (po-
vprečno ima 16 let). Tudi ostale sekci-
je, namiznoteniška, balinarska in re-
kreatijska, so delavne. Vsem pa se že to
pomlad obeta nova obogatitev mož-
nosti z večnamensko dvorano, prvo v
koprski občini, ki je zrastle na Škofij-
ah ob osnovni šoli in z izgradnjo ka-
tere so domačini napravili pravi pod-
vig, saj je že sedanja vrednost dvora-
ne, ki še ni povsem gotova, več kot 3,5
milijona konvertibilnih dinarjev.

Na uspehe svojih rokometšic in še
predvsem na novo dvorano so krajani

konjske dirke - konjske dirke

Na kasaški dirki v Milanu je favorit
Gig Robot (skupina 2), ki je preteklo
nedeljo premočno zmagal na dirki s
podobno startno listo. Cartier Om
(skupina X) se mu bo skušal zopersta-
viti kljub startu v drugi vrsti. Iz skupi-
ne 1 omenimo Dolopeza MP, predvsem
zaradi dobrega sprinta.

V Rimu (kasaška dirka) je naš favorit
Flyng Ram (skupina 1), ki se je izkaza-
la na zadnji dirki. Iz skupine X je ne-
varna kobila Golden Finish, ki je tačas
v dobri formi. V skupini 2 je še najne-
varnejši Escort Adam, konj z dobrimi
rezultati.

V Neaplju (kasaška dirka) je favori-
tinja Fola del Cigno (skupina 2), in to
predvsem zaradi dobre forme. Iz skupi-
ne X omenimo Ippo Jet, iz skupine 1
pa bi lahko presenetil Isherman.

Napoved za kasaško dirko v Firen-
cah je dokaj tvegana. Največ možnosti
verjetno ima Innesto (skupina 2), takoj
za njim pa Furetto Op (skupina X) in
Ileo Jet (skupina 1), ki naj bi bil po
mnenju nekaterih celo favorit.

V Pisi (galop) je zaupanja vreden Tio
Corti (skupina 1), ki se je na zadnji dir-
ki dobro obnesel. Za zmago naj bi se
potegovala še Pocket Coffee (skupina

Škofij nadvse ponosni. Na petkovem
občnem zboru SK Škofije so zboroval-
ci pozitivno ocenili uspehe v pretek-
lem letu in so vsem gostom, ki so se
zбора udeležili, predstavili svojo veli-
ko pridobitev - dvorano, in se obenem
zahvalili vsem, ki so kakorkoli poma-
gal. V vseh sekcijah so tudi sprejeli
ambiciozne programe s krono repub-
liškega naslova, ki so si ga postavile
za cilj rokometšice Burje Centrocoo-
pa.

Tanja Černe v Avstraliji

PORTOROŽ — Tanja Černe, 18-let-
na teniška igralka, ki ji v preteklem
letu ni šlo vse po načrtih, je pred no-
vim letom na povabilo trenerja av-
stralske mladinske reprezentance
Kena Hiskinsa odpotovala na štirime-
sečne priprave v Avstralijo. Ob vadbi
bo Černetova nastopila še na štirih
WITA turnirjih; na novoletnem turnir-
ju v mestecu Panela blizu Melbourne
je bila uspešna, saj je zmagala v treh
konkurencah - posamično, dvojicah in
mešanih dvojicah. Potovanje so ji med
drugim omogočili matični klub, Casi-
no Portorož, hotel Piran in Kompas
Ljubljana. V portoroškem teniškem
klubu upravičeno pričakujejo, da ji bo
avstralska turneja povrnila samoza-
vest, ki jo je zaradi neuspehov na lan-
skoletni Jadranski rivieri v precejšnji
meri izgubila. (Kreft)

MELBOURNE — Na mednarodnem teniškem prvenstvu Avstralije se je v
drugem kolu končala tudi pot Italijana Perscosolida, ki je izgubil proti Chamber-
linu (ZDA). V nadaljnje kolo sta se po pričakovanju uvrstila Edberg in Becker, ki
pa mu vročina dela velike preglavice. Presenečata pa poraza Česnokova proti
Woodgordeju in Zvereve proti Wassermannovi. Nekaj rezultatov 2. kola:

MOŠKI: Woodforde (Avs.) - česnokov (SZ) 6:3, 6:2, 7:5; Krickstein (ZDA) -
Krishnan (Ind.) 6:1, 4:6, 6:3, 6:1; Becker (ZRN) - Davis (ZDA) 6:3, 7:6, 4:6, 6:2;
Wilander (Šve.) - Wostenholme (Kan.) 6:2, 7:5, 6:3; Edberg (Šve.) - Kuehnenn (ZRN)
6:2, 6:2, 6:4; Mecir (ČSSR) - Sznajder (Kan.) 2:6, 6:1, 6:0, 6:2; Chamberlin (ZDA) -
Pescosolido (It.) 6:7, 7:5, 6:3, 6:4; Sanchez (Šp.) - Annacone (ZDA) 6:1, 7:6, 6:3.

ŽENSKE: Sabatini (Arg.) - Bollegraf (Niz.) 6:1, 6:1; Garrison (ZDA) - Thoren
(Niz.) 6:2, 6:0; Mandlikova (ČSSR) - Mac Gregor (ZDA) 7:6, 6:3; Wassermann (Bel.)
- Zvereva (SZ) 7:5, 6:1; Fernandez (ZDA) - Pospisilova (ČSSR) 6:4, 7:6; Fairbank
(ZDA) - Bakkum (Niz.) 7:6, 6:4.

Becker (na sliki AP) ima kdaj z občudovalci večje težave kot z nasprotniki.

X) in kvalitetni in dobro pripravljeni
Quiet Prince (skupina 2).

V drugi dirki v Pisi (galop) ima mno-
go možnosti Jenny Lad (skupina X), ki
je znana po hitrem finišu. Iz skupine 1
omenimo »težkega« Master Reply, v
skupini 2 pa bi bil lahko nevaren Bid
Bellypha (seveda, če bo dobro startal).

DIRKA TRIS

Naši favoriti: Gaiofana (6), Dunhil-
lom (4), Filodoro (15). Dodatek za siste-
miste: Edipo Re (10), Iliano (11), Folg-
avis (3).

totip

1. — prvi	2
drugi	X 1
2. — prvi	1
drugi	X 2
3. — prvi	2
drugi	X 1
4. — prvi	2
drugi	X 1
5. — prvi	1
drugi	X 2
6. — prvi	X
drugi	1 2

V italijanski košarkarski D ligi

Spet neugoden nasprotnik za igralce Bora Radenske

»Pravzaprav se sedaj začenja pravi boj za obstanek v ligi. Za nami je prvi del prvenstva in odslej bomo morali nanizati čimveč točk, predvsem na tekмах proti neposrednim nasprotnikom, ki se kot mi borijo proti izpadu,« nam je uvodoma dejal borov trener **Andrej žagar** pred jutrišnjim gostovanjem v Sacileju.

Moštvo Sacileja ima 8 točk več kot **Bor Radenska** in je tako na zlati sredini lestvice, ni pa še povsem na varnem pred izpadom. Jutrišnji borovi nasprotniki zato verjetno ne bodo preveč »radodarni«.

»Naša prednost je vsaj v tem, da sedaj poznamo svoje nasprotnike. V prvem srečanju doma, so nas premagali bolj zaradi telesne pripravljenosti, kot zaradi samega taktičnega in tehničnega znanja. Zavedamo se, da nas v Sacileju čaka neugoden tekmeček. Za nas pa sta točki še posebno važni. Sicer pa bo le od nas odvisno, kaj lahko dosežemo v tem prvenstvu, še posebno, ker bomo večino tekem proti neposrednim nasprotnikom za obstanek v ligi igrali na tujem. Predvsem proti tem tekmečcem moramo zmagovati. Če bomo izgubljali, pomeni, da očitno ne sodimo v to ligaško konkurenco,« je še dejal žagar.

Tekma Sacile - Bor Radenska bo jutri v Sacileju s pričetkom ob 18. uri

V košarkarskem prvenstvu državnih kadetov

Bor za las boljši od Kontovela

DRŽAVNI KADETI

KONTOVEL TECHNIA - BOR INDULES 94:95 (43:48)

KONTOVEL: Ban, Emili 4, Kralj 20 (3:4), Budin 16, Danieli 11 (1:3), Rebula 16 (4:4), Vodopivec, Crevatin 3 (1:2), Gregori 24.

BOR: Brus, Bajc, Simonič 28 (3:5), Debeljuh 22 (7:9), Posega 12 (0:1), Škabar 4, Tomsic 8 (2:2), Pettiroso 2 (0:1), Paulica 19 (4:5). 3 TOČKE: Gregori 4, Paulica 3, Kralj, Simonič in Debeljuh 1. PON: Emili, Kralj, Debeljuh.

V zaostali tekmi prvega kola je Kontovela ekipa državnih kadetov za las izgubila izredno napet in lep derbi s tržaškim Borom. Nesigurnost pri metu, premajhna požrtvovalnost v

obrambi in veliko število osebnih napak so bili glavni vzroki poraza. Obe ekipi sta nastopili v okrnjeni postavi: v Kontovelih vrstah sta manjkala Gulič in Pečar, pri Boru pa Starc in Filipič. Kljub temu sta obe postavi enakovredno igrali vso tekmo. V prvem polčasu se je Borova ekipa povsem dobro izkazala z izrazito skupinsko igro in z izredno bojevitostjo obrambo. Na drugi strani pa so Kontovelci slabo zaključevali napade, saj so metali iz neizdelanih položajev.

V drugem polčasu se je ritem tekme nekoliko spremenil. Gostje so vsilili Kontovcem hiter tempo igre in z delnim izidom 10:0 povedli z 72:60. Že je kazalo, da je tekma odločena, a gostitelji so z zrelo obrambo, odličnimi skoki pod košema in s pametnim napadom izenačili rezultat (76:76 v 35'). Zadnje minute so bile dramatične. Ekipi sta se izmenjevali v vodstvu. Z natančno Simoničovo trojko so borovci v sklepnih trenutkih povedli, nato je Rebula s prostima metoma ponesel Kontovel v vodstvo, prav v zadnjih sekundah pa je Posega po Pavličevi podaji z metom izpod koša postavil končni izid. S tem porazom ostaja Kontovel na tretjem mestu razpredelnice, ki še prinaša uvrstitev v skupino prvih štirih. (E. B.)

BREG - SERVOLANA 46:72 (26:40)

BREG: Schiulaz 9 (0:2), Punis 4, Salvi 4, Barini 8 (0:2), Martini 4, Rudeš 13 (1:3), Bandi 4 (2:3), Corbatti, Križmančič. 3 TOČKE: Schiulaz 1.

V tretjem kolu prvenstva deželni kadetov so se Brežani pomerili s Servolano. Naši so ponovno začeli zelo slabo, dokaj kmalu so namreč zaostajali za 15 točk, nato so zaigrali nekoliko bolje in se približali nasprotnikom na same 4 točke. To pa je bilo vse. Gostje so ponovno dobro zaigrali, po vrhu vsega pa sta se sredi drugega polčasa poškodovale Bandi in Barini. Tako je še zadnje upanje za zmago splavalo po vodi. (Maurizio Schiulaz)

KONTOVEL B - INTER MILJE 77:90

KONTOVEL B: Marucelli 4, Pertot 23, Baitz 17, Hmeljak 10, Spadoni 6, Vremec 13, Černe 4, Rošic.

Kontovelci kadeti so tokrat izgubili proti enakovredni ekipi. Nasprotniki so vodili skozi cel polčas predvsem zaradi slabe Kontovelove obrambe. V drugem polčasu so Kontovelci zaostali za 18 točk, tedaj pa so stisnili zobe in zmanjšali zaostanek. (E. B.)

DEČKI

BREG - DLF 51:16 (19:10)

BREG: Ziberna, Slavec 19 (1:2), Coslovich, Lista 4, Zobin 14, Kocjančič 2, Cova 2, Metlika 2, Žerjal, Kermac 2, Gigante 6, Mura.

Mladim Bregovim košarkarjem je tekma proti skromnemu Ferrovitariu služila kot zelo dobra lekcija o pomenu koncentracije v športu. V prvem delu tekme je podcenjevanje tehnično objektivno slabšega nasprotnika slednjemu omogočilo, da je obdržal stik z našimi. V nadaljevanju je bilo Brežanom dovolj malo zbranosti v obrambi ter sodelovanja v napadu, da so tekmo osvojili brez nobene težave. Najboljše je tokrat gotovo igral Zobin, v napadu pa se je izkazal še Slavec.

(Šik)

V košarkarskem promocijskem prvenstvu na Tržaškem

Kontovelci navijajo za Cicibono

»Bo Ciciboni uspel velik podvig, in sicer zadati vodilnemu CGI iz Milja prvi prvenstveni poraz?«

To se zagotovo sprašujejo vsi košarkarski privrženci, ki sledijo dogajanju v promocijskem prvenstvu na Tržaškem. Trener Cicibone Mario Mari nam je pred jutrišnjo tekmo dejal: »Ogledal sem si sobotno tekmo med Ferrovitariom in CGI ter še prej tekmo med CGI in Kontovelci. Dejanjsko so Miljčani najmočnejši v tej ligi. Niso pa nepremagljivi. Vsako moštvo lahko naleti na slab dan, toda ostaja dejstvo, da je CGI najboljša ekipa v ligi in zato ne skrivam, da nas v Miljah čaka izredno težka naloga«.

Na trening tekmi, ki so jo imeli cicibonaši v Repnu proti Kontovcem, so Marijevi varovanci pokazali dobro formo. Očitno niso naključno prav s Kontovelci na drugem mestu lestvice. Čeprav ne bodo nastopili v popolni postavi (gripa in poškodbe), pa cicibonaši upajo, da bodo v Miljah poskrbeli za pravi podvig in da bi se tako uvrstili v ožji krog favoritov za prestop v višjo lig.

Kontovelci naj bi bili v tem kolu pred lažjo nalogo. V gosteh se bodo namreč pomerili s Scoglietom, ki ga je prav Cicibona v nedeljo visoko premagala.

V devetih kolenih so Kontovelci že dvakrat izgubili in si torej ne morejo privoščiti dodatnih spodrslijav. In to še

predvsem proti ekipi, ki sodi le na sredino lestvice, sicer bi splavalo po vodi njihovo tiho, a neprikrito upanje na napredovanje. (bl)

Dom proti Petroliferi

Brumnovi varovanci bodo jutri gostovali pri močni peterki Petrolifere, ki je v prejšnjem kolu nepričakovano klonila proti sicer solidni ekipi Goriziane Del Dò. Moštvo Petrolifere je pred pričetkom prvenstva spadalo v ožji krog favoritov za prestop v D ligo in je bilo morda na papirju edini kandidat, ki bi lahko še ogrožal nemoteno pot lgc Staranzana. Toda po sedmih kolenih se je izkazalo, da je letos ekipa iz Staranzana odločno močnejša v primerjavi z ostalimi tekmeči, saj si je že na pol zagotovila napredovanje.

Domovci so v prejšnjem kolu zamudili lepo priložnost, da bi pospravili novi par točk. Na koncu srečanja jim je zmanjkalo zbranosti in zmagaja je tako splavalo po vodi. V jutrišnjem srečanju so igralci Petrolifere nesporni favoriti, toda vemo, da se belo-rdeči najbolj odrežejo prav proti močnejšim tekmečcem. Morda se jim bo tokrat le sreča nasmešnila. Srečanje med Petrolifero in Domom Gometal bo ob 18. uri v telovadnici na Rojcah. (af)

AgoREST, Meblo Imsa, Olympia in Soča prizadevno skrbijo za naraščaj

Na Goriškem vse več mladih odbojkarjev ob mreži

Razvoj odbojke in sodobni način dela sta pripomogla k množičnosti igre ob mreži. Veliko je mladih, ki se ukvarjajo z odbojko, odločno več pa je deklet, za katera je odbojka postala prva športna panoga.

Med slovenskimi ekipami na Goriškem je že nekaj let zelo živo. Mladinske ekipe so zrastle kot gobe po dežju in tudi rezultati niso izostali. Na Goriškem gojijo odbojkoštiri slovenska športna društva, ki se seveda soočajo s problemi in uspehi, ki jih lahko nudi naraščaj. Ekipa AgoRESTa v ženski konkurenci, Meblo Imsa in Olympia v moški imajo prvo člansko ekipo v C-2 ligi in nadaljujejo z odbojkarstvo tradicijo tudi med mladimi. Sovodenjska Soča še nima dolge odbojkarške tradicije, je pa s svojimi igralci prisotna v članski vrsti Olympie. Za uspehe prvih ekip je treba dajati važnost delu z naraščajem, ki bo v bližnji prihodnosti nadomestil garniture današnjih igralcev.

Predsednik združene ekipe **Meblo-Imsa Sandro Corva** nam je dejal, da veliko računajo na mladinske ekipe. Šesterka, ki nastopa v deželni under 16 ligi, je trenutno na prvem mestu na lestvici in zelo dobro obeta. Omeniti gre tudi, da je ista ekipa pred kratkim zmagala na mladinskem turnirju v Bovcu. Glede ekip under 14 in under 13 je Corva dejal, da je priliv naraščaja k odbojki v Štandrežu padel zaradi vse večjega zanimanja za nogomet. Kljub temu pa se okoli dveh ekip suče skupina šestnajstih odbojkarjev, ki jih vodi trener Markič. Ti dve ekipi bosta imeli na začetku prvenstev težave, ker nista mogli trenirati, saj so štandreško telovadnico odprli pred kratkim. Naj omenimo še, da v prvenstvu 1. moške divizije nastopa tudi ekipa Našega prapora, ki pa je bila sestavljena v rekreacijske namene.

Trener mladinskih ekip **AgoRESTa Joško Prinčič** je dejal, da polagajo veliko važnosti mladinskim ekipam. Dekleta, ki so nastopala v kategoriji under 18 sedaj nastopajo v prvi diviziji in upati je, da jih bo lahko nekaj prišlo v vrste članske ekipe. AgoRESTa združuje odbojkarice iz Gorice in okolice, posebno pa s Krasa in iz Brd; priliv mladih je bil zato zadovoljiv. Po Prinčičevem mnenju je treba gledati na še mlado ekipo under 13 kot novo bodočo garnituro igralcev AgoRESTa. Pri društvu se zavedajo pomembnosti treniranja mladih deklet, zato je predvsem važno, da vse igrajo in da se poskusijo v vseh položajih na igrišču. Cilj trenerja je predvsem ta, da se ustvari skupina

deklet, ki je zaenkrat ne bodo še tehnično bremenili. Ko bodo dekleta zrastle pa bo društvo začelo skrbeti za njihovo tehnično znanje. Prinčič je podčrtal tudi, da polagajo veliko važnost na turnirje miniodbojke in superminiodbojke. Danes trenira za AgoREST približno šestdeset mladih deklet, kar je nadvse spodbudna številka, kljub temu pa ni bilo dovolj igralcev za sestavo ekipe under 14.

Medtem ko sta se AgoREST in Meblo Imsa specializirala za treninge deklet oziroma fantov, se pri ekipi **Olympie** ubadajo z delom z obema spoloma. Za člansko ekipo je najzanimivejša ekipa under 18 moški, ki je zmagala pokrajinsko prvenstvo in veliko obeta. Odbornik **Dario Maraž** nam je povedal, da ekipi under 13 ženske in under 16 ženske razpolagata z dobrim številom igralcev (vsaka ekipa ima namreč 12 igralcev) in tudi za miniodbojko in superminiodbojko bi ne smelo biti težav. Nekoliko drugače je pri fantih. Okoli dvajset fantov trenira v sklopu ekip under 13 in under 14, a tudi tu že prihaja do izražanja pomanjkanja naraščaja, kar je

značilno tudi za druge slovenske ekipe. Kar se pa tiče ekip 1. moške divizije in 2. ženske divizije, so v glavnem rekreativnega značaja.

Tudi sovodenjska Soča goji skupaj

moško in žensko odbojko in bo letos nastopala v raznih prvenstvih kar z 11 ekipami. 1. moška divizija je sad sodelovanja z Olympio. Ekipa under 18 si je v pokrajinskem prvenstvu

priborila drugo mesto. Odbornika Soče **Benjamin Černic** in **Marjan Černic** sta izjavila, da izrabljajo vse mogoče igralce in igralke, ker naraščaj ni številčno kos vsem prvenstvom, v katerih nastopajo ekipe Soče. Kljub temu pri društvu trenira okoli 60 igralcev in igralk. Zadovoljni so tudi z lanskimi uspehi, saj so v raznih kategorijah osvojili prvo mesto. Letos pa je malce drugače. Veliko dela in upanja polagajo v vrste najmlajših (miniodbojka in superminiodbojka), posebno pa so zadovoljni z žensko ekipo, ki nastopa v konkurenci under 16. Ekipa izredno dobro obeta in odbornika upata, da bo ta vrsta zasedla najvišjo stopničko v svoji konkurenci. Kar se tiče ekip under 13, je moška ekipa zelo obetavna, medtem ko se ženska zaenkrat nahaja na sredini lestvice. Tačas pa je pri Soči najbolj »aktualna« ekipa under 18, ki si je v ženski kategoriji priborila mesto v polfinalu za pokrajinski naslov. Kljub običajnim težavam so pri Soči zadovoljni z delom, ker sami zmorejo veliko breme brez združevanja z drugimi ekipami. Izjema je le članska ekipa, ki sodeluje z Olympio. (MJ)

Mlada postava združene vrste AgoRESTa

Tako v nižjih odbojkarških ligah na Goriškem

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Ekipa AgoRESTa je tokrat doživela poraz proti Azzurri, Soča Cassa di Risparmio pa je prišla do prvih točk. Po petih setih igre je strla odpora ekipe iz Fare.

IZIDI 4. KOLA: Azzurra - AgoREST 3:1, Villesse - Mossa 1:3, Sale Sicilia - Fincantieri 0:3, Soča - Farra 3:2.

LESTVICA: Mossa 8, AgoREST, Cormons in Azzurra 6, ACLI Ronchi, Farra in Fincantieri 4, Svag Dizorz in Soča Cassa di Risparmio 2, Villesse, Sale Sicilia in Grado 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Prvenstvo prve moške divizije se je začelo s slovenskim derbijem. V Štandrežu sta se pomerila Naš prapor in Soča Sobema. Zmagaja je pripadla Soči, ki je mnogo manj rekreativno nastrojena in se bo po vsej verjetnosti borila za najvišja mesta. Gladko je zmagala tudi Olympia, ki je pregazila Libertas Cormons.

IZIDI 1. KOLA: Naš prapor - Soča Sobema 0:3, Olympia - Cormons 3:0, Grado - Intrepida 3:1, ACLI Ronchi - Staranzano 1:3, Caldini - Armonia e Salute 3:0. **LESTVICA:** Soča Sobema, Caldini, Olympia, Grado in Staranzano 2, Naš prapor, ACLI Ronchi, Armonia e Salute, Cormons in Intrepida 0.

UNDER 16 ŽENSKA A SKUPINA

V tej skupini je Soča sama na vrhu razpredelnice in zadnja prvenstvena zmagaja je tembolj pomembna, ker je Soča zmagala na igrišču Villacher Bier.

IZIDI 4. KOLA: Villacher Bier - Soča Gostilna Devetak 1:3, Grado - Svag Dizorz 3:0, Pelletterie Meri - Libertas Gorizia 2:3, Torriana - Fresco Discount 3:0.

LESTVICA: Soča 8, Grado in Villacher 6, Lucinico Pelletterie Meri in Soteco Torriana 4, Libertas Gorizia 2, Fresco Discount in Svag Dizorz 0.

SOČA GOSTILNA DEVETAK - PALLAVOLO GRADO 3:0 (15:8, 15:0, 15:6)

SOČA: E., M., S., A. in V. Černic, Princi, Tuniz, Devetak, Pellegri.

Proti precej slabšim nasprotnicam so sočanke slabo začele, čeprav so vseskozi vodile. Ker so se tega zavedle, so se v drugem setu bolj potrudile in v samih dveh menjavah premagale Građežanke. Zaradi očitne premoči so stopile na igrišče tudi mlajše igralke. (E. Č.)

B SKUPINA

V tej skupini je treba zabeležiti, da je Olympia izgubila, AgoREST pa je odnesel domov prvi par točk.

IZIDI 4. KOLA: Sanson - Olympia 3:0, AgoREST - Villesse 3:0, Pieris - Farra n.o. Počivala je ekipa Fresco Discount.

LESTVICA: Fresco Discount in Sanson 6, Olympia 4, AgoREST, Pieris in Villesse 2, Farra 0.

ŠZ OLYMPIA - CP PIERIS 2:3 (15:10, 6:15, 10:15, 15:7, 12:15)

OLYMPIA: Bratina, Brisco, De Biasi, Corsi, Zotti, Carrara, Princi, Komjanc.

Mlade igralke Olympie so v četrtem prvenstvenem nastopu prvič klonile tudi v domači telovadnici. Premagala jih je ekipa Pierisa, katero je odlikovala velika borbenost in požrtvovalnost v polju.

Olympii sta prepričljivo pripadala 1. in 4. niz, igralke Pierisa pa so se bolje odrezale v 2. in 3. nizu. Pravi boj za vsako točko se je začel v 5. setu, ko so dekleta iz Pierisa vodila s 7:3. Igralkam Olympie je uspelo z dobro in požrtvovalno igro rezultat najprej izenačiti in preiti v vodstvo 12:11. Sledila je serija napak, s čimer je bila tekma zapravljena.

UNDER 13 ŽENSKA

Na vrhu razpredelnice se še vedno nahaja ekipa Sagrada, ki je nedosegljiva. Olympia zaseda drugo mesto, znatno si je opomogla Soča, ki je zabeležila serijo lepih zmag, nasprotno pa je ekipa Doma Robo že nakajkrat zapored zapustila igrišče poražena.

IZIDI 8. KOLA: Torriana - Soča 0:3, Olympia - Sagrado 0:3, Pieris - ACLI Ronchi 2:1, Dom Robo - Staranzano 0:3, Intrepida - Romans 2:1.

IZIDI 9. KOLA: Torriana - Pieris 3:0, Romans - Olympia 1:2, Sagrado - ACLI Ronchi 3:0, Soča - Dom Robo 3:0, Staranzano - Intrepida 2:1.

LESTVICA: Sagrado 26, Olympia, Intrepida in Romans 15, Soča 14, Staranzano 13, ACLI Ronchi 11, Torriana in Dom Robo 7, Pieris 5. (MJ)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4 - din (40.000 - din), naročnina za zasebnike mesečno 70 - din (700.000 - din), polletno 390 - din (3.900.000 - din), letno 780 - din (7.800.000 - din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593 -
ADIT 61000 Ljubljana
Gionarjeva 8 - telefon 329761

Oglašil - Ob delavnih trgovskih 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglašil 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mail oglašil 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%, IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašil iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

petek, 19. januarja 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja in tiska ZTT Trst Cien italijanske zvezde časopisnih založnikov FIEG

Policija je že aretirala osebo, ki je streljala na Motošimo Atentat na župana Nagasakija je podpisala skrajna desnica

TOKIO — Župan japonskega mesta Nagasaki Hitoši Motošima (na sliki) je bil včeraj žrtev atentata. Približno ob 15. uri po krajevnem času se je Motošima pripravljaj, da sede v avto, ko ga je nekdo ustrelil v hrbet. Napadalec je nato zbežal z majhno toyoto. Do nedavnega so župana spremljali policijski agenti, vendar je Motošima prošil, naj mu ukinejo stražo, kar se je tudi zgodilo pred nekaj tedni.

Policija je po nekajurnem iskanju izsledila napadalca, ki je Kazumi Tažiri, pripadnik skrajnodesničarske organizacije Seikižuku (Sola ljubezni do pravice). Tažiri je streljal na župana z manjšo pištolo, bil pa je tako blizu žrtve, da je krogla težko ranila Motošimo. Kirurg, ki je operiral župana je dejal, da je krogla prebila pljuča, Motošimo pa naj bi rešila prebolela tuberkuloza. Na pljučih je imel namreč tipične strdke, to je nekake brazgotine, ki so menda preprečile krogli, da bi povzročila smrtonosno krvavitev.

Motošima je bil že nekaj let tarča verbalnih napadov pripadnikov skraj-

ne desnice, ki so mu grozili s smrtjo, ker si je drznil kritizirati poslednjega cesarja. Župan iz Nagasakija, sin katoliške družine in bivši liberaldemokrat (za župana je kandidiral na neodvisni listi), je namreč le nekaj mesecev pred Hirohitovo smrtjo priznal, da nosi cesar doberšen del krivde tolikega gorja, ki ga je druga svetovna vojna povzročila Japonski. S to svojo izjavo, ki je izhajala iz globokega osebnega razmišljanja, je Motošima dejansko kršil tabu, saj je kritiziral osebo, ki je mnogim pomenila božanstvo.

Njegove izjave so sprožile pravo afero, ki je Motošimi povzročila nemalo političnih težav. Najbolj ostro so ga napadli desnica in skupine nostalgikov, vendar je župan iz Nagasakija vztrajal na svojih stališčih. Včerajšnji atentat je ponovno odprl nekatere nezaceljene rane, vendar je vlada reagirala odločno in že v nekaj urah je policiji uspelo aretirati atentatorja.

Kako bivši kralji in principi sledijo političnim dogajanjem Krizna komunizma in ambicije kronanih glav vzhodne Evrope

DUNAJ — Vzhodnoevropski komunizem je stopil v fazo korenite preobrazbe, to kar se trenutno dogaja pa je postavilo v ospredje tudi neko dodatno politično problematiko. Gre namreč za bivše kronane glave, ki so se morale odreči prestolu, ko je v vzhodnih državah prišlo do bistvenih družbenih sprememb.

Bivši kralji in principi so seveda zelo pozorni na dogajanja v vzhodni Evropi, nihče pa si ni drznil priznati, da bi ga mikal povratek v domovino. Dejansko si težko predstavljamo, da bi kdo od Mihaelov, Simeonov ali Karlov Johannesov res lahko ponovno sedel na prestol kake vzhodnoevropske države, vendar bi se lahko zgodilo, da bi se kdo od bivših monarhov vrnil v domovino in se tudi politično angažiral.

Po mnenju opazovalcev ima še največ šans bivši romunski kralj Mihael, ki trenutno živi v nekem luksuznem bivališču pri Ženevi. Z njim so že stopili v stik člani romunske liberalne stranke, ki so ga tudi prosili, če bi se

vrnil v državo in to kot kralj. Romunija bo težko postala monarhija, kralj Mihael pa je dejal, da bi se kot kralj zavzemal za politično stabilnost v državi. Brez posebne ambicije je menda bivši bolgarski kralj Simeon, ki živi v Španiji in menda trezno razmišlja o tem, da bi v Španiji tudi ostal, saj ne bi bilo prostora zanj v Bolgariji, ki se je otresla komunističnega režima in si gradi novo večstrankarsko demokracijo. Prav tako v ozadju ostaja tudi princ Karl Johannes Von Schwarzenberg, ki živi na Dunaju od leta 1948, ko so komunisti prevzeli oblast v Češkoslovaški. Najbrž zato, ker ni bil nikoli kralj, tem, da bi se rad vrnil v domovino, vendar ne kot prestolonaslednik ampak kot politik. Pričakuje pa poziv nove češkoslovaške vlade...

Če sodimo po teh izjavah moramo priznati, da je trenutno še najbolj aktivna kronana glava albanski prestolonaslednik Leka, ki si mora - z razlikov od kolegov - še zagotoviti »demokracizacijo« domovine.

Z Germignago se ruši zid zločinskega molka

VARESE — »Ne vem, ali je uspehu botrovala preiskava ali kaj drugega, nesporno pa je dejstvo, da se je po dogodku v Germignagi pričel rušiti zid molka, kar bi lahko imelo pozitivne učinke.« Besede državnega pravdnika iz Vareseja Giovanni Pierantozzija na včerajšnjem srečanju z novinarji utrjujejo prepričanje, da je spodleteli poskus ugrabitve 27-letne Antonelle Dellee pomenil pomemben mejnik v boju proti kalabrijskim ugrabiteljskim tolpom.

Sodnik ni hotel povedati, kako to da so karabinjerji v zasedi čakali ugrabitelje. Prav tako je poudaril, da karabinjerji niso dolžni seznaniti javnosti, če imajo med ugrabitelji konfidenta. Odločno je tudi zavrnil natolcevanja, da je v torek ob 17.40 prišlo do prave eksekucije. Po sodnikovih besedah so karabinjerji četverico glasno pozvali, naj se preda. Če tega ni storila, niso krivi karabinjerji. Na trditve, da so ka-

rabinjerji odprli ogenj pred reakcijo zločincev, pa je sodnik pripomnil, da varnostne sile niso dolžne, da se pustijo ubiti in so torej primerno ukrepale. Seveda je Pierantozzi obžaloval, da so bili vsi štirje ubiti. Ob tem je še navedel, da bi bilo za preiskavo koristno, ko bi jih karabinjerji žive zajeli. Vsekakor pa so kriminalci z življenjem plačali nasilno dejanje.

Preiskovalci sedaj iščejo ljudi, ki so četverici nudili kritje. Prepričani so, da so imeli kalabrijski ugrabitelji pri Vareseju ljudi, ki so jim zgledili pot za nemoteno ugrabitev. Včerajšnje Pierantozzijeve izjave pa so marsikomu vzbudile sum, da so preiskovalci na dobri poti tudi glede ugrabljencev in jim smrt štirih ugrabiteljev ni prekrizala računov. Giovanni Pierantozzi je včeraj tudi dobro uro zaslišal 27-letno Antonello Delleo, ki bi morala postati žrtev kalabrijskih ugrabiteljev.

Pavia demonstrirala za Cesara

V Pavii je prebivalstvo včeraj izkazalo solidarnost družini Cesara Caselle, ki je že dve leti v rokah 'ndranghete (Cesarov brat je na sliki AP v sredi)

Jugoslavija enakopravni član ES

BEOGRAD — »Položaj Jugoslavije v Evropskem svetu je položaj enakopravnega člana,« je poudaril predsednik skupščine Evropskega sveta Anders Bjoerck v uradnih pogovorih s predsednikom skupščine SFRJ Slobodanom Gligorijevićem ob začetku tridnevnega uradnega obiska delegacije Evropskega sveta v Jugoslaviji. Bjoerck je tudi povedal, da ga je presenetila korenitost reform v Jugoslaviji in da bodo te reforme brez dvoma »zelo dober temelj za prihodnje odnose z Evropskim svetom«.

Slobodan Gligorijević je gosta seznanil z uvajanjem tržnega gospodarstva in političnega pluralizma in poudaril, da je bistven del sprememb prav odpiranje Jugoslavije do Evrope in ustvarjanje skupnega evropskega doma. Jugoslavija meni, da je njen sedanji status posebnega gosta v Evropskem svetu le začasen in zato je Gligorijević povedal, da bo deklaracija skupščine SFRJ o vključevanju v integracijske procese v Evropi, ki jo bodo kmalu sprejeli, izrazila zavzetost za enakopravno članstvo Jugoslavije v tej organizaciji. Jugoslavija je namreč prepričana, da bo imel evropski svet v prihodnosti zelo pomembno povezovalno vlogo.

Bjoerck je menil, da bi morala Jugoslavija čimhitreje spremeniti lastno zakonodajo in vložiti prošnjo za sprejem v članstvo, »kajti procedura traja leto ali dve«. Evropski svet zahteva od članic zagotovilo, da bodo spoštovala človekove pravice v zakonodajah, v primeru Jugoslavije pa bo zanimivo počakati na skorajšnje ustavne spremembe pa tudi na odločitve kongresa jugoslovanskih komunistov.

Gligorijević je poudaril, da je Jugoslavija odločno krenila na pot tržne ekonomije in politične demokracije, monopol ene stranke pa ne more več obstati. Pravkar so v pripravi »spremembe v jugoslovanskem kazenskem zakoniku, v katerem nameravamo ukiniti tiste odredbe, ki so bile predmet vaših kritik na področju človekovih pravic«. Te spremembe so le del velikih reform gospodarskega in političnega sistema v okviru katerih je skupščina SFRJ že sprejela 63 zakonov. Poleg političnega pluralizma uvajamo tudi tako imenovani pluralizem lastnin, kar pomeni izenačevanje vseh oblik lastnine in to je velika sprememba, »še posebej če upoštevamo, da je bila zasebna lastnina v Jugoslaviji 40 let skoraj protizakonita«.

Bjoerck je povedal, da so v Evropskem svetu prepričani, da je bila Jugoslavija glede reform zmeraj korak pred vzhodno Evropo in torej ne bi bilo prav, če bi bila »vaša država zadnja ali med zadnjimi, ki bi dobile enakopravno članstvo sveta«.

V razgovorih je sodeloval tudi voditelj delegacije skupščine SFRJ v Evropskem svetu v Strasbourgu Dušan Popovski. Ta je gostu povedal, da predstavlja omenjena deklaracija skupščine SFRJ »formalno prilagoditev Jugoslavije za sprejem v članstvo Evropskega sveta«. (dn)

Zaplenili pošiljko tankov

MOSKVA — Neka zasebna sovjetska trgovska zadruga je poskušala preitiho-tapiti 12 najsoodnejših tankov T-72.

Neverjetno vest sta včeraj posredovala Komsomolskaja Pravda in glasilo sindikatov Trud. Sedaj se z vsi zadevo ukvarjata sodstvo in KGB. Preiskovalci morajo namreč ugotoviti, kako si je za druga ANT priskrbelo tanke in kam so bili namenjeni. Pošiljko so pred vkrcajem zaplenili v črnomorskem pristanišču Novorosijsk. Na spremnih listinah so tanke predstavili kot »prevozna sredstva«, v ločeni embalaži pa so bili topovi in strojnece, ki so jih podjetni izvozniki registrirali kot dele peči ZHD.

Po mnenju izvedencev bi po prihodu na cilj tanke usposobili za njihov namen že v nekaj urah. Trud je v komentarju na to presenetljivo vest zapisal, da si v Sovjetski zvezi podjetni ljudje z lahkoto priskrbijo vojaški material in orožje. Ob dogajanjih v Zakavkazju so take ugotovitve skrajno nevarne, saj je vsakomur jasno, da si lahko nacionalistični skrajneži priskrbijo orožje, če imajo dovolj denarja pod palcem.

V Zenici čistejši zrak protiukrepi pa ostajajo

ZENICA — Izvršni odbor zeniške občinske skupščine je včeraj zavrnil predlog štaba za nadzorstvo onesnaženosti zraka in ni ukinil druge stopnje izrednih mer proti onesnaženju. Občina priznava, da se je položaj nekoliko izboljšal, a ne v taki meri, da bi morali prekinati drugo stopnjo pripravljenosti. Še več, v Zenici že zahtevajo, da bi v tem mestu stalno veljala prva stopnja ukrepov, saj bi le tako zeniške železarne omejevale onesnaženje zraka.

Na Vzhodu in Zahodu si utira pot zavest o potrebi po razorožitvi

Pripravljenost za razoroževanje tako na svetu, kakor v Evropi, je zmeraj večja. Vse bolj postaja že stvar zavesti, svetovne morale in seveda neobходимosti za človekov napredek. Najnovejša potrditev razoroževalnega razpoloženja je srečanje vojaških predstavnikov NATA in Varšavske zveze na Dunaju, na katerem so celo o klasičnih in seveda tudi modernih vojaških doktrinah, izjaha-jočih iz ofenzivnih videnj, pričeli razmišljati korenito drugače.

Dogodkov v smeri razoroževalnega procesa je bilo zadnje čase kar veliko, tako na Zahodu kakor na Vzhodu, pa spet skupaj, med predstavniki dveh blokov, ki sta pričela admirati. Precej si poznavalci obetajo od srečanja med ameriškim zunanjim ministrom Bakerjem in sovjetskimi kolegom Ševardnadzejem, ki bo prihodnje dni. Ministra baje imata pooblastila za »izčrpne« pogo-vore zlasti o razorožitvi.

Na dan prihajajo namigi, da se utegneta ameriški in sovjetski predstavnik tokrat že dogovoriti tudi o končni verziji (v bistvu o njegovem političnem prologu) sporazuma START, kar bi imelo izjemno zgodovinsko vrednost, saj se pogajanja vlečejo že nekaj let in še niso dala »celostnih« rezultatov neglede na povečano razpoloženje dveh glavnih akterjev.

Sporazum naj bi letos junija, če se bodo napovedi uresničile in če bodo obveljali optimistični nagibi, dokončno potrdila Gorbačov in Bush na sestanku, o katerem sta se dogovorila že decembra lani na Malti. Od tedaj do sklepnega sprejema sporazuma START bi mor-da preostalo le par mesecev, toliko, da bi se strokovnjaki lahko dogovorili še o zadnjih izvedenskih potankostih.

Zadnji krog pogajanj v zvezi s START (12. krog) so sklenili pred koncem lanskega leta v Ženevi; sprejeli so dva takoiimenovana »verifikacijska dogovora«, medtem ko je tretji na vrsti spet prihodnje dni. Vsi zadevajo predlog o 50-odstotnem zmanjšanju strateškega orožja (se pravi o START); po prvem dogovoru bodo uvedli inspekcije strateških bombnikov, da bi ugotavljali, če imajo ali ne na krovu manevrirne rakete. Po drugem naj bi ugotavljali lokacije in obseg balističnih raket, tretji pa bi se nanašal na nadzorovanje jedrskih konic.

Obe velesili sta zadnje čase tudi nekako samoinicativno storili korake, da bi potrdili razoroževalno razpolo-

ženje. Združene države so prvič omogočile skupini sovjetskih vojaških izvedencev obisk v laboratorijih Los Alamosa v Novi Mehiki; Sovjeti pa so pričeli demontirati radarsko postajo Krasnojarsk, ki je bila že vrsto let jabolko spora med dvema velesilama. Še posebno pomembno pa je, da je Sovjetska zveza končno odstopila od povezovanja dogovorov o vesoljskih orožjih s sporazumom START. S poti so spravili težko oviro.

Seveda je na razoroževalni poti še veliko neznank, tako političnih, kakor strokovnih. Še zmeraj je, denimo, vprašljiv odnos do raketnega orožja, ki ga imajo podmornice ali pa ga bodo lahko imela nekatera letala. Dejstvo pa je le, kakor je v Ženevi rekel ameriški pogajalec Richard Burt (sovjetski kolega pa mu je pritrdil), da so se »resno in iskreno posvetili temu, da bi v skupno korist preprečili predvsem tehnološka presenečenja«.

in tako se nadaljuje dopolnjevanje razoroževalnega mozaika; sovjetski zunanji minister Ševardnadze (zanimivo je, med drugim, da se s problemom razoroževanja vsebolj ukvarjata zunanja, se pravi »civilna« ministra, namesto obrambnih, in vojaških osebnosti) je te dni v Varšavi izjavil, »da so dozoreli pogoji za letošnje sporazumno zmanjšanje konvencionalne oborožitve v Evropi« in brez zadržkov predlagal sklicanje Druge helsinkiške konference o evropski varnosti in sodelovanju. Ob isti priložnosti je naglasil še pričakovanje, »da bodo do konca leta sprejeli tudi sporazum START« o 50-odstotnem zmanjšanju strateške oborožitve.

Prizadevanj v to smer pa še ni konec. Sovjetske enote se po načrtu umikajo iz vzhodno-evropskih dežel; pa tudi posamezne države v odmirajočem varšavskem pak-tu so pričele pospeševati razoroževalni proces. Madžarska, na primer, namerava zmanjšati v tem letu armado za 35 odstotkov; zdaj ima 1400 tankov, pred koncem leta, pa naj bi jih imela okrog 800. Načelnik operativnega oddelka madžarske vojske, general Joszef Biró, je iskreno rekel, »da politika miru in sodelovanja mora imeti kot predpogoj zlasti zmanjšanje vojaškega potenciala«. Znano je, da je Madžarska predlagala tudi demilitarizacijo vsega obmejnega pasu (na meji z Avstrijo in Jugoslavijo) v dolžini 50 km.

MIRO KOCJAN